

AZ INTEGRÁLT VEZETÉSI KÖZPONT

**Az illegális migráció
kezelésének nemzeti
koordináló szerve**

Ávár – Balda – Boros – Hegedűs – Stelmach

AZ INTEGRÁLT VEZETÉSI KÖZPONT

AZ ILLEGÁLIS MIGRÁCIÓ KEZELÉSÉNEK NEMZETI KOORDINÁLÓ SZERVE

HATÁRÓRSÉG TUDOMÁNYOS TANÁCSA

Budapest, 2006

Szerzők:

Ávár Imre (II., III. fejezet)
Balda Róbert (I., II., III. fejezet)
dr. Boros Béla (IX. fejezet)
Hegedűs Norbert (PowerPoint bemutató anyag)
Stelmach László (IV – VIII. fejezet)

Közreműködők:

dr. Dorogi Attila (VII. fejezet)
dr. Kovács Mária (VIII. fejezet)
Krauzer Ernő (V. fejezet)
Szép Károly (VI. fejezet)

A borítót Ávár Imre tervezte

Szerkesztette:

Balda Róbert

Lektorálta:

Lapis János
dr. Teke András PhD.

A kézirat lezárva:

2006. április 14.

HU ISSN 1786 – 2345

Kiadja a Határőrség Tudományos Tanácsa, Budapest

© Határőrség Tudományos Tanácsa 2006

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítás, a nyilvános előadás, a rádió- és televízióadás, a fordítás jogát, valamint a mű bővített, illetve rövidített változata kiadásának jogát, az egyes fejezeteket illetően is. A kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül sem a teljes mű, sem annak része semmiféle formában (fotokópia, mikrofilm CD vagy más adathordozó) nem sokszorosítható.

Felelős kiadó: Samu István

Felelős szerkesztő: Zán Krisztina

TARTALOMJEGYZÉK

	Ajánlás	7
	Technikai előszó	8
	Köszönetnyilvánítás	9
I. FEJEZET	Néhány gondolat a határbiztonságról	10
II. FEJEZET		
	A komplex idegenrendészeti szűrő-ellenőrző rendszer	15
	1. A szűrő-ellenőrző rendszer kialakításának körülményei	16
	2. A mélységi migrációs háló működése	17
	3. A Checknet	23
	4. A Checknet felépítése	27
III. FEJEZET		
	Az Integrált Vezetési Központ	30
	1. Az Integrált Vezetési Központ együttműködő hatóságainak feladatai	31
	2. Az Integrált Vezetési Központ felépítése	34
	3. Az Integrált Vezetői Tanács	34
	4. Az Integrált Vezetési Csoport	36
	5. A területi összekötők feladatai	41
	6. Együttműködésben résztvevő erők, eszközök	41
IV. FEJEZET		
	A Határőrség	44
	1. A Határőrség szervezetének bemutatása	44
	2. A Határőrség feladatai	44
	3. A Határőrség bevetési tevékenysége	47
	4. A Határőrség szervezeti felépítése	48
	5. A Határőrség működésével kapcsolatos fontosabb jogszabályok	49

V. FEJEZET

A Rendőrség	51
1. A Rendőrség szervezetének bemutatása	51
2. A Rendőrség feladatai	51
3. A Rendőrség szervezeti felépítése	53
4. A Rendőrség szolgálati tagozódása	54
5. A Rendőrség működésével kapcsolatos fontosabb jogszabályok	55

VI. FEJEZET

A Vám- és Pénzügyőrség	56
1. A Vám- és Pénzügyőrség szervezetének bemutatása	56
2. A Vám- és Pénzügyőrség feladatai	56
3. A Vám- és Pénzügyőrség szervezeti felépítése	59
4. A Vám- és Pénzügyőrség működésével kapcsolatos fontosabb jogszabályok	63

VII. FEJEZET

A BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal	65
1. A BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal szervezetének bemutatása	65
2. A BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal feladatai	65
3. A BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal szervezeti felépítése	66
4. A BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal működésével kapcsolatos fontosabb jogszabályok	69

VIII. FEJEZET

Az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség	70
1. Az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség szervezetének bemutatása	70

2.	Az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség feladatai	70
3.	Az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség szervezeti felépítése	76
4.	Az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség működésével kapcsolatos fontosabb jogszabályok	77

IX. FEJEZET

	Útmutató egy integrált vezetési központ létrehozásához	78
1.	Egy integrált vezetési központ létrehozásának előnyei	78
2.	Miért kell az illegális migráció ellen küzdeni? Milyen veszélyeket rejt az illegális migráció?	79
3.	Milyen egyéb célkitűzések elérését szolgálja az alapvető cél elérése?	81
4.	A rendészeti/rendvédelmi szerv megvalósítandó céljai	82
5.	Mikor van szükség integrált központ létrehozására?	83
6.	Az integrált vezetési központ létrehozásának folyamata	84
7.	Tervezés-környezet vizsgálat	85
8.	Tervezés - szervezeti környezet vizsgálata	85
9.	Tervezés – jogszabályi környezet vizsgálata	89
10.	Kapcsolatfelvétel	89
11.	Szabályzók kidolgozása – létrehozáshoz	90
12.	Szabályzók kidolgozása – a működéshez	94
13.	Működés megkezdése	95
14.	A tájékoztatás	96
15.	Összegzés	96
	UTÓSZÓ	98
	FÜGGELÉK	99
1.	Az Integrált Vezetési Központ működését és az együttműködő szervek közös tevékenységét szabályozó főbb uniós és hazai jogszabályok jegyzéke.	99

2.	3/2004. (BK 2.) BM utasítás.	102
3.	20/2004. (BK 15.) BM-FMM-PM együttes utasítás az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni hatósági fellépés hatékonyságának növelésére, illetve összehangolására.	104
4.	Az Integrált Vezetési Központ Integrált Vezetési Tanácsának Ügyrendje.	108
5.	Az Integrált Vezetési Központ Integrált Vezetési Csoportjának Ügyrendje.	111
6.	Az együttműködő szervek illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni közös stratégiája.	115
7.	Az Integrált Vezetési Központ-hoz tartozó szervek együttműködésre kijelölt állományának képzési programja	122

AJÁNLÁS

Globalizált világban élünk, de a globalizáció - minden jótékony hatása mellett - sok nehezen kezelhető, és főleg a biztonságra komoly fenyegetést jelentő, kihívást is magában hordoz. Az egyik ilyen kihívás az illegális migráció. A nemzetek és az egyének magasabb rendű szabadsága biztosításának követelménye kivette az állam kezéből azt a totalitárius eszközt (vasfüggöny, totális határőrizet), amellyel addig a biztonságot hatékonyan – bár az egyének szempontjából rendkívül terhesen – fenntartotta. A gazdasági fejlettségben megmutatkozó különbségek hatására az Európai Unió az illegális migráció egyik fő célpontjává vált. A belső határok ellenőrzésének megszűnése a schengeni övezetben, a személyek és áruk szabad áramlásának biztosítása szintén nagy vonzerőt jelentenek. A megnövekedett szabadság súlyos és összetett problémákat generált, amelyeket úgy kell megoldani, hogy közben a lehető legnagyobb mértékben megvalósuljon a „szabadság, jog, biztonság térségének” alapkövetelménye. A komplex problémákra, komplex megoldást kell találni. A siker egyik záloga, a problémakezelésben résztvevő állami-közigazgatási szervek kompetenciára és koordinációra épülő, funkcionális együttműködése. A komplex problémák viszont azt is megkövetelik, hogy az együttműködés ne csak szervezeti és nemzeti szinten valósuljon meg, hanem építsen a nemzetközi összefogásra is.

Jelen kiadvány, az illegális migráció kezelésének egyik rendszerét, az Integrált Vezetési Központot (IVK) mutatja be. A könyv történetileg áttekinti az IVK létrehozásának körülményeit, tájékoztatást nyújt annak működéséről, az együttműködésben résztvevő szervek feladatairól.

A Felelős kiadó

TECHNIKAI ELŐSZÓ

Az Európai Unió és tagállamai biztonságát fenyegető veszélyek egyben nemzetközi problémák is. A globalizáció kiteljesedése kapcsán a tagállamoknak szorosán együtt kell működniük, és ezt ki kell terjeszteniük harmadik országokra is, hogy hatékonyan felléphessenek a terrorizmus, a nemzetközi szervezett bűnözés, a korrupció és az illegális migráció ellen, illetve, az EU külső határainak közösségi szintű ellenőrzésével is képesek legyenek garantálni a Közösség biztonságát.

A biztonsági kihívásokat és kockázatokat elméletileg egyszerű csoportosítani, osztályozni, a valóságban azonban – származásuk, méretük, hatókörük, jellegük, előfordulási helyük alapján – összetetten, „összekeveredve” jelennek meg. Eme halmazból ragadtunk ki egy globális problémát, amely meghatározója a kiadványon keresztül bemutatni kívánt magyarországi rendészeti/rendvédelmi –bevándorlási - munkaügyi együttműködési rendszernek, ez, pedig az **illegális migráció**. Anyagunk gyakorlati célzatú és nem tudományos igényességgel megalapozott elméleti fejtegetés, éppen ezért nem célunk és feladatunk elvont definíciók alkotása vagy idézése, ezek az általunk nagyra becsült, a témát kiválóan ismerő szerzők tollából jobban megismerhetők. Azt kívánjuk bemutatni, hogy korunk történései folyamányaként miként hozott létre Magyarország egy olyan egyedülálló együttműködési, tevékenységi és intézményi rendszert, amely hatékonyan képes kezelni az illegális migrációt, valamint az ehhez kapcsolódó más jogellenes cselekményeket, továbbá, hogy ez a rendszer hogyan épül fel, kik működtetik és mi a szerepük. Nem titkolt célunk az, hogy az illegális migráció elleni szervezett fellépéshez megoldási javaslatot kínáljunk azon országok számára, akik még nem rendelkeznek ilyen típusú együttműködéssel, de látnak fantáziát, esetleg modellt a magyar megoldásban és van lehetőségük, igényük ilyen rendszer kialakítására. Nem dolgoztunk ki alternatív megoldási javaslatokat, mert úgy gondoljuk: tiszta lelkiismerettel csak azt kínálhatjuk fel, amelyet mi magunk is megtapasztaltunk, csak azt az utat mutathatjuk meg, amelyen mi magunk is végighaladtunk.

A Szerkesztő

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetünket fejezzük ki az Integrált Vezetési Csoport tagjainak, dr. Kovács Máriának, dr. Dorogi Attilának, Krauzer Ernő rendőr alezredesnek és Szép Károly pénzügyőr századosnak, hogy a kiadvány V. – VIII. fejezeteinek elkészítéséhez szakmai segítségükkel hozzájárultak.

Külön köszönettel tartozunk Lapis János és dr. Teke András PhD. határőr ezredeknek a kézirat tárgyában tett érdemi megjegyzéseikért, valamint dr. Ritecz György határőr alezredesnek a szakmai észrevételekért.

Utoljára, de nem utolsó sorban hálásak vagyunk dr. Gubicza József határőr alezredesnek, a Határőrség Tudományos Tanácsa titkárának, valamint Zán Krisztina határőr alezredesnek, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem munkatársának, akik az anyag elkészítéséhez támogatást nyújtottak.

Budapest, 2006. április 14.

A Szerzők

I. Fejezet

Néhány gondolat a határbiztonságról

A biztonság megfogalmazása, definiálása körül komoly terminológiai bizonytalanságok vannak, nem lehet konkrét, egységes és komplex nemzeti biztonságfelfogásról beszélni. Maga a biztonságpolitika is a tradicionális (biztonságot korlátozó) értelmezéstől a radikálisan kiterjesztő felfogásig minden olyan problémakört takar, amely a biztonság kifejezéssel összekapcsolódik. A biztonság átfogó értelmezésével párhuzamosan egyre bővül a biztonsági kockázatok köre is.

Ez a „bizonytalanság” érezhető akkor is, ha például az államhatárokon átnyúló, nemzetközi szervezett bűnözés, az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó egyéb jogellenes cselekmények veszélyei kapcsán próbáljuk definiálni a hagyományos értelemben vett biztonságfelfogás egyik legalapvetőbb kategóriáját, a határbiztonságot. Sokan és sokféleképpen beszélnek a határbiztonság kérdéséről, általánosan, globalizált értelemben, európai uniós-, valamint - a számunkra legfontosabb - nemzeti értelemben is.

Nemzeti szinten a határbiztonság értelmezése a praktikus az alábbi megfogalmazással közelíthető meg:

A határbiztonság olyan állapot, helyzet, amely megelőző, visszatartó, szabályozó és ellenőrző jellegű komplex, kooperatív, koordinált tevékenység, intézkedés és magatartás által vagy annak következményeként jön létre, és az országra, illetve a Közösségre nézve potenciális veszélyt jelentő vagy nem kívánatos személyek, tárgyak, technológiák bejutási (átjutási) esélyének szintjét jelöli meg. (dr. Teke András PhD.)

Ez a megfogalmazás egy ország esetében jól értelmezhetőnek tűnik, és összességében nemcsak az államhatárra vonatkozik. Nem szabad elfelejtenünk, hogy Európában élünk, az Európai Unió tagjai vagyunk és teljes jogú schengeni tagállammá szeretnénk válni, ami újabb helyzet elé állít bennünket.

Európa polgárai – és így a magyar állampolgárok is - joggal várják el az Európai Uniótól, hogy - az alapvető szabadságok és jogok tiszteletben tartásának biztosítása mellett - hatékonyabb, egységes szemlélet alapján közelítse meg az olyan határon

átnyúló problémákat, valamint azok megelőzését, mint az illegális migráció, az emberkereskedelem és az embercsempészet, a terrorizmus és a szervezett bűnözés. Különösen a határbiztonság terén a belső és külső dimenziók összehangoltsága és koherenciája egyre fontosabbá válik.

Az országnak alapvető érdeke és uniós kötelezettség is, hogy ezekkel szemben eredményes fellépések időben megtörténjenek. A teljes jogú schengeni csatlakozással a belső határokon biztonsági deficit keletkezik. Megnö az esélye annak, hogy a legálisan Magyarországon tartózkodók ellenőrizetlenül, legálisan (és illegálisan) is próbálnak továbbutazni a „schengeni térségbe”. A magyar és külföldi jogsértő cselekményt elkövetők, illetve ilyen cselekményt elkövetni szándékozók a belső határokon személyi ellenőrzés nélkül érkehetnek és távozhatnak az országból, így az „utazó bűnözés” megerősödhet, új bűnözési „kultúra” alakulhat ki. A legális beutazással és illegális (túl) tartózkodással a nemzeti hatóságok látóköréből az érintettek ki tudják vonni magukat. Megnövekedhet a színlelt házasságok száma a legális tartózkodás megalapozására, tömeges illegális munkavállalás várható, bővíthet a „feketemunka” spektruma. A „szürke munkavállalás” új megoldásaira lehet számítani, illetve a veszélyt jelentő anyagok és technológiák (kábitószer, fegyver, lőszer, robbanóanyag nukleáris, tömegpusztító anyagok) szabadabb áramlása válik lehetővé. Az ország vonzóbb lehet az illegális migráció számára a szabad továbbutazás miatt, a nem kellően hatékony határbiztonság, ezen belül a kijátszható idegenrendészeti ellenőrzés célországává változtathatja Magyarországot.

A teljes jogú schengeni csatlakozást követően Magyarország továbbra is fog kiadni nemzeti vízumot, amely csak Magyarország területére érvényes, de garantálni kell, hogy érintettek ne lépjenek át más tagállam területére jogszerűtlenül. Az EU-s belső határokon a vámellenőrzés már (EU csatlakozásunkkal 2004. május 01-től) megszűnt, a teljes jogú schengeni csatlakozás után (várhatóan 2007. október vége), pedig a határforgalom-ellenőrzés is hasonlóképpen meg fog szűnni. A belső határ biztonságához kapcsolódó érdekek érvényesítése azonban nem maradhat el, ezen követelmények egy részének érvényesítéséhez nyújt segítséget az Integrált Vezetési Központ, amelyről e kiadvány szól.

Az Integrált Vezetési Központ az illegális migráció kezelésének nemzeti központja. Viszonyát a nemzeti biztonsági rendszerhez, illetve helyét a határbiztonsági rendszerben az alábbi ábra mutatja be:

1. számú ábra: A mélységi-migrációs szűrőháló helye a határbiztonsági rendszerben.

A magyar nemzeti határbiztonsági rendszernek a schengeni szűrőrendszerhez igazodva rendelkeznie kell legalább az alábbi főbb összetevőkkel:

- a **külső határok** – egységes standard szerinti – ellenőrzése,
- az ország egész területére kiterjedő (**mélységi**), rendészeti koordináción és kooperáción alapuló tevékenységi integráció, (a külső határhoz kapcsolódóan a határterületen kívüli térség idegenrendészeti és a -általános- biztonsági átfogására),
- a **belső határok** biztonságát is garantáló, a kompenzációs intézkedések keretében megvalósuló ellenőrzési rendszer.

Az ellenőrzési rendszer részelemei összehangoltak (a teljes jogú schengeni csatlakozás után határforgalom-ellenőrzés nélkül!), ami biztosítja a határforgalom-ellenőrzés visszaállításának lehetőségét, és kiegészíti, teljessé teszi a másik két elemet. Ehhez szükséges, hogy a belső határok mentén a szomszédos EU országok (határ)rendészeti/rendvédelmi szervei szorosan együttműködjenek és érvényesítsék a Schengeni Végrehajtási Egyezmény előírásait és a Bizottság ajánlásait.

A preventív jelleget a „távoltartás” és a „gyors, hatékony, biztonság központú-idegenrendészeti és menekültügyi ügyintézés” elvének érvényesülésével is biztosítani kell.

A **schengeni szűrőrendszer** elemeit az új helyzetnek megfelelően újszerűen célszerű értelmezni és új tartalommal megtölteni és talán nem tűnik eretnek gondolatnak, ha **felmerül a Schengeni Végrehajtási Egyezmény (Schengen-II.) megvalósításának új helyzethez való igazítási javaslata.**

A szűrőrendszer elemeinek áttekintése szükséges azért is, hogy a külsőhatáros szemlélet egyoldalú érvényesítése ellensúlyozására az egyébként jól működő rendszert - a jelenlegi és a várható biztonsági környezettel összhangba hozva - még hatékonyabbá lehessen tenni. (dr, Ritecz György)

Az elemek áttekintése:

- a) politikai, gazdasági, tájékoztató eszközök széleskörű alkalmazása a migráció kezelésében;
- b) egységes vízumrendszer alkalmazása, és egységes gyakorlat érvényesítése;
- c) kihelyezett okmányszakértők (tanácsadók) alkalmazása a várható veszélyeztetés helyszínén és veszélyeztetés irányában;
- d) összekötő hivatalnokok kölcsönös kiküldése, alkalmazása, az információcsere biztosítása;
- e) a szállító vállalatok illegális migrációhoz kötődő felelősségének következetes érvényesítése;
- f) „tranzitállamok” határőrizeti és határbiztonsági rendszerének megfelelő szintre hozása, segítése a migrációs folyamatok kezelésében;
- g) az ún. biztonságos harmadik országok „helyzetbe hozása”, határbiztonsági rendszerük kialakításában, hatékonyá tételében aktív közreműködés megvalósítása;
- h) a külső határok szigorú, egységes elvárások szerinti őrizete;

- i) kiegyenlítő intézkedések tervszerű, az ország egész területére kiterjedő foganatosítása (Checknet);
- j) a belső határ (térsége) biztonságát garantáló ellenőrzés végzése.

A magyar biztonsági rendszernek és annak határbiztonsági összetevőinek ebbe a nagyrendszerbe kell szervesen illeszkedni. E rendszernek része a belső határok biztonságához fűződő érdek érvényesítési kényszere is.

A Közösség vonatkozásában a határbiztonság tehát nem csak a külső határszakaszra, hanem a közös belső határokra – és a tagállamok teljes területére - is értelmezendő, és a nemzeti rendszereknek egységes elvek szerint indokolt egymáshoz kapcsolódni. Ehhez pontos, ellenőrzött adatokra, ismeretekre, a bekövetkezéssel egyidejű információkra, azonos módon értelmezett fogalmakra, eljárás-technológiákra, szoros együttműködésre és bizalomra van szükség.(dr.Teke András PhD)

II. FEJEZET

A komplex idegenrendészeti szűrő-ellenőrző rendszer

Az Európai Unióban Magyarország - geostratégiai helyzetéből adódóan is - fontos szerepet tölt be az illegális migráció és a hozzá kapcsolódó, biztonságot veszélyeztető fenyegetések, kiemelten a nemzetközi szervezett bűnözés, a nemzetközi terrorizmus és az ún. „belső migráció” elleni küzdelemben, a transznacionális veszélyek koordinált kezelésében. Magyarország átlátva e szerep jelentőségét, törekszik arra, hogy a külső és belső határok követelményszerű ellenőrzésével, a rendészeti/rendvédelmi és munkaügyi szervek széleskörű együttműködésével biztos támasza lehessen az Európai Uniónak, a kelet-közép európai térségben, pedig a határbiztonság terén központi - koordináló szerepet alakítson ki. Az évtized végére Magyarország az illegális migráció elleni fellépés terén az Európai Unió élvonalába kíván tartozni, amellyel mintaként szolgálhat a további bővítésben résztvevő országok számára a komplex európai és nemzeti biztonság fenntartásában, az illegális migráció kezelésében. A tevékenységi integrációra alapozott, koordinatív, tevőleges részvétellel, az európai és térségi határbiztonság összehangolásában való vezető szerep felvállalásával, nemzetközi missziós és csatlakozási katalizáló feladatokat ellátva kívánja az ország az Európai Unió biztonsági pozícióját erősíteni.

A biztonság garantálásához az Európai Unióban megbízható tagállamokra, „szomszédokra” van szükség, amelyet a magyar rendészeti/rendvédelmi, bevándorlási és munkaügyi szervek szerepvállalásával is célszerű biztosítani. Ezen együttműködő szervezeteknek is készen kell állniuk arra, hogy osztozzanak a globális biztonság megteremtésének felelősségében. A különféle szervezeti kultúrákra támaszkodó, a szervezett innovációs tevékenység eredményeként az illegális migráció elleni harc kapcsán együttműködő – a migrációs folyamatokat más-más aspektusból értelmező - szervek égisze alatt Magyarországon olyan elismert eljárás-technológiák születtek és születnek, amelyek a nemzeti és európai értelemben is hatékonyak, példaértékűnek minősülnek, és a biztonság „exportjának” európai formátumú bázisát képezhetik. Ilyen a mélységi migrációs szűrő - ellenőrző rendszer és az azt kezelő szervek tevékenységének összhangját, koordináltságát, gyors reagálását biztosító Integrált Vezetési Központ tevékenysége. (A mélységi migrációs

szűrő-ellenőrző rendszer elnevezése több változatban is előfordul a fejezetekben, ennek oka, hogy a témára vonatkozó szakanyagokban nincs egységes terminológia, az együttműködő szervek erre vonatkozó szóhasználata sem egységes. Mi az elnevezés valamennyi változatával színesítettük anyagunkat - hiszen nem arra vállalkoztunk, hogy elsőként egységesítsünk, vagy megszabjuk a helyes szóhasználatot -, de mindezt igyekeztünk úgy megtenni, hogy a figyelmes Olvasót ne bizonytalanítsuk el.)

1. A szűrő-ellenőrző rendszer kialakításának körülményei

A Magyar Köztársaságnak korábban – mint jelentős külső határokkal rendelkező EU tagállamnak – kötelessége volt olyan **kiegyenlítő intézkedéseket** bevezetni, amelyek képesek ellensúlyozni a belső határokon a határforgalom-ellenőrzés megszüntetéséből eredő biztonsági deficitet, továbbá biztosítani az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogsértő cselekmények elleni hatékony hatósági fellépést.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozással összefüggésben az **egységes határellenőrzési rendszer megvalósításáról** szóló 2013/2001. (I.17.) Kormányhatározat 1. pontjának c) alpontja és 11. pontjának a) alpontja határozta meg azokat a feladatokat, amelyeket a kiegyenlítő intézkedések bevezetése érdekében kellett végrehajtani, míg a 17/2001. (BK 7.) BM utasítás 3. és 12. pontja egy **komplex mélységi ellenőrzési rendszer kialakítását és az ehhez kapcsolódó feladatok végrehajtását** írta elő. Ezeknek az elvárásoknak leghatékonyabban egy migrációs szűrő-ellenőrző rendszer, egy „migrációs háló” létrehozásával és működtetésével tudott a Magyar Köztársaság megfelelni (a hivatkozott Kormányhatározat és BM utasítás azóta hatálytalanok).

A Határőrség - mint leginkább érintett országos hatáskörű szerv - a központi és területi bevetési szerveinek kialakításával egyidejűleg kezdte el, és fokozott ütemben dolgozta ki az ország egész területére kiterjeszhető mobil mélységi ellenőrzési rendszert. A Határőrség kezdeményezésére és irányításával kezdődtek meg az egyeztető tárgyalások a Rendőrség, a Vám- és Pénzügyőrség, a Belügyminisztérium Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal és az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség között az ország teljes területét átfogó idegenrendészeti

szűrő-ellenőrző rendszer létrehozása érdekében. A partner a kiegyenlítő intézkedések egyik alapvető formájának tekintette a biztonsági intézkedésekért felelős rendészeti/rendvédelmi és munkaügyi szervek tevékenységének összehangolását és e rendszer kiépítését, működtetését. A Belügyminisztérium, a Pénzügyminisztérium és a Szociális és Családügyi Minisztérium közötti egyeztetések eredményeképpen kiadásra került a **2/2002. (BK 10.) BM-PM-SZCSM együttes utasítás** az illegális migráció és az ehhez kapcsolódó más jogellenes cselekmények komplex mélységi ellenőrzésének kialakítására és működtetésére. A fent említett Kormányhatározatban, a BM utasításban és az Együttes utasításban meghatározott feladatok végrehajtására az együttműködő szervek felkészültek és 2002. év közepétől megkezdték az előírt feladatok teljesítését. Valamennyi érintett szerv már a kezdetektől kiemelt fontosságú célként kezelte, hogy az Európai Unióhoz való 2004. májusi csatlakozásig, a közös, illegális migráció elleni akciók általános jellegű tevékenységgé váljanak az együttműködő szervek feladat-ellátásai során.

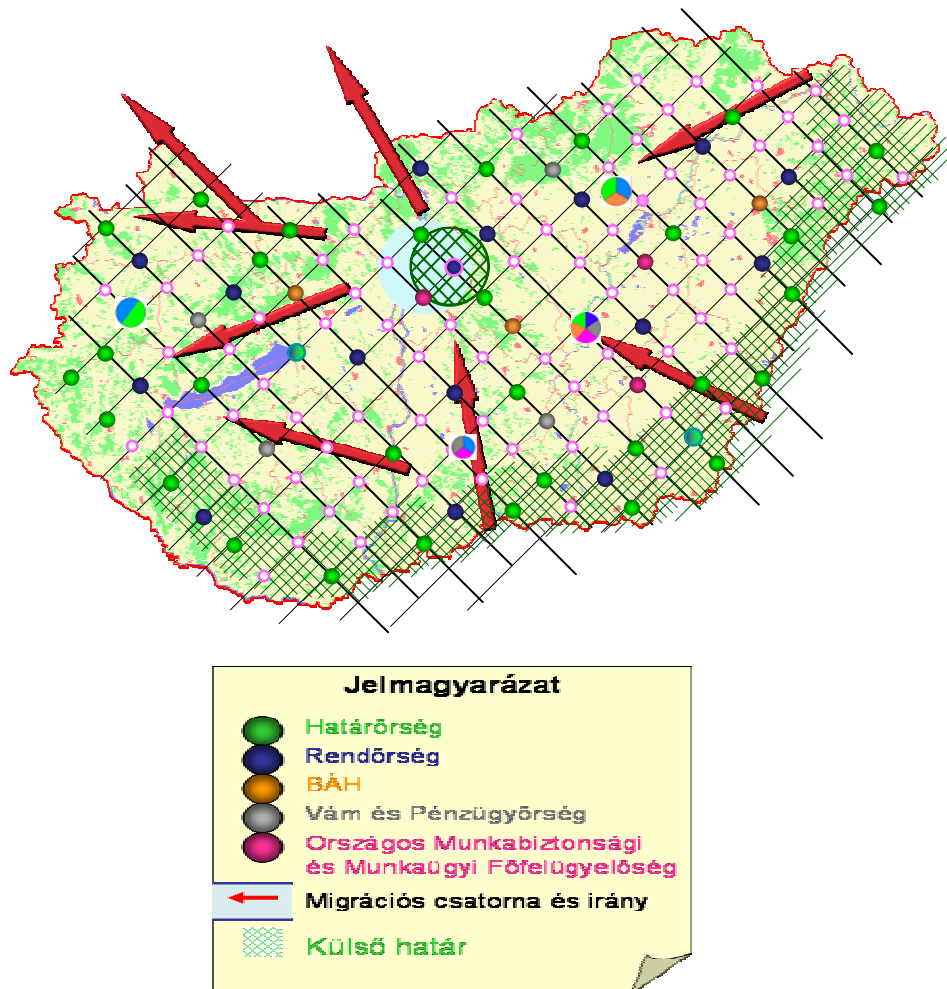
2. A mélységi migrációs háló működése

Ez a migrációs szűrő-ellenőrző rendszer hálószerűen lett kialakítva (2. számú ábra) és nem jelent mást, mint, hogy a fent említett szervek **végrehajtó egységei tevékenységüket – térben és időben, valamint alkalmazott módszerek szerint – koordináltan, egy rendszerbe szervezve hajtják végre.**

A rendszer célja, hogy a szabad és akadálymentes mozgás biztosítása érdekében a totális ellenőrzés mellőzésével, differenciált és szelektív módon, az általános rendészeti/rendvédelmi tevékenységek keretében a rendelkezésre álló erők és eszközök leggazdaságosabb felhasználásával a jogérvényesítési képességet fenntartsa az illegális migráció és a hozzá kapcsolódó más jogellenes cselekményekkel szemben. Ez azt jelenti, hogy úgy kell megszervezni az ország belső, mélységi területein a szervek közös tevékenységét, hogy biztosítva legyen az Európai Unió egyik alapelve, az állampolgárok szabad mozgása, az ellenőrzéseknek, a szervek közös, jogszerű tevékenységének úgy kell megvalósulnia, hogy az ne járjon együtt az állampolgárok felesleges zaklatásával, mindemellett szavatolnia kell a biztonságot. Ez nagyon kényes egyensúly és nehéz megteremteni úgy az összhangot, hogy az állampolgárok is érezzék azt: e tevékenység értük van, az ő biztonságuk miatt működik e rendszer. Természetesen a legbiztonságosabb

megoldás az lenne, ha teljes körű, totális mélységi ellenőrzés működne, hiszen így nem lenne esély sem arra, hogy azok az illegális migránsok, akik valamilyen módon bejutottak az ország területére, illegálisan munkát vállaljanak az országban vagy továbbjussanak más tagállamokba. Ez azonban egyrészt megengedhetetlen, másrészt kivitelezhetetlen. A helyes alternatíva, ha az együttműködő szervek jól felkészített szakemberei átgondolt módon, a szakmai tapasztalatokra és a széleskörű elemző-értékelő munkára alapozva, meghatározott stratégia mentén haladva hajtják végre ellenőrző tevékenységüket, kihasználják törvényes adottságaikat, lehetőségeiket, és az együttműködés nyújtotta előnyöket.

2. számú ábra: A mélységi-migrációs szűrőháló elvi működése.

További fontos szempont, hogy a bevezetett gyakorlat költségkímélő módon nyújtson megoldást a jogellenes cselekményekkel szemben, hiszen a már meglévő szervek koordinált önálló vagy közös munkájára építhet, így új szervekre, új eszközökre,

vagyis többletforrásokra nincs szükség, tehát már a komplex rendszerbe szervezés által képes nagyobb eredményességet biztosítani.

A komplex mélységi ellenőrző rendszer keretében működtetett migrációs háló tehát öt országos hatáskörű szerv részére jelent kiemelt feladatot, amit a **Határőrség, a Rendőrség, a Belügyminisztérium Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, a Vám- és Pénzügyőrség, továbbá az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség** erre kijelölt szakmai szervezetei hajtják végre.

Az érintett szervek végrehajtó egységei feladatainak országos szintű összehangolását korábban a Határőrség Országos Parancsnokságának Bevetési Főosztálya, a regionális szintű koordinációt, pedig az illetékes határőr igazgatóság Bevetési Osztálya végezte. Ez a feladat a későbbiekben - határőrségi kezdeményezésre és miniszteri döntések alapján - egy virtuális szerv, az **Integrált Vezetési Központ** vette át, amelyről a következő fejezetben fogunk részletesen szót ejteni.

Már a 2002-ben megkezdődött szorosabb együttműködés során kialakításra került a migrációs ellenőrző háló működtetése érdekében egy kapcsolati rendszer, amely azóta is alapja a közös tevékenységnek, ez, pedig az **összekötő tiszti/tisztviselői rendszer**. Azt az elképzelést sikerült megvalósítani, miszerint a feladatok végrehajtását ellátó szervezetek egységeinek rendszerben való működtetését, az információáramlás, az adatok értékelésének-elemzésének és visszacsatolásának folyamatosságát biztosítottá kell tenni. Csak úgy képzelhető el hatékony működés, csak úgy teljesíthetők a fentebb vázolt követelmények, ha az öt országos hatáskörű szerv kijelölt végrehajtó állományának összehangolt a szolgálati tevékenysége. Képzelnék el, mit is jelent, hogy egy rövid útszakaszon egymástól néhány kilométernyire (de egymás ottlétéről és tevékenységéről esetenként mit sem tudva!) - különösen a határterületen - egyszerre folytatnak ellenőrzést a határrendészeti kirendeltség járőrei, a helyi rendőrség járőrei, a határőr igazgatóság határvadász csoportja és a vámhivatal munkatársai is. Így az arra járó állampolgárok rövid idő alatt 3-4 alkalommal is kénytelenek átesni egy-egy ellenőrzésen (amit zaklatásnak érezhetnek), míg akadhatnak olyan útvonalak, ahová „nem jut” járőr, ez, pedig lehetőséget ad a bűnelkövetők részére az ellenőrzések kikerülésére. Ez a helyzet előfordult és ez is szerepet játszott abban, hogy az összekötői rendszer kialakításának igénye megfogalmazódott.

A koordinálási tevékenység elvégzése jelentős feladat és egyben kihívás is, amely átgondolt tervező munkán alapul. Ahhoz, hogy a szervek végrehajtó egységeinek tevékenysége összehangolható legyen, kell egy vertikális (szerven belüli) és horizontális (szervek közötti) összeköttetést biztosító kapcsolatrendszer. A stabil rendszernek felkészült szakemberekből kell állnia, akik egymással napi kapcsolatban vannak, (esetleg) személyesen is ismerik egymást. A szakembereknek rálátással kell rendelkezniük saját szervezetük egészére (azaz mely szakterület jellemzően milyen feladatot lát el, milyen erőkkal-eszközökkel rendelkezik, mit tud nyújtani, és milyen igényekkel léphet fel), ezen kívül tisztában kell lenniük a partnerszervek tevékenységével is. Nem utolsósorban, pedig olyan beosztásban lévő személyeket igényel a rendszer, akik váratlan helyzetekben is „intézkedőképesek”, közvetlen vagy közvetett módon, de lehetőségük van a végrehajtó egységek feladat-végrehajtásba történő bevonására.

Az együttműködő szervek ilyen összekötő tisztekből és tisztviselőkből álló, a kritériumoknak megfelelő rendszert alakítottak ki központi és területi szinten egyaránt, igen rövid idő alatt.

A szervek összeköttetése tehát adott. Létezik egy Együttes utasítás, ami kötelezővé teszi a szervek illegális migráció kezelése terén való együttműködését. Az összekötői rendszer napok, órák alatt megoldja egy-egy akció lényegi elemeinek megszervezését, kiküszöbölve a szokásos és időigényes csatornákat (pl: egy szerv felső vezetésének jelzi igényét a másik hatóság erőinek akcióba történő bevonására, a felettes szerv megkeresi a másik hatóság vezetését, onnan lekerül az igény a végrehajtó szinthez, majd rövidebb-hosszabb idő múlva elkészül a válasz a kezdeményező szervnek, stb). A központi összekötők tervezik és szervezik az országos- és regionális-, a területi összekötők a területi-, a helyi összekötők pedig a helyi szintű akciókat, napi közös tevékenységeket.

Ellátják egymást információkkal a saját szervük által önállóan végrehajtandó, országosan elrendelt vagy helyi akciókról, feladatokról is, annak érdekében, hogy a partner szervek ennek figyelembe vételével szervezhessék saját önálló tevékenységüket.

Az együttműködés másik, ugyanolyan fontosságú része a közös szolgálati tevékenység végrehajtása. Ennek során egyik szerv sem „kiszolgálója” a másiknak, a közös vagy önálló tevékenység során minden érintett szerv a már meglévő és alkalmazott **hatályos jogszabályokban részére meghatározott**, hatáskörébe és illetékességébe tartozó ellenőrzéseket és intézkedéseket hajtja továbbra is végre, csak térben és időben koordináltan, a párhuzamosságok mellőzésével. A közös tevékenység során felmerülő ráfordításokat a szervek saját maguk költségvetéséből biztosítják, egymásnak azt nem számolják fel.

A közös feladat-végrehajtás több módon is megvalósulhat. Az egyik módszer, ha az együttműködő szervek állománya egy helyen, egy időben, közösen hajtja végre a feladatát, és minden szerv a saját hatáskörébe tartozó ügyekben jár el (3. számú ábra). Ebben az esetben lehetőség nyílik arra, hogy az együttműködők a gyakorlatban is jobban megismerjék egymás feladatait, eljárási mechanizmusait, és így hatékonyabb munkakapcsolatot tudnak kialakítani.

Ez a módszer elsősorban piacok, építkezések, és az illegális migráció által érintett főbb csomópontok ellenőrzése esetén hatékony.

A másik lehetőség, hogy minden szerv önállóan lát el feladatot egy adott területen, de tudnak a másik szerv egységeinek jelenlétéről, azokkal kapcsolatban állnak, így ha olyan esemény következik be, amelyik a másik szerv hatáskörébe tartozik, akkor értesítik azt. Ebben az esetben az együttműködők nagyobb területen tudják kifejezni tevékenységüket, ezáltal nő a jelenlét a közterületen, ami egyrészt a lakosság biztonságérzetét erősíti, másrészt pedig, megelőző hatással van az adott területen esetlegesen bekövetkező jogellenes cselekményekre.

Ez a módszer főleg akkor hatékony, ha egy területen a migrációs csomópontba befutó, vagy onnan kivezető több útvonalat akarnak egyidejűleg ellenőrzés alá vonni az együttműködő erők.

A végrehajtó szolgálatok tevékenysége megnyilvánul közlekedésrendészeti és közrendvédelmi tevékenységbe ágyazva, határrendészeti - határellenőrzési, idegenrendészeti, hatósági és ellenőrzési munkába integrálva, munkaügyi ellenőrzésekbe építve, közös (két és többoldalú) akciók, közös szolgálatok végrehajtásában. A szervek az illegális migráció áthaladási csomópontjaiban

(nagyvárosok, vasútállomások, buszpályaudvarok, szálláshelyek) útvonalain (vasút, autópálya, főútvonalak), munkahelyek (építkezések, piacok, mezőgazdasági területek) ellenőrzése során a saját (fő) feladataik ellátása mellett – közös felkészítés eredményeként – érvényt szereznek az idegenrendészeti szűrőmunka követelményeinek.

3. számú ábra: Határőr – vám- és pénzügyőr közös közúti ellenőrzés a mélységben.

Az illegális migrációt ellenőrző háló működtetése során minden szerv a feladatkörébe utalt szabálysértések, és bűncselekmények felfedése esetén a jogszabályokban meghatározottak szerint hatáskörében jár el, egyéb szabálysértések és bűncselekmények észlelése esetén a szükséges azonnali, halaszthatatlan intézkedések megtételét követően az ügyet átadja a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező együttműködő szervnek, illetőleg a meghatározottak szerint feljelentést tesz.

A tapasztalatok azt mutatták, hogy eleinte a mélységben, a lakosság körében nagy feltűnést keltett az együttműködő szervek demonstratív, együttes jelenléte. A közös tevékenységet a lakosság vegyes érzelmekkel fogadta, viszont a törvénytisztelő és jogkövető állampolgárok a közrend és a közbiztonság javítása érdekében igénylik az ilyen jellegű tevékenységeket. Célként jelentkezik, hogy a lakosság a rendvédelmi szervek közös tevékenységét még jobban megismerje és elfogadja.

A közös tevékenység jól szolgálja az együttműködő szervek közötti kapcsolatok továbbfejlesztését, a személyes munkakapcsolatok kialakítását és egymás feladatainak a gyakorlatban történő megismerését. A jövőre nézve mindenképpen pozitív hatású a társszervekkel való együttműködés és kapcsolattartás, mely eredményesebbé teszi a partnerszervek munkáját. Az ilyen jellegű tevékenység a munka hatékonyságát is növeli. A akciókban szerzett tapasztalatok (ellenőrzési, eljárási módok, lehetőségek, taktikák megismerése), valamint az ellenőrző alegységek tagjai között kialakuló csapatszellem, kohéziós erő az ellátandó szolgálati feladatok elvégzésére kedvező hatással van.

Az illegális migráció egyre magasabb fokú szervezettsége és a tevékenységhez kapcsolódó egyre súlyosabb, erőszakosabb cselekmények elszaporodása a hatóságoktól is megköveteli az átfogó, mind összehangoltabb és céltudatosabb együttműködést nemzeti és nemzetközi szinten. Az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni komplex mélységi ellenőrzés kialakítása és működtetése ezen jelentős felismerés közös eredménye a különböző hatóságok részéről, amely egyben jelentősebb költségterhek emelkedése nélkül megalapozza a jövőbeni hatékony fellépést a különböző jogsértő cselekményekkel szemben, növeli az állampolgárok biztonságérzetét és kielégíti az EU elvárását.

3. A Checknet

A Határőrség kezdeményezésére, kialakításra került egy komplex, az ország teljes területét átfogó mélységi mobil idegenrendészeti ellenőrző - szűrő rendszer, melyet a biztonsági intézkedésekért felelős rendészeti/rendvédelmi szervek hatósági és szolgálati tevékenységének térben, időben és módszerében történő összehangolásával lehet működtetni. Mivel ebben a szűrőrendszerben a Határőrség mellett a Rendőrség, valamint a Vám- és Pénzügyőrség - mint fegyveres szervek - kijelölt állománya is részt vett, és gyakran került sor akciókra, felmerült annak igénye, hogy ezeknek a szervezeteknek fel kellene térképezni az országot abból a szempontból, melyek az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények által leginkább fertőzött területek. Az együttműködő szervektől beérkező adatokat - amelyek tartalmazzák a fertőzött helyek leírását, statisztikai adatait, vázlatrajzát,

fényképeket az adott területről - számítógépre lehet vinni, és az így nyert adatbázis (Checknet) a jövőben, nagyban elősegíthetné az akciók tervezését, valamint az abban résztvevő állomány felkészülését, eligazítását. Az elképzelés egyhangú elfogadásra talált és megkezdődött a Checknet számítógépes megjelenítésének (4. számú ábra) kivitelezése és az adatbázis feltöltése.

4. számú ábra: A Checknet rendszer számítógépes megjelenítésének kezdő oldala.

Az együttműködő szervek eddigi egyik legnagyobb kihívása a Checknet megvalósítása, amely egyszerre jelenti magát a rendszert, valamint az annak ábrázolására szolgáló számítógépes megjelenítést. Ez a rendszer tartalmazza a mélységi migrációs háló működtetésével kapcsolatos főbb feladatokat, valamint az együttműködő szervek által központi szinten ellenőrzött útvonalakat, csomópontokat, körzeteket és övezeteket.

A nyilvántartásnak hozzáférhetőnek kell lennie valamennyi együttműködő szerv azon állományára számára, akik részt vesznek az Integrált Vezetési Központ illegális migráció elleni tevékenységében. Ezért indokolt a Checknet számítógépes program formájában való megalkotása és az informatikai hálózaton keresztül elérhetővé tétele.

A Checknet főként a központi szintű akciók tervezéséhez, szervezéséhez nyújt segítséget az együttműködő szervezeteknek. Mivel minden szerv rendelkezésére áll, így elektronikus úton képesek a lehető legrövidebb idő alatt összehangolni a tevékenységüket. Ezáltal elkerülhető, hogy egy adott útvonalon felesleges erőkoncentráció alakuljon ki, a végrehajtó állománnyal való manőverezés sokkal professzionálisabb szinten valósulhat meg (pl: alkalmas arra is, hogy nagyobb bűncselekmények elkövetőinek elfogása esetén hatékonyabb záró tevékenységet lehessen kifejteni).

A Checknet másik felhasználási területe a végrehajtó állomány feladatra történő felkészítésénél, a feladatszabásnál jelentkezik, egyértelműen azon esetekben, ahol az állomány az adott ellenőrzések helyszínét kellő mélységében nem ismeri. A helyi szervek munkatársai nagyon jól ismerik azokat a helyeket, ahol rendszeresen szoktak (közúti) ellenőrzési tevékenységet folytatni, (ismerik a pályaudvarokat, piacokat, stb.), de egy központi szerv állománya részére – akiktől nem várható el, hogy az egész ország területét azonos mértékben ismerjék – ez a képi és szöveges információ komoly segítséget jelent. A kirendelt csoportoknak oda kell találniuk, meg kell keresniük azokat a helyeket, amelyeket a bevetés-tervezők az elemzett és értékelt adatok, a határőrizeti-bűnügyi operatív helyzet, esetleg a felkérő szervek, hatóságok információi alapján erre kijelölnek. A területi szervek is hasznát vehetik e rendszernek, hiszen előfordulhat - különösen a gazdasági megszorító intézkedések idején -, hogy a rendelkezésre álló szűkös költségvetésből kevesebb jut az üzemanyag-vásárlásra, így kisebb távolságok tehetőek csak meg a szolgálati gépjárművekkel, tehát csökken az a terület, amelyet a szervek be tudnak járni, le tudnak fedni mobil járőrökkel. Ha ezzel párosul egy nagyobb illetékességi terület, akkor nyilvánvaló, hogy lesznek olyan helyek, ahová az állomány nem juthat el, vagy csak ritkán. Itt sem árt, ha kéznél van egy ilyen adatbázis, amelyből a régi ismeretek felfrissíthetők.

Az Checknet valamennyi, a mélységi migrációs háló működtetésében részt vevő szerv illegális migrációhoz kapcsolódó nyílt, a szervek által rendelkezésre bocsátott és a többi szerv által hasznosítható adatait tartalmazza. Kialakításának egyik első lépése a Checknet pontok feltérképezése volt az ország egész területén.

Az alábbi adatok felvitelére nyílt lehetőség (5. számú ábra):

- a) fényképekkel illusztrált ellenőrzési pontok, részletes leírással,
- b) frekvenciált helyek, ahol gyakori az illegális migránsok, illetve az illegális migrációhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elkövetőinek felbukkanása,
- c) olyan közterületek, piacok, szálláshelyek stb. fényképei, alaprajz-vázlatai (hány bejárat van, hol helyezkednek el, stb.), ahol a tapasztalatok szerint nagy számban vannak jelen az illegális migránsok, munkavállalók,
- d) nagyobb építkezések (bevásárlóközpontok, lakóparkok), mezőgazdasági területek, ahol várható az illegális migránsok, a feketemunkások felbukkanása.

A fenti felsorolás nem taxatív jellegű, bármilyen olyan adat felvihető a rendszerbe, amelyet a szervek saját vonatkozásban fontosnak tartanak, és szükség van rá, hogy a Checknet rendszeren keresztül megjeleníthető legyen.

5. számú ábra: Checknet pontok megjelenítése a számítógépes rendszerben.

4. A Checknet felépítése

Útvonalak

Az illegális migránsok és az illegális migrációban részt vevő bűnözői csoportok mozgására jellemző, hogy a kiindulási ponttól a célállomásig a lehető legrövidebb úton és leggyorsabban szeretnék eljutni. Magyarország közlekedési úthálózatát és a migráció jellemző irányait figyelembe véve az esetek túlnyomó többségében a keleti országrészből a nyugati határhoz való eljutás Budapest érintésével, a nagy forgalmú főutakon, autópályákon történik. Kis mélységben lévő alsóbbrendű utak, valamint kisebb határmenti utak ellenőrzése célszerűségi (helyismeret és gazdaságossági) szempontok alapján nem a központi szervek tevékenységének, hanem a helyi és területi szervek műveleteinek színterei.

A főbb utakon a terep-szemrevételezést követően kijelölésre kerülnek a telepített vagy mozgó ellenőrzésre alkalmas helyszínek, feltérképezésre kerülnek a fő irányokba eső áthaladási útvonalak és kisorolási pontok (6. számú ábra).

6. számú ábra: Egy konkrét Checknet pont megjelenítése.

Kőszegfalva - buszmegálló

CHECKNET

Terület jellege:	Lakott településen kívül, jól belátható útszakaszon.
Ellenőrzés iránya:	Államhatár irányába.
Kisorolható:	1 kamion, 1-2 nyergesvontató vagy 1 autóbusz, 2-3 mikrobusz, 4 személygépkocsi
Előjelző:	Rejtve alkalmazható.
Biztonság:	Jó látási viszonyok között jól belátható útszakasz, az ellenőrzés megfelelő időben észlelhető.
Illetékesség:	Szombathelyi Határőr Igazgatóság
Statistika:	

Csomópontok

A csomópontok azon utak, útvonalak kereszteződései, melyek az ország egyes térségeit kötik össze, és az illegális migrációs mozgás nagy valószínűséggel áthalad rajtuk. A befelé irányuló mozgás esetén ezek elsősorban azok a kereszteződések, ahol az államhatárról a mélységbe vezető alsóbbrendű utak a fővárosba vezető főbb utakba, autópályákba torkollnak.

Kifelé irányuló mozgás esetén ezek olyan, nagy mélységben lévő kereszteződések, ahol a fővárosból vezető főutak, autópályák elágaznak, alsóbbrendű utak vezetnek tovább belőlük az államhatár irányába.

Csomópontnak tekinthető azoknak a nagyvárosoknak a területe is, amelyeket több, az illegális migrációban használt útvonal is érint, illetőleg áthalad rajtuk, vagy több útvonal is található a város területén, környékén. Ezeknél a csomópontoknál több ellenőrzési pont kijelölése is lehetséges.

A csomópontok ellenőrzésével „foghatók” az államhatárról és az államhatárra vezető főbb útvonalak, miután az illegális migránsok és a csempészek elhagyják a mozgásuk rejtésére használt alsóbbrendű utakat, illetőleg kifelé irányuló mozgás esetén útjukat azokon folytatják tovább.

Körzetek

Körzeteknek tekinthetők az ország azon nagyvárosai és jellegzetes tájegységei, ahol állandó vagy ideiglenes jelleggel koncentráltan, nagy számban találhatóak külföldiek. Az illegális migrációban való érintettségén kívül ezeken a helyeken jellemző a külföldiek által elkövetett egyéb bűncselekmények, szabálysértések nagy számú előfordulása is.

Ide sorolhatók azok a nagyobb csomópontok is, melyek megyeszékhelyeken, külföldiek által nagy számban látogatott városokban találhatóak, mivel itt viszonylag könnyű az illegális migránsok pihentetése a továbbszállításig.

Az illegális migráció megfékezésére hatékony módszer a körzetekben található pályaudvarok, rendezvények, piacok, szálláshelyek, ki- és bevezető utak ellenőrzése. Kiemelt jelentőségű körzet Budapest és agglomerációja (piacok, jelentős átmenő forgalom, centrális fekvés).

Övezetek

Vannak olyan területek az országban, ahol meglehetősen nagy számban, illegálisan foglalkoztatnak huzamosabb vagy rövidebb időtartamon keresztül külföldieket. Ezek a területek is részét képezik a teljes Checknet rendszernek. Ezeken a helyeken általában idény-jellegű mezőgazdasági- (aratás, szüret) és építőipari munkák folynak. Az övezetek közé elsősorban nagyobb mezőgazdasági területek és a nagyvárosok területe, vonzáskörzete tartozik.

III. FEJEZET

Az Integrált Vezetési Központ

A Belügyminisztérium rendvédelmi szervei tevékenységének mélyreható elemzése kimutatta, hogy a meghatározott feladatok központi és regionális szintű koordinálása során a rendvédelmi, a bevándorlási, a munkaügyi és a vámszervek összekötői gyakorlati eredményekkel bizonyították a mélységi szűrő – ellenőrző rendszer hatékonyságát és működőképességét. Jelentősen nőtt a jogellenes cselekmények felderítése, gazdaságosabbá és rugalmasabbá vált a bevonható erőknél- eszközöknek a koncentrált alkalmazása, manőverezhetősége, és az elért eredmények a lakosság körében is éreztették preventív, valamint közbiztonságot is javító hatásukat.

Ennek figyelembe vételével, a Belügyminisztérium az illegális migrációval szembeni hatékonyabb fellépés érdekében a Határőrség korszerűsítésére kiadott 3/2004. (BK 2.) BM utasításban a Határőrség részére feladatként határozta meg, hogy a Rendőrség és a BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (a továbbiakban: BM BÁH) bevonásával alakítson ki egy, az érintett szervek munkáját országos szinten összehangoló, összefogó vezetési központot. A Határőrség ennek kapcsán felvetette annak gondolatát, hogy célszerű lenne kiterjeszteni a kialakítandó vezetési központot azokra a nem belügyi szervekre is, amelyekkel a mélységi migrációs ellenőrzés terén már sikeres együttműködés folyik.

Ennek érdekében a Belügyminisztérium felvette a kapcsolatot a partner minisztériumokkal, amelyek egyetértettek a rendszer továbbfejlesztésével, így merült fel egy valamennyi együttműködő szervet felölelő Integrált Vezetési Központ kialakítása. A tárcaközi egyeztetéseket követően a társszervek elfogadták a korábbi együttes utasítás módosítására vonatkozó javaslatot, amely alapján a kialakítandó központ szervesen ráépülhetett az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények komplex mélységi ellenőrzésének kialakítására és működtetésére létrehozott összekötő tiszti rendszerre.

Az Integrált Vezetési Központ létrehozásnak célja az volt, hogy térben és időben összehangolja a rendvédelmi szervek és más hatóságok illegális migráció elleni tevékenységét, biztosítsa a még költséghatékonyabb, rendszerszemléletűbb

tervezést, hatékonyabban alkalmazza a rendelkezésre álló erőket és eszközöket; valamint tevékenysége fedje le az ország területét. Feladata továbbá, hogy gyorsítsa a hatóságok közötti információáramlást, valamint készítsen átfogó helyzetelemzéseket a migrációs jelenségekről, és működésével csökkentse a hatékonyságot, hátráltató átfedéseket, a párhuzamosságokat, és a kevésbé lefedett területek számát.

2004. szeptember 01-én a 20/2004. (BK. 15) BM-FMM-PM együttes utasítással létrejött az Integrált Vezetési Központ, melynek tevékenységébe bevonásra kerültek a BM irányítású szervek - Határőrség, Rendőrség, BM BÁH – mellett, a Vám- és Pénzügyőrség, valamint az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség (a továbbiakban: OMMF) központi és területi és egyes helyi szervei.

Az Integrált Vezetési Központ nem egy formális, különálló, saját székhellyel, objektummal, személyi állománnyal és eszközparkkal rendelkező szervezet, hanem egy olyan „virtuális” (informális) szerv, ha úgy tetszik „feladat”, amelynek keretében az együttműködő szervek kijelölt állományának tevékenysége, a rendelkezésre álló pénz felhasználása megfelelően összehangolható, elkerülve az átfedéseket, párhuzamosságokat, növelve a hatékonyságot. E feladatot egy magas szintű döntéshozó testület, egy központi döntés-előkészítést, országos koordinációt és tervezést megvalósító csoport, egy összekötő tiszti/tisztviselői hálózat és képzett végrehajtói állomány látja el a saját munkahelyén, szolgálati helyén, az eredeti munkakörének teendői mellett, egymással szorosan együttműködve.

1. Az Integrált Vezetési Központ együttműködő hatóságainak feladatai

- 1.1. Kialakítják az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni közös fellépés cselekvési stratégiáját, melynek keretén belül a Magyar Köztársaság nemzeti biztonsági stratégiája, valamint a Belügyminisztérium és a társmisztériumok kapcsolódó stratégiája szellemében meghatározzák a szervek közötti együttműködés kiemelt irányait. Kidolgozzák az együttműködés elveit és gyakorlatát, majd ezt követően megteremtik a megvalósításukhoz szükséges jogi feltételrendszert,

amely alapján a szervek jogszerűen és hatékonyan tudnak együttműködni a jövőben.

1.2. Összehangolják az illegális migráció elleni küzdelemhez rendelkezésre álló hazai és nemzetközi pénzalapok felhasználását, és közösen dolgozzák ki a technikai fejlesztésekre vonatkozó javaslatokat.

A beszerzések összehangolása az alábbi előnyökkel járhat:

- az egységes - így nagyobb számú - technikai eszközpark beszerzése gazdaságosabb,
- homogénebb eszközpark üzemeltetése, karbantartása és javítása költséghatékonyabb, logisztikailag egyszerűbb feladat,
- az alkalmazott rendszerek (pl. informatikai, hírközlési, rádió) egymással kompatibilisek a közös alkalmazások során,
- az együttműködő szervek állományának a technikai eszközök kezelésére való felkészítését egységessé-, közössé lehet tenni.

Mivel a különböző szervek közös beszerzése nem mindig megoldható, a szervek egymástól függetlenül ugyan, de a másik szerv érdekeit szem előtt tartva is beszerezhetik az eszközöket.

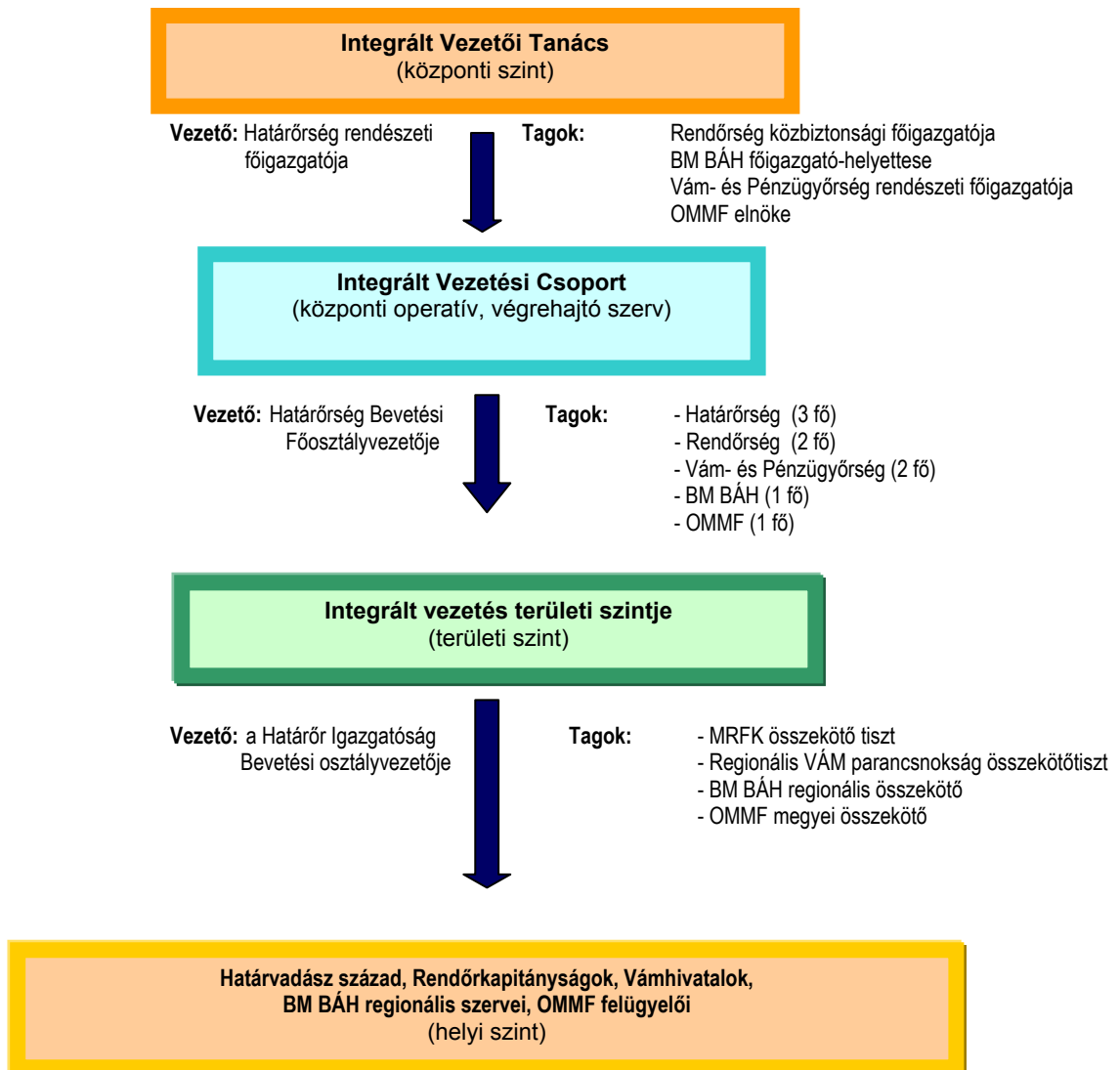
1.3. Átfogó helyzetelemzéseket készítenek az ország egész területére kiterjedő komplex ellenőrző rendszer kialakításával és működtetésével, valamint az illegális migrációval kapcsolatban. Az így kapott eredmények alapján folyamatosan, rugalmasan tudnak reagálni a beálló változásokra, ezáltal biztosítani a hatékonyabb közös fellépést.

1.4. Intézkednek a végrehajtó hivatásos és köztisztviselői állomány összehangolt vagy közös felkészítésére. A képzés főként a külföldiek tartózkodására, munkavállalására vonatkozó szabályok, az úti okmányok, beutazásra és tartózkodásra jogosító engedélyek, tartózkodási engedélyek, munkavállalási engedélyek és vizsgálatuk, az illegális migránsok, illegális munkavállalók, embercsempészek és csempészek által alkalmazott módszerek és eszközök szélesebb körű megismerésére irányul. A közös ellenőrzésekben résztvevő

állományt felkészítik arra, hogy tisztában legyenek az együttműködő szervek feladataival, lehetőségeivel így segítve egymás munkájának hatékonyságát.

- 1.5. Megosztják egymással az illegális migrációval, embercsempészéssel és csempészéssel, a hatósági eljárások lefolytatásával kapcsolatos tapasztalataikat, illetve kicserélik a közös feladatokkal kapcsolatos információkat. Minden szerv tudomására juthat ugyanis olyan adat, információ, amellyel jelentősen segítheti a másik szerv munkáját, illetve amely átadásának elmulasztása egy társszerv intézkedését jelentősen hátráltathatja. Az információk, adatok átadása során tekintettel kell lenni az azok kezelését szabályozó hatályos jogszabályokban foglalt előírásokra.
- 1.6. A Checknet rendszerre épülve, annak elvei alapján végrehajtják az illegális migrációval fertőzött területek, útvonalak, csomópontok, munkahelyek összehangolt vagy közös idegenrendészeti és munkaügyi, illetve közrendvédelmi/közbiztonsági ellenőrzését.
- 1.7. A hatóságok állományából közös csoportokat szerveznek az idegenrendészeti és munkaügyi ellenőrző feladatok ellátására, illetve közösen megszervezett és végrehajtott közös idegenrendészeti és munkaügyi ellenőrző akciókat hajtanak végre. Az első esetben a közös csoportok napi feladat-végrehajtásába kerül beépítésre a közös ellenőrzés, míg a második esetben a szervek állománya a napi alapfeladatokon túl, akciószerűen, közösen, vagy egymás tevékenységéről tudva hajtja végre a részére meghatározott feladatokat.
- 1.8. A hatóságok központi és területi szinten kijelölik a komplex ellenőrző rendszer kialakításával és működésével kapcsolatos, a feladatok összehangolásával megbízott szervezeti egységeket, elemeket, továbbá hivatásos állományúakat, illetve köztisztviselőket.

2. Az Integrált Vezetési Központ felépítése

3. Az Integrált Vezetői Tanács

Az Integrált Vezetési Központ csúcsszerveként, központi stratégiai szintjeként Integrált Vezetői Tanács (a továbbiakban: Vezetői Tanács) működik. Vezetője a Határőrség rendészeti főigazgatója, tagjai pedig a társhatóságok operatív döntésre jogosult vezetői, a Rendőrség részéről a Rendőrség közbiztonsági főigazgatója, a BM BÁH részéről a főigazgató-helyettes, a Vám- és Pénzügyőrség részéről a Vám- és Pénzügyőrség rendészeti főigazgatója, az OMMF részéről pedig az elnök.

Feladatai (az együttes utasításban foglaltak szellemében):

- Kijelöli az illegális migráció elleni küzdelemben a szervek részéről a közös ellenőrzésekben, akciókban résztvevő erőket, eszközöket.
- A Vezetői Tanács összehangolja az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni küzdelemben részt vevő szervek tevékenységét, irányítja a komplex ellenőrző rendszer működését, valamint meghatározza a résztvevő szervek együttműködésének fő irányait. Ennek érdekében, a nemzeti célkitűzések és a szervek stratégiai céljainak figyelembevételével a tagok meghatározzák és a változásoknak megfelelően - amennyiben szükséges - felülvizsgálják a szervek közös, illegális migráció elleni tevékenységének rövid- és középtávú céljait, és ezek végrehajtása érdekében feladatot szabnak az érintett állománynak.
- Elrendeli az országos vagy regionális méretű, közös idegenrendészeti- és munkaügyi-, illetve közbiztonsági-, valamint az illegális migrációhoz kapcsolódó bűnügyi akciókat, ellenőrzéseket, és utasítja az Integrált Vezetési Csoportot (a továbbiakban: IVCS) az akciók megtervezésére, megszervezésére, levezetésére.
- Megvitatja, értékeli az illegális migrációval kapcsolatos, az IVCS által készített átfogó helyzetelemzéseket, azok alapján a jövőbeni tevékenységekre vonatkozóan stratégiai döntéseket hoz.
- A Vezetői Tanács tagja az általuk meghozott döntéseket - előzetes egyeztetés után, a döntéssel azonos tartalommal, de a saját szervere vonatkozóan - belső rendelkezéssel, vagy egyéb alkalmas módon végrehajtatja.
- A Vezetői Tanács tagjai döntenek - a saját szervük érdekeinek és lehetőségeinek figyelembevételével, kompromisszumra törekedve - az illegális migráció elleni fellépésre rendelkezésre álló hazai és nemzetközi pénzalapok felhasználásának összehangolásáról.
- A Vezetői Tanács dönt az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni fellépéshez szükséges közös technikai fejlesztésekre vonatkozó egységes álláspontról és azt a szervek első számú vezetőinek jóváhagyásával egységesen, felterjeszti a felettes minisztériumok részére.
- A Vezetői Tanács dönt az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni hatékony fellépéshez, az IVK működéshez

szükséges jogi feltételek megteremtésére vonatkozó egységes álláspontról és azt a szervek első számú vezetőinek jóváhagyásával egységesen felterjeszti a felettes minisztériumok részére.

- A Vezetői Tanács dönt az együttműködő szervek kijelölt állományának illegális migráció elleni fellépéssel kapcsolatos közös képzésére vonatkozó kérdésekben.

4. Az Integrált Vezetési Csoport

Központi (taktikai) szinten, az IVK rendszerében döntés-előkészítő, országos hatáskörű tervező, szervező, koordináló, elemző-értékelő és - meghatározott esetekben - művelet-irányító szerv az IVCS.

A csoport tagjai tudatosan az IVK tevékenységének teljes körű támogatása érdekében, szakmai szempontok alapján lettek kiválogatva. Szakterületükön nagy tapasztalattal rendelkező szakemberek végzik az összekötői feladatokat, szorosan együttműködve a területi szintekkel. Ezek a személyek megfelelő kapcsolatrendszerrel rendelkeznek saját szervükön belül (a vezetői és a végrehajtói szint irányába egyaránt), beosztásukból adódóan pedig lehetőségük van taktikai döntések meghozatalára. Az IVCS széleskörű feladatrendszerrel rendelkezik, amelyeket a továbbiakban fejtünk ki részletesen.

Akciók, bevetések, ellenőrzések (a továbbiakban: akciók) tervezése, szervezése

Az IVCS feladata azon akciók megtervezése, melyekben legalább két együttműködő szerv vesz részt, legalább két megye közigazgatási területét érintik és megszervezésük a területi összekötői rendszeren keresztül nem oldható meg, illetőleg azon keresztül történő megszervezése nem célszerű. Egyéb esetben az akciók, bevetések, ellenőrzések (továbbiakban: intézkedések) szervezése, az egyes intézkedések térben és időben történő összehangolása a területi összekötő tisztek feladata. Az IVCS tagjai e tevékenységeket felügyelik, az egymástól független intézkedéseket koordinálják, szükség esetén ellenőrzik azokat.

Akciók tervezése esetén az azt kezdeményező szerv képviselője - az előzetes igényfelmérést és előkészítést követően - ismerteti az IVCS -tal a konkrét akcióra vonatkozó elképzelését és előterjeszti az ezzel kapcsolatos igényeket. Ezt követően

a felkért együttműködő szervek képviselőivel közösen szervezik meg az akciók lebonyolítását, készítik el az akcióterveket, a kapcsolódó egyéb anyagokat.

Az IVCS tagjai folyamatosan figyelemmel kísérik a saját tervezésű akciósorozatok, folyamatos jellegű feladat-végrehajtások menetét, végrehajtják a beállt változásokkal, tervezett változtatásokkal kapcsolatos pontosításokat.

Művelet-irányítás

Az IVCS a saját tervezésű közös akciók végrehajtása során, valamint váratlan helyzetek kezelése során művelet-irányítási feladatokat láthat el. A műveletirányítási feladatok esetén az IVCS céljaira szolgáló irodahelyiség az együttműködés keretein belül végrehajtott akciók információs és irányítási központjaként funkcionálhat. A művelet-irányítás során az IVCS tagjai kizárólag az akcióban résztvevő saját erők és eszközök fölött diszponálhatnak, azonban mindennemű manőverezést, tevékenységet kötelesek egymással összehangolni. A művelet-irányítási feladatok ellátására indokolt esetben - (pl: ha az irányítás különleges szakértelmet igényel) - kijelölhető, segítségére bevonható más személy is.

Elemzés-értékelés

Az IVCS tagjai önállóan, folyamatosan gyűjtik, havonta elemzik és értékelik a szakterületüknél jelentkező, az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények tendenciáira vonatkozó információkat, valamint az együttműködésre kijelölt erők által végrehajtott akciók lebonyolításával, tapasztalataival, eredményességével kapcsolatos egyéb adatokat. A területi szinten kijelölt összekötő tisztek folyamatosan gyűjtik és értékelik saját illetékességi területeik adatait, elemzik a főbb folyamatokat, tendenciákat, felhívják a figyelmet a bekövetkező változásokra, és mindezekről egyrészt kölcsönösen adnak tájékoztatást az érintett szervek összekötői részére, másrészt a részükre meghatározott módon tájékoztatják saját szervezetük IVCS -ba delegált tagjait.

Az IVCS az összegyűjtött adatokról havonta készít tájékoztatót az IVK részére. A havi tájékoztatók az együttműködő szervek illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni közös hatósági fellépése hatékonyságának, eredményességének értékelése céljából a Vezetői Tanács részére készítendő negyedéves és éves összesítés során kerülnek felhasználásra, melyeket az IVCS tagjai közösen készítenek el.

A folyamatos elemző-értékelő munka következtében mind területi, mind országos szinten megfigyelhetők a jellemző tendenciák, folyamatok, és az azokban bekövetkező változások esetén a Vezetői Tanács azonnal képes érdemben reagálni, és döntéseket hozni.

A kezdeti időszakban a statisztikai elemzések során problémát jelentett az, hogy a partnerszervek által beküldött eredményességi mutatók egyaránt tartalmazták a saját szerv önállóan végzett tevékenységének, valamint a közösen végzett feladat-végrehajtás eredményeit is. Ez ahhoz vezetett, hogy a statisztikai mérőszámok a duplikáció miatt torzultak. Ennek kiküszöbölésére a Vezetői Tanács meghatározta egy egységes – és a párhuzamosságot kizáró – statisztikai nyilvántartás kialakítását. Az IVCS kidolgozta és bevezetésre került a „Jelentési Lap”, amely biztosítja a folyamatos, naprakész és valós statisztikai adatközlést, és ez objektív elemző-értékelő munkát tesz lehetővé. Folyamatban van egy olyan digitális rendszer kiépítése, amely az informatikai jelentéstétel mellett a jelentett adatok statisztikai rendszerezésére is alkalmas.

Döntés-előkészítés

Az IVCS tagjai kizárólagosan végzik a Vezetői Tanács döntéseihez szükséges előkészítő jellegű munkálatokat, ennek során az alábbi főbb tevékenységeket látják el:

- Előkészítik a Vezetői Tanács üléseit, elkészíti az ülések programtervezetét.
- Elkészítik az ülések napirendi pontjaiban szereplő, döntést igénylő témák háttéranyagát, kidolgozzák a döntési alternatívákat, ha a döntés tárgya szükségessé teszi, helyzetelemzéseket, eredmény-kimutatókat, költségkimutatókat készítenek.
- Folyamatosan figyelemmel kísérik az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni fellépést szabályozó, érintő jogszabályi környezet, kezdeményezik a szükséges módosításokat, deregulációt, új szabályzók kiadását.
- Folyamatosan figyelemmel kísérik az együttműködő szervezeteknél zajló és tervezett – az illegális migrációval kapcsolatba hozható - technikai fejlesztéseket, felméri a szervezetnél jelentkező, ilyen irányú igényeket és - a gazdasági szakterületekkel egyeztetve, a rendelkezésre álló hazai és

nemzetközi pénzalapok lehetőségeinek kihasználásával - közös fejlesztési javaslatokat dolgoznak ki.

- A közösen elkészített akcióterveket az érintett Vezetői Tanács-tagoknak jóváhagyásra felterjesztik.
- Folyamatosan figyelemmel kísérik az együttműködő szervek kijelölt állománya illegális migráció elleni küzdelemmel kapcsolatos felkészítését, felmérik a szerveknél jelentkező, ilyen irányú igényeket és annak alapján - a képzési szakterületekkel egyeztetve – javaslatokat tesznek a közös képzés irányaira, tartalmára.

Tájékoztatás

Az IVCS tagjai saját szervezetükre vonatkozóan haladéktalanul tájékoztatják egymást mindazokról az újonnan megjelenő belső rendelkezésekről, amelyek az illegális migráció elleni küzdelem terén az együttműködő társszervek tevékenységét befolyásolhatják, illetőleg amelyek nem gyakorolnak közvetlen hatást az együttműködők tevékenységére, de a tervező-szervező munkához segítséget nyújthatnak.

Az IVCS tagjai az IVK működéséről, a közös szolgálati tevékenység eredményességéről közös tájékoztató kiadásával tájékoztatják az együttműködő szervek központi, területi és helyi szervezeti elemeit, állományát.

Az IVCS tagjai közösen készítik elő az IVCS vezetője részére a média tájékoztatására szolgáló anyagokat. Ennek célja elsősorban a lakosság tájékoztatása közvetlenül (szórolapok, tájékoztató anyagok) vagy közvetett módon (televízió, rádió, újságok, elektronikus sajtó, internet).

Amennyiben az IVK, mint egységes szervezet kíván nyilatkozni, publikációt, tájékoztató anyagot megjelentetni, abban az esetben az együttműködő társszervek az IVCS tagjain keresztül egyeztetik, és közösen jóváhagyják a megjelenő anyagot. Kijelölik azon személyt vagy személyeket, akik elsődlegesen nyilatkozhatnak az IVK-val kapcsolatos ügyekben, meghatározzák, hogy mely témakörökben történhetnek nyilatkozatok vagy egyéb anyagok publikálása.

Ha a társszervek egyike az IVK tevékenységét érintő ügyben kíván nyilatkozni, úgy azt – az IVCS tagok bevonásával – egyezteti.

Az együttműködő szervek bármelyikének az IVK - tal kapcsolatos saját szerepéről, tevékenységéről kiadott sajtóanyagát egyeztetni nem szükséges, de arról a többi szervet – az IVCS tagokon keresztül – tájékoztatja.

Fontos, hogy az állampolgárok értesüljenek a szervek biztonságalapú összefogásáról, mert ez egyrészt növeli az anyagi és személyes biztonságérzetüket, másrészt növeli a szervek ismertségét, elismertségét.

A Checknet rendszerének kialakítása, fejlesztése, karbantartása

Az IVCS tagjai alakítják ki az IVK Checknet rendszerét. Ez áll az öt együttműködő szerv központi és területi összekötő tisztjeire/tisztviselőire vonatkozó adatokból. Továbbá egy olyan számítógépes adatbázisból, amely tartalmazza az egyes együttműködő szervek által az illegális migráció elleni küzdelemhez szükséges, kiemelten fontos (az előző fejezetben ismertetett) információkat (közúti ellenőrzésekre, Ellenőrző Átengedő Pontok telepítésére alkalmas stratégiai jelentőségű helyek, csomópontok, szálláshelyek, nagyobb építkezések, piacok, fényképekkel, helyszínvázlatokkal kiegészített adatai, az idegenrendészetileg fertőzött körzetekre, mezőgazdasági területekre vonatkozó információk) és a központi és területi összekötők elérhetőségét.

A rendszer kialakítását követően, annak folyamatos működtetése érdekében az IVCS tagjai saját szervükre vonatkozóan folyamatosan gyűjtik, elemzik-értékelik az Checknet rendszerben feldolgozásra kerülő adatokat, információkat, azok bedolgozása a számítógépes rendszerbe az elemző-értékelő munkával egyidejűleg történik.

Az IVK tagjai negyedévente ellenőrzik a már meglévő, központi és területi szintekről érkezett információk aktualitását. A migrációs mozgások áttevődése és a Checknet pontok jellegében beálló változások miatt (egy nagyszabású építkezés befejeződik, egy autópálya szakasz átadása miatt áttevődik a forgalom) ugyanis egyes pontok elveszíthetik jelentőségüket, míg a mozgások eltolódása miatt más pontok jelentősége megnőhet, illetve új helyszínek kerülhetnek felvitelre a rendszerbe.

5. Területi összekötők feladatai

- A képviselt szerv illetékességi területén akciók, bevetések, ellenőrzések (továbbiakban: intézkedések) tervezése, szervezése, összehangolása, a tervezett intézkedések helyéről, idejéről, a résztvevőkről az IVCS tájékoztatása. Valamennyi közös akció itt válik számszerűvé, kézzel foghatóvá, hiszen ezen a szinten dolgozzák ki a konkrét feladat-végrehajtás menetét, itt jelölik ki a résztvevő állományt és a bevont technikai eszközöket, itt határozzák meg az időbeli alkalmazást, a konkrét helyszíneket, és az egyes csoportok számára végrehajtandó feladatokat.
- Területi szinten a szervek közötti együttműködés koordinációjáért minden esetben a területi összekötő tisztek felelnek.
- Folyamatosan gyűjtik, elemzik-értékelik a saját illetékességi területük adatait, azokról tájékoztatják az IVCS-t és az érintett szervek területi összekötőit.
- Az IVK Checknet rendszerének kialakítása és folyamatos működtetése érdekében saját szervükre vonatkozóan gyűjtik, elemzik-értékelik, frissítik a felhasználásra és a számítógépes rendszerbe bedolgozásra kerülő adatokat, információkat.

6. Az együttműködésben résztvevő erők, eszközök

A Vezetői Tanács az illegális migráció elleni küzdelemben résztvevő erőket és eszközöket az alábbi szervezetenkénti bontás szerint jelölte ki:

Határőrség:

- központi szinten az Országos Parancsnokság Bevetési Főosztály állománya,
- területi szinten a Bevetési Osztályok (alosztályok, határvadász századok) állománya,
- speciális felkészültséget igénylő feladatok ellátáshoz a Bevetési Főosztály Speciális Alosztálya, a Kiskunhalasi és a Nyírbátori Határőr Igazgatóságokon felállított Kobra és Skorpió Csoportok.

A tevékenységbe bevonhatók továbbá a Határőrség központi és területi szintű bűnügyi, idegenrendészeti és határrendészeti szervei is.

Az együttműködési feladatok végrehajtására a Határőrség rendelkezésre bocsátja a fent említett szervek technikai eszközeit.

Rendőrség:

- területi szinten a megyei rendőr-főkapitányságok állománya,
- helyi szinten a városi, illetve a kerületi rendőrkapitányságok állománya.

Elsősorban a közrendvédelmi szolgálati ág állománya, de az akciók, közös szolgálatok sajátosságának megfelelően a közös tevékenységbe a közlekedésrendészeti, illetve bűnügyi szolgálati ág alkalmazottai is bevonhatók.

Az együttműködési feladatok végrehajtására a Rendőrség rendelkezésre bocsátja a fent említett szervek technikai eszközeit.

Vám- és Pénzügyőrség:

- központi szinten az Országos Parancsnokság Határügyi és Ügyeleti Főosztály állománya,
- területi szinten a regionális parancsnokságok felügyelete alatt álló Mobil Ellenőrző Csoportok illetve a Vám- és Pénzügyőrség Központi Járőrszolgálati Parancsnokság állománya.

A feladatok eredményes elvégzése érdekében – szükség esetén - bevonhatók a Vám- és Pénzügyőrség bűnügyi szakterületének munkatársai is.

Az együttműködési feladatok végrehajtására a Vám- és Pénzügyőrség rendelkezésre bocsátja a fent említett szervek technikai eszközeit.

BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal:

- központi szinten az Idegenrendészeti Igazgatóság állománya,
- területi szinten az idegenrendészeti szakterület (osztályok, közösségi szállások, ügyfélszolgálati irodák) állománya.

Az együttműködési feladatok eredményes végrehajtása érdekében szükség szerint biztosítjuk az akciók helyszínein és a közös ellenőrzések során szakértők

részvételét, továbbá a tervezett ellenőrzések és akciók idején a hatáskörünkbe utalt idegenrendészeti eljárások lefolytatásához szükséges személyi és technikai háttérrel.

Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség:

–területi szinten a megyei munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőségek állományából 178 fő munkaügyi felügyelő.

A felügyelők tevékenységébe a külföldiek ellenőrzésén túl a napi hatósági munka keretében egyéb munkaügyi szabálytalanságok vizsgálata is a hatáskörükbe tartozik. A igénybevételüket befolyásolja még az országos akciók és célvizsgálatok időpontjai és a saját kezdeményezésű ellenőrzések időszakai.

IV. FEJEZET

A Határórség

1. A Határőrség szervezetének bemutatása

A Határőrség országos hatáskörű, fegyveres rendvédelmi szerv, amely a határőrizetről és a Határőrsegről szóló 1997. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Hőr. tv.) és más jogszabályok alapján hajtja végre feladatait. Feladatát, hatáskörét és működési szabályait, az irányítás és a vezetés rendjét jogszabályok, nemzetközi szerződések és az állami irányítás egyéb jogi eszközei határozzák meg. A Határőrség a belügyminiszter irányításával működő, központi költségvetési szerv.

A Határőrség 2. 242,6 km hosszan, 7 viszonylatban 63 határrendészeti kirendeltséggel, 112 határ-átkelőhellyel (közúti: 70; vasúti: 26; vízi: 6; nemzetközi kereskedelmi vámúttá nyilvánított repülőtér: 2; nem nyilvános, de nemzetközi forgalmat lebonyolító, kérelemre működő repülőtér: 8) ellenőrzi a Magyar Köztársaság államhatárát.

2. A Határőrség feladatai

Az Alkotmány VIII. fejezet 40/A. § (3) pontja értelmében a Határőrség alapvető feladata az államhatár őrzése, rendjének fenntartása.

Rendvédelmi, bűnüldözési feladatok:

- a) Idegenrendészeti feladatok végrehajtása.
- b) Államhatár őrzete, jogellenes átlépésének megakadályozása.
- c) Határrend fenntartása.
- d) Határforgalom ellenőrzése, a határátkelőhely rendjének fenntartása.
- e) Hatáskörbe utalt bűnüldözési és hatáskörbe utalt nyomozási feladatok végrehajtása.
- f) Konfliktus helyzet és menekültügyi veszélyhelyzet kezelése.
- g) Szabálysértési jogkörök gyakorlása.
- h) Részvétel a menekültügyi feladatok végrehajtásában.
- i) Az államhatár rendjét veszélyeztető fegyveres cselekmények és azok elkövetőinek felderítése, elfogása.

- j) Elhárítja az államhatár rendje, a Határőrség által őrzött objektumok ellen irányuló erőszakos cselekményeket.
- k) Rendkívüli-, szükségállapotban, veszélyhelyzeti rendvédelmi feladatok végrehajtása.
- l) Nemzetközi szerződésekből adódó feladatok végrehajtása.
- m) Gyűjti és értékeli azokat az információkat, amelyek feladatai ellátásához szükségesek.

Államhatár-védelmi feladatok:

- a) Ellátja a honvédelem érdekében meghatározott feladatait.
- b) Ellátja a részére kijelölt személyek és létesítmények védelmét.
- c) Támogatja a Magyar Honvédséget egyes feladatainak ellátásában.
- d) Részt vesz a polgári védelmi feladatok ellátásában.
- e) Közreműködik a rendkívüli intézkedések végrehajtásában.
- f) Együttműködik a helyi védelmi igazgatás szerveivel a honvédelmi feladatok ellátásában.

A Határőrség tevékenységét meghatározza Magyarország geostratégiai helyzete, a kelet-nyugati és a délkelet-északnyugati migrációs útvonalak kereszteződésében való elhelyezkedése, a jogellenes, különösen illegális migrációhoz kapcsolódó cselekmények ismételt növekvő tendenciája.

Magyarország egységes, Integrált Határbiztonsági Rendszert alakított ki, amely biztosítja a schengeni biztonsági elvek teljes körű érvényesítését. Ez olyan egységes rendszer, amely koordinatív és kooperatív alapokra helyezve, integrált tevékenységet tesz lehetővé. A rendszer elemeit a külső határok ellenőrzési rendszere, az Integrált Vezetési Központ által koordinált, az illegális migrációt ellenőrző mélységi ellenőrző-szűrő rendszer (Checknet), a határrendészeti (határon átnyúló) határbiztonsági együttműködési rendszer képezi, amelyek egyúttal garantálják a leendő belső határok térségének biztonságát is. A határrendészeti - határellenőrzési-határbiztonsági rendszer teljes körű, rugalmas, lépcsőzött, vonalas és hálózatos felépítésű, képes a differenciált erő-eszköz és eljárás-technológia alkalmazásra, összpontosításra, teljes mértékben kompatibilis a schengeni szűrő rendszerrel.

A belső határokon a határforgalmi ellenőrzés megszüntetését követően nem képződik biztonsági deficit, amit a fenti rendszer működtetése garantál.

A határbiztonsági elvárások teljesítését „ A Határőrég stratégiája a teljes jogú schengeni csatlakozásig és az azt közvetlenül követő időszakra szóló” dokumentum rögzíti.(2005. 10. 27.)

A Határőrség szakmai kapcsolatrendszere a rendszerszemlélet és a komplexitásra törekvés alapján működik. A nemzeti biztonsági rendszeren belül a (belső) rendvédelmi együttműködés alapvetően a Határőrség, a Vám-és Pénzügyőrség, a Rendőrség, a BM BÁH és célszerűségi okokból az OMMF között valósul meg (Integrált Vezetési Központ).

Magyarország 20 európai és 1 afrikai országgal rendelkezik belügyi vagy határőrségi jegyzőkönyvvel, megállapodással. A külső kapcsolatok pilléreit képezi a „Visegrádi Négyek”(V4), a Salzburgi Fórumhoz való csatlakozás, a SECI-ben (Southeast European Cooperative Initiative: Délkelet-európai Együttműködési Kezdeményezés) való részvétel, az EU keleti külső határainak biztonsági erősítését szolgáló Magyar-Lengyel-Szlovák-Ukrán együttműködés, a Nyugat-Balkán demokratizálási folyamatainak erősítése. 1993 óta évente kerül megrendezésre a Nemzetközi Határrendészeti Konferencia, amelyen legutóbb 43 ország küldöttsége vett részt, reprezentálva a migráció-kibocsátó, tranzit és az illegális migráció kezelésében együttműködő országokat. A harmadik országok határrendészeti szervei modernizálásban való részvétellel párhuzamosan fejlesztjük a kapcsolattartási pontok rendszerét, a fókuszponti hálózatot, részt veszünk nemzetközi akciókban. Összekötő tisztjeink, szakértőink, képviselőink a stratégiai fontosságú pozíciókat fogják át, s a rendszer folyamatosan fejlődik.

A magyar határbiztonsági rendszer hatékonyságának növelését szolgálják a 2007-ig folytatódó illetve lezáruló fejlesztések, amelyek 17 szolgálati hely, objektum korszerűsítését, a rendészeti felszerelés tízezres nagyságrendű bővítését, a mobilitás növelését, az állomány védelmét szolgáló eszközök rendszerbe állítását és a Globál Positioning System: GPS rendszer országos kialakítását jelentik, valamint biztosítják a SIS-II. (Schengen Information System II.: Schengeni Információs Rendszer II.), VIS (Visa Information System: Vízum Információs Rendszer), és a

FADO (False and Authentic Documents: Európai Képarchiváló Rendszer) rendszerekhez való kapcsolódást.

3. A Határőrség bevetési tevékenysége

A Határőrség bevetési szolgálati ágának feladata az Integrált Vezetési Központ tevékenységében való részvétel, valamint a mélységi migrációs ellenőrző rendszer működtetése. A mélységi ellenőrzés lényege, hogy a komplex biztonság érdekében ne csak az államhatár átlépésekor, a határátlépés időpontjában kerüljenek ellenőrzésre a külföldiek, hanem az ország teljes területén - tehát nem csak a határterületen - működjön egy olyan ellenőrzési rendszer, amely - elsősorban a belső határokon ellenőrzés nélkül átlépett, vagy egyébként illegális módon az ország területére jutott, vagy jogellenesen az ország területén tartózkodó - külföldi személyek idegenrendészeti ellenőrzését biztosítja. Ennek a rendszernek (Checknet) a működtetése a bevetési szolgálati ág egyik fő feladata. Magának a szolgálati ágnek a létrehozására a Határőrség feladatköreinek kibővülése miatt volt szükség. Igény volt egy olyan szervezetre, mely egyfajta stratégiai tartalékként gyorsan és rugalmasan alkalmazható, erejével és eszközeivel hatékony és azonnali segítséget tud nyújtani a határrendészeti, idegenrendészeti, valamint a bűnügyi és felderítő szolgálati ágak részére, továbbá kezelni tudja a határőrizetben, határforgalom-ellenőrzésben kialakult váratlan helyzeteket, erőszakos cselekményeket. Az elvárások teljesítése érdekében kerültek létrehozásra, felkészítése és felszerelése a komplex rendészeti tevékenységek ellátására alkalmas mélységi mobil egységek, a bevetési szervek.

A Határőrség központi bevetési szerve a Bevetési Főosztály, amely a Határőrség Rendészeti Főigazgatója közvetlen alárendeltségében működő, központi besorolású, országos hatáskörű szervezet.

Feladatai az alábbi főbb területekre oszthatóak:

Az ország egész területén biztosítja a határőrségi feladatok végrehajtásához szükséges erő-összpontosítást, manőverező készséget és a Határőrség feladatkörében bekövetkező váratlan helyzetek kezelését.

Központi szinten végrehajtja és irányítja az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények komplex mélységi ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat.

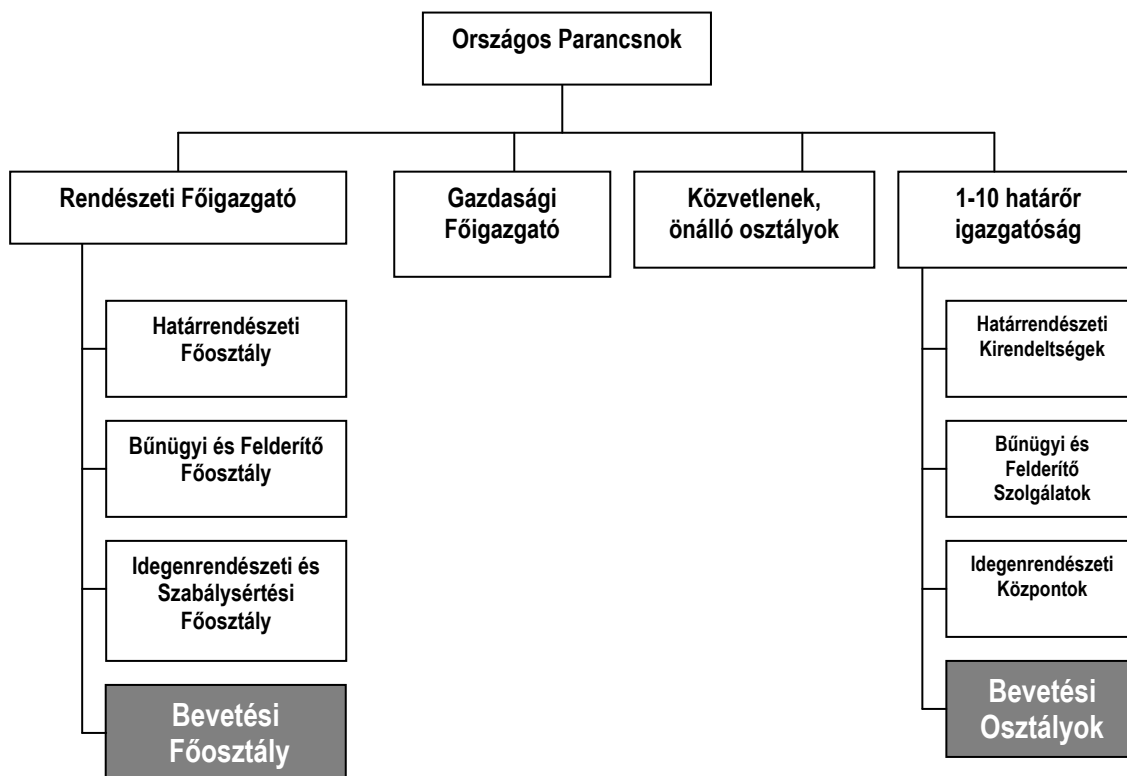
A bevetési szervek a határőrizeti operatív helyzetre reagálva csoportosítják erőiket, eszközeiket, segítik a Határőrség többi szolgálati ágának tevékenységét. (Az együttműködőkkel közösen végrehajtott szolgálati tevékenységek mindennapossá és megszokottá váltak, hatékonyabbá téve ezzel az illegális migráció elleni küzdelmet és megerősítve a közrendet és közbiztonságot. A bevetési szervek eredményességét mutatja, hogy az összes, a Határőrség által felfedett jogellenes cselekmények - évi átlagban - közel 25-30%-át a bevetési szervek fedték fel.)

A válogatott, kiképzett, fizikálisan és pszichésen felkészített állományból álló, a Határőrség rendészeti szakterületén alkalmazható szervezet biztosítani tudja a fent megfogalmazott feladatok maradéktalan, szakszerű és törvényes ellátását. A bevetési szervek mára a Határőrség, de a rendvédelmi szervek körében is az egyik legjobban felszerelt, és a már említett feladatokon túl a schengeni követelmények egyik alappontjaként kezelt szervezeti elem lett.

4. A Határőrség szervezeti felépítése

A Határőrség létszáma 11. 500 fő. A Határőrség (7. számú ábra) központi, területi és helyi szervekre tagozódik. A Határőrség központi szerve a Határőrség Országos Parancsnoksága, területi szervei az országos parancsnokság közvetlen alárendeltségében működő határőr igazgatóságok. A helyi szervek az igazgatóságok alárendeltségében működő határrendészeti kirendeltségek, a határvadász századok, a bűnügyi és felderítő (nyomozó) szolgálatok, idegenrendészeti központok.

7. számú ábra: A Határőrség nagybani szervezeti felépítése, a bevetési szervek helye a szervezetben.

5. A Határőrség működésével kapcsolatos fontosabb jogszabályok

- a) 1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmánya
- b) 1997. évi XXXII. törvény a határőrizetről és a Határőrsegről
- c) 2001. évi XXXIX. törvény a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról
- d) 1996. évi XLIII. törvény a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról
- e) 1973. évi I. törvény a büntetőeljárásról
- f) 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről
- g) 1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről
- h) 1999. évi LXIX. törvény a szabálysértésekről
- i) 1992. évi LXIII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról
- j) 1995. évi LXV. törvény az államtitokról és a szolgálati titokról
- k) 2004. évi CV. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről
- l) 1997. évi CXXXIX. törvény a menedékjogról

- m) 1999. évi LXXIV. törvény a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről
- n) 79/1995. (VI. 30.) Kormányrendelet a minősített adatok kezelésének rendjéről
- o) 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet az egyes szabálysértésekről
- p) 66/1997. (XII. 10.) BM rendelet a határőrizetről és a Határőrségről szóló törvény végrehajtásáról
- q) 40/2001. (XII. 23.) BM rendelet a Határőrség Szolgálati Szabályzata
- r) 30/2001. (XII. 11.) BM rendelet a Határőrség határrendészeti szerveinek és nyomozó hatóságainak illetékességi területéről.

V. FEJEZET

A Rendőrség

1. A Rendőrség szervezetének bemutatása

A Rendőrség – a belügyminiszter irányítása alá tartozó - bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatokat ellátó állami, fegyveres rendészeti/rendvédelmi szerv. A Rendőrség a központi költségvetés szerkezeti rendjében a Belügyminisztérium költségvetési fejezetén belül önálló cím. Központi országos hatáskörű szerve az Országos Rendőr-főkapitányság. Személyi állománya hivatásos állományú rendőrökből, köztisztviselőkből és közalkalmazottakból áll.

2. A Rendőrség feladatai

A Rendőrség feladata a közbiztonság és a belső rend védelme.

A Rendőrség a közbiztonság és a belső rend védelme körében a Rendőrségről szóló törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében:

- a) Általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését.
- b) Szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.
- c) Végzi a külföldiek beutazásával, magyarországi tartózkodásával és letelepedésével, továbbá a menekültügyi eljárással kapcsolatos külön törvényben meghatározott feladatait.
- d) Ellátja a közbiztonságra veszélyes egyes eszközök és anyagok előállításával, forgalmazásával és felhasználásával kapcsolatos hatósági feladatokat.
- e) Közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.
- f) Ellátja a közterület rendjének fenntartásával kapcsolatos rendészeti feladatokat.

- g) Gondoskodik a büntetőeljárásban részt vevők és az eljárást folytató hatóság tagjainak személyi védelméről, valamint a büntetőeljárásban részt vevők, az igazságszolgáltatást segítő Védelmi Programjának végrehajtásáról, továbbá védi a Magyar Köztársaság érdekei szempontjából különösen fontos személyek életét, testi épségét, őrzi a kijelölt létesítményeket.
- h) Engedélyezi és felügyeli - a rendvédelmi szervek kivételével - a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenységet.
- i) Büntetés-végrehajtási feladatokat lát el.
- j) Ellátja a rendkívüli állapot, a szükségállapot és veszélyhelyzet esetén a hatáskörébe utalt rendvédelmi feladatokat.
- k) Elvégzi a részére megállapított egyéb feladatokat.

A Rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A Rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Rendőrség a feladatának ellátása során

- a) Együttműködik az állami és a helyi önkormányzati szervekkel, a társadalmi és a gazdálkodó szervezetekkel, az állampolgárokkal és azok közösségeivel.
- b) Segítséget nyújt - jogszabályban meghatározott esetben - az állami és a helyi önkormányzati szervek hivatalos eljárásának zavartalan lefolytatásához.
- c) Támogatja a helyi önkormányzatoknak és az állampolgárok közösségeinek a közbiztonság javítására irányuló önkéntes tevékenységét.

A Rendőrség helye, szerepe, feladata az Integrált Vezetési Központ munkájában

A Rendőrség a közösen végrehajtásra kerülő ellenőrzések során foganatosítja a hatáskörébe utalt intézkedéseket, ezen felül az Integrált Vezetési Központban együttműködő szervek tevékenységét segíti, amellyel komoly szerepet játszik a hatékony és eredményes fellépés biztosításában. Az együttműködés egyik

legfontosabb része, hogy a közös ellenőrzések során felfedett jogsértő cselekményekre az illetékes szerv megfelelően tud reagálni, illetve a szükséges intézkedést lefolytatni. Ehhez a Rendőrség – a BM BÁH, az OMMF, a Határőrség és a Vám- és Pénzügyőrség munkájához – a jelenlétével, illetve a szükséges intézkedések lefolytatásával megfelelő segítséget és támogatást ad, különös tekintettel az egyes szervek polgári ruhában intézkedő munkatársai részére. Így elkerülhetőek, illetve megelőzhetőek különböző konfliktushelyzetek, valamint biztosítható a megfelelő intézkedések végrehajtása, eljárások lefolytatása.

Ezek alapján kijelenthető, hogy a Rendőrség az Integrált Vezetési Központ munkájában kiemelt szerepet tölt be, jelentősen növelve az együttműködés hatékonyságát, az eljárások lefolytatásának eredményességét, az intézkedésekben résztvevő személyek biztonságát.

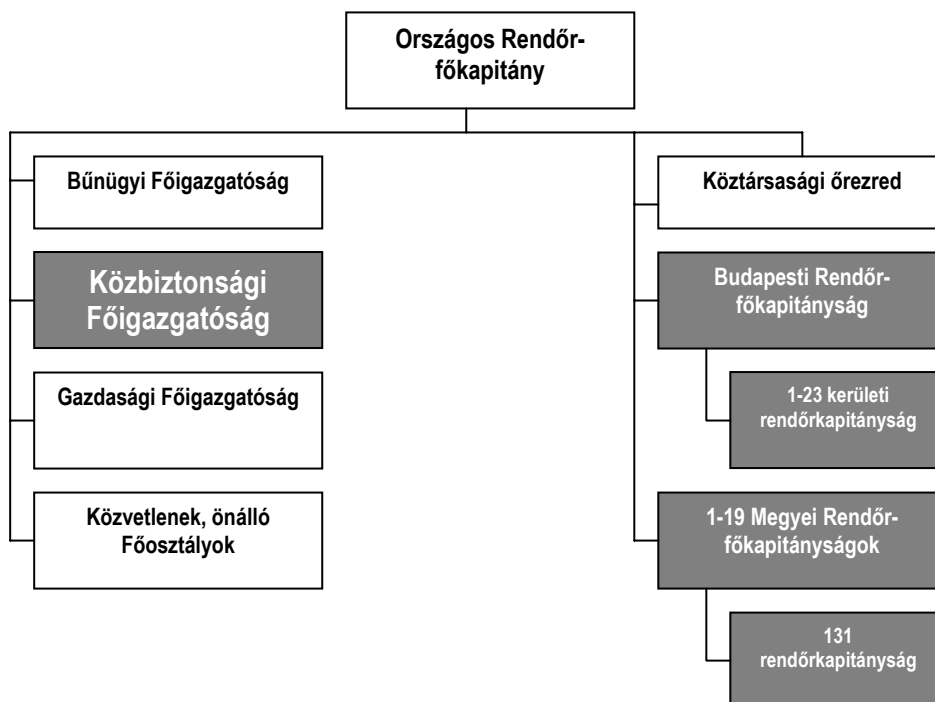
3. A Rendőrség szervezeti felépítése

A Rendőrség (8. számú ábra) központi országos hatáskörű szerve az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK). A Rendőrség területi szervei az ORFK közvetlen alárendeltségében működő rendőr-főkapitányságok. Helyi szervei a rendőr-főkapitányságok önálló feladatkörrel felruházott szerveként működő rendőrkapitányságok.

A rendőr-főkapitányság és a rendőrkapitányság szervezetében rendőrőrs szervezhető. A rendőrőrs feladat- és hatásköri önállósággal nem rendelkező szervezeti egység, létrehozása és megszüntetése a rendőr-főkapitányság vezetőjének hatáskörébe tartozik.

Egyes feladatok ellátására az előzőekben nem említett rendőri szerv is létrehozható. E szerv jogállását a létrehozását elrendelő jogszabály vagy utasítás állapítja meg.

8. számú ábra: A Rendőrség szervezeti felépítése, az IVK tevékenységében résztvevőszervek tekintetében.

4. A Rendőrség szolgálati tagozódása

A Rendőrség szervezete szolgálati ágakra, szolgálatokra és szakszolgálatokra tagozódik.

A szolgálati ágak:

- a) A bűnügyi.
- b) A közrendvédelmi.
- c) A közlekedésrendészeti.
- d) Az igazgatásrendészeti.
- e) A személyi és objektumvédelmi.

Szolgálatok:

- a) A terrorelhárító szolgálat.
- b) A repülőtéri biztonsági szolgálat.
- c) A tűzszerész szolgálat.

- d) A rendőri csapaterő.
- e) Az ügyeleti szolgálat.
- f) Az állami futárszolgálat.

A szakszolgálatok:

- a) Gazdasági (pénzügyi, anyagi-technikai) szakszolgálat.
- b) Információ technikai (tájékoztatási) szakszolgálat.
- c) Személyügyi (oktatási, kiképzési, szervezési) szakszolgálat.
- d) Hivatali (jogi, egészségügyi, titkársági, ügykezelési) szakszolgálat.

5. A Rendőrség működésével kapcsolatos fontosabb jogszabályok:

- a) 1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmánya
- b) 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről
- c) 1996. évi XLIII. törvény a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról
- d) 1998. évi XVIII. törvény a büntetőeljárásról
- e) 1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről
- f) 1999. évi LXIX. törvény a szabálysértésekről
- g) 1992. évi LXIII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról
- h) 1995. évi LXV. törvény az államtitokról és a szolgálati titokról
- i) 79/1995. (VI. 30.) Kormányrendelet a minősített adat kezelésének rendjéről
- j) 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet az egyes szabálysértésekről
- k) 3/1995. (III. 1.) BM rendelet a Rendőrség szolgálati szabályzatáról

VI. FEJEZET

A Vám- és Pénzügyőrség

1. A Vám- és Pénzügyőrség szervezetének bemutatása

A Vám- és Pénzügyőrségről szóló 2004. évi XIX. törvény alapján a Vám- és Pénzügyőrség a pénzügyminiszter irányítása és felügyelete alatt álló fegyveres rendvédelmi, államigazgatási szerv, amely önálló jogi személyiséggel, országos hatáskörrel rendelkező, önállóan gazdálkodó központi költségvetési szerv.

2. V ám- és Pénzügyőrség feladatai

A vámigazgatási jogkörében végzi

- a) A vámhatáron át lebonyolódó áru- és utasforgalom vámellenőrzését, a vámtartozások és a vámeljáráshoz kapcsolódó nem közösségi adók és díjak kiszabását és beszedését.
- b) Közvetlenül vagy közvetve – meghatározott körben – az áruk azonosságának (adózási szempontból történő besorolásának, minőségének és egyéb jogszabály által meghatározott követelményeknek) a vizsgálatát, illetve a vizsgálat megtörténtének ellenőrzését.
- c) A vámokmányok adatainak vám- és statisztikai célú ellenőrzését, javíttatását, nyilvántartását, összesítését, feldolgozását és átadását.
- d) A vám-, az adó- és egyéb jogszabályokban meghatározott adóztatási-, ellenőrzési- és utólagos ellenőrzési feladatokat.
- e) Az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap Garanciarészlegéből finanszírozott kifizetésekhez kapcsolódó utólagos ellenőrzéseket

A jövedéki igazgatási jogkörében végzi

- a) A jövedéki jogszabályokban meghatározott jövedéki ellenőrzéseket.
- b) A jövedéki jogszabályokban meghatározott jövedéki adóügyekkel kapcsolatos feladatokat.

A bűnüldözési és nyomozó hatósági jogkörében végzi

- a) A büntetőeljárásról szóló törvény által hatáskörébe utalt bűncselekmények megelőzését, felderítését és nyomozását.

A rendészeti és igazgatási jogkörében végzi

- a) A külön jogszabály által hatáskörébe utalt szabálysértések felderítését és elbírálását.
- b) A Vám- és Pénzügyőrség nyomozó hatóságai által elrendelt személyi védelmet a vonatkozó jogszabályok keretei között.
- c) Meghatározott körben anyagi javak, értékek őrzését, kísérését.
- d) Mobil ellenőrző csoportok felállításával az Európai Unió külső és belső határai mentén a mélységi ellenőrzést.
- e) A külön jogszabályban meghatározott rendvédelmi feladatok ellátását.

A nemzetközi tevékenysége keretében végzi

- a) A közösségi és a külön jogszabályok alapján feladatkörébe tartozó ügyekben az informatikai rendszerek működtetéséből, alkalmazásából adódó tagállami feladatokat.
- b) A nemzetközi egyezményekben és a kétoldalú megállapodásokban az együttműködésből adódó feladatok ellátását.
- c) Az EU által biztosított, a Vám- és Pénzügyőrség hatáskörébe tartozó támogatásokkal kapcsolatos eljárások lefolytatását.
- d) Az Európai Csalásellenes Hivatallal történő együttműködéssel és koordinációval kapcsolatban a külön törvényben meghatározott feladatokat.

Egyéb feladatainak ellátása keretében végzi

- a) Külön jogszabályban szabályozott, nemzetközileg ellenőrzött termékek és technológiák forgalmának ellenőrzését.
- b) A nemesfémforgalommal és fémjelzéssel kapcsolatos ellenőrzési feladatokat.
- c) A vám-, a jövedéki-, a szabálysértési- és egyéb eljárások során keletkezett, a feladat- és hatáskörébe tartozó adatok kezelését.
- d) A közúti határátkelőhelyek üzemeltetését, a fenntartásukra és fejlesztésükre vonatkozó feladatok végrehajtását.

A Vám- és Pénzügyőrség helye, szerepe, feladata az Integrált Vezetési Központ munkájában

A Vám- és Pénzügyőrség Magyarország Európai Unió csatlakozásával egyidőben olyan intézkedéseket vezetett be, amelyek képesek ellensúlyozni a belső határokon megszűnt klasszikus vámellenőrzési rendszer hiányát. Ezen intézkedések révén biztosítani képes a Magyar Köztársaság és egyben az Európai Unió gazdasági rendjének védelmét, a hatáskörébe utalt pénzügyi bűncselekmények elleni eredményes fellépést, valamint egyéb kötelezettség alapján az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogsértő cselekmények elleni hatékony vámhatósági fellépést.

A Vám- és Pénzügyőrség a Határőrség által életre hívott Integrált Vezetési Központ aktív résztvevőjeként az utazóközönség szabad és akadálymentes mozgásának biztosítása érdekében az általános rendészeti tevékenységek keretében látja el szolgálati feladatait a rendelkezésre álló erők és eszközök leggazdaságosabb felhasználásával.

A magyar határellenőrzési rendszer - melynek a Vám- és Pénzügyőrség szerves részét képezi - a schengeni ellenőrzés nagy rendszerének eleme, amely három alrendszerre tagozódik:

- a külső határok ellenőrzésére,
- a belső határok térségének biztosítására,
- és az egész ország területére kiterjedő illegális migrációt ellenőrző tevékenységre.

A **külső határokat** érintő vámellenőrzések a határátkelőhelyeken lebonyolódó utas és áruforgalmat érintik. A Vám- és Pénzügyőrség – törvény által meghatározott feladatköréből adódóan – elsősorban a nemzetközi áruszállítás ellenőrzése során találkozik illegális migrációs jelenségekkel. A zárt, vámbiztosító eszközökkel ellátott szállítmányok, fuvareszközök kedvelt eszközei az illegális migrációs cselekményeket végző szervezett bűnszervezeteknek. A tapasztalatok szerint az egyéni migrációs cselekmények jórészt az utasforgalomban, személygépjárművek igénybevételével történik.

A **belső határokat**, valamint **az ország területére kiterjedő, nemzeti határokon belüli** illegális migrációs jelenségeket érintően a Magyar Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásának időpontjával hazánk belső határszakaszain létrehozott Mobil Ellenőrző Csoportok felderítései kapcsán találkozik a Vám- és Pénzügyőrség.

Ezen egységek tevékenységének bevezetésével a vámhatóság hatáskörébe tartozó ellenőrzési feladatok hatékonyságának fokozása mellett a társhatóságokkal való szoros együttműködés igényének is eleget tesz a Vám- és Pénzügyőrség, ami egyben kormányzati elvárás is.

A Vám- és Pénzügyőrség 2005. évi tevékenységének áttekintése során megállapítást nyert, hogy az illegális migráció elleni fellépést megvalósító szervek és hatóságok összefogása példaértékű. A vámhatóság és az illegális migráció elleni küzdelemben résztvevő társhatóságok területi szervei a kapcsolattartás különböző szintjeit valósították meg. A régiók és igazgatóságok jelentős számú közös ellenőrzéssel - és eredménnyel - büszkélkedhetnek, melyek a meghatározott feladat végrehajtásán túl a személyes kapcsolattartást is erősítik.

3. Vám- és Pénzügyőrség szervezeti felépítése

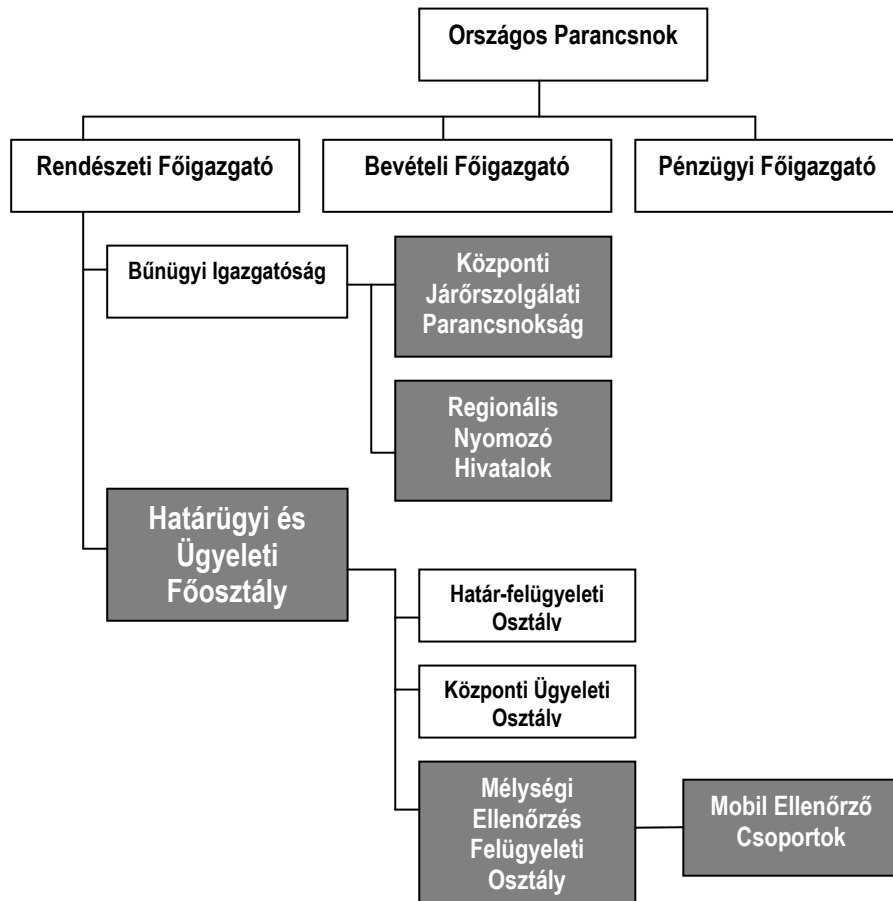
A Vám- és Pénzügyőrség (9. számú ábra) három szervezeti szintre tagozódik, amelyek a 2004. évi átszervezés keretében a következők szerint újultak meg:

Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága

A szervezeti hierarchia csúcsa, amely irányítja a középfokú szerveket. Az átszervezést követően kisebb létszámmal, az ellenőrzési és felügyeleti jogosítványok széles körű felhasználásával látja el feladatait.

Középfokú szervek

A 2000. évben, uniós előírásoknak megfelelően, az uniós régiókhoz területileg illeszkedve létrejöttek a regionális parancsnokságok. A vám- és jövedéki feladatok ellátására szakosodva felügyeletük alá tartoznak az alsó fokú szervek.

További speciális feladatokat ellátó középfokú szerv a központi bűnüldözési- (a nyomozóhivatalokat felügyeli), a központi ellenőrzési-, a járőrszolgálati-, a számlavezető parancsnokság, a jövedéki kapcsolattartó és kockázatelemzési központ, valamint a vegyvizsgáló intézet, melyek mindannyian hatósági jogkörrel rendelkező önálló középfokú szervek. Ezen szervek sorát a kiszolgáló funkciókat ellátó pénzügyi, oktatási, informatikai fejlesztési, valamint a szociális, kulturális és sport tevékenységet ellátó szervezeti egységek egészítik ki. Az átszervezés eredményeképp pontosan definiált feladat- és tevékenységi körökkel, kisebb létszámmal működő szervezetek jöttek létre.

Alsó fokú szervek

A belterületi fővámhivatalok és a határszakaszok vámhivatalai, regionális jövedéki központok és regionális nyomozó hivatalok. Egyes határszakaszok – szlovén, osztrák, szlovák – az unió belső határaivá váltak, a határon megjelenő vámigazgatási feladatok mennyisége csökkent. A vámkezelések esetszámának mérséklődésével a belterületi vámhivataloknál hasonló feladatcsökkenés történt. 2004-ben valamennyi

megyeszékhelyen fővámhivatalok jöttek létre az alapvető vám- és jövedéki feladatok ellátása érdekében, ezzel párhuzamosan számos vámkezelési pont megszűnt. A fővámhivatalok kirendeltségei az adott megye egy-egy kiemelten nagy forgalmú pontján vám vagy jövedéki feladatok végrehajtását biztosítják. Ugyancsak a fővámhivatalok szerkezetéhez kapcsolódnak a mobil ellenőrző csoportok, amelyek 2004. május elsejével kezdődően elsősorban a belső határokká vált határszakaszokon látnak el ellenőrzési feladatokat. A (határ)vámhivatalok az egyes határátkelőhelyeken nyújtanak komplex szolgáltatást az ügyfelek részére, szem előtt tartva az uniós ellenőrzési normákat. A vámigazgatási feladatok csökkenése mellett fokozatosan erősödik a jövedéki igazgatási tevékenység, így 2004. május elseji dátummal regionális jövedéki központok jöttek létre.

A rendészeti szakterület feladatai szintén bővültek, hiszen az unió külső határszakaszait meg kellett erősíteni és az elmúlt évek során számos új nyomozati jogkört kapott a testület. A szétagoltan működő megyei nyomozó hivatalok munkája hatékonyságának javítása ezért elkerülhetetlenné vált, így a regionális parancsnokságok mintájára, a rendelkezésre álló erőforrások összevonása révén 7 új regionális nyomozóhivatal született.

Az átszervezés eredményeképpen költségtakarékosabb és költséghatékony szervezet jött létre. A személyi állomány döntő többségét – a többletfeladatokhoz rendelt – sikerült megőrizni. A személyi állomány képzése nagyobb hangsúlyt kapott, a szakmaiság, szakmai alkalmasság, a tudás és tapasztalat, a nyelvismeret és az etikus munkavégzés elveinek érvényesítése mellett.

A Vám- és Pénzügyőrség szerveinek elnevezése

Hatósági jogkörrel rendelkező vámszervek:

Az **alsó fokú szervek** közül a fővámhivatal, vámhivatal, regionális nyomozóhivatal, regionális jövedéki központ, a Fővárosi Szabálysértési Hivatal, a Vámáruraktár, a Pesti Jövedéki, Adójegy és Zárjegy Hivatal.

A **középfokú szervek** közül a vámszervezet igazgatási területi szervei (regionális parancsnokságok), a Központi Repülőtéri Parancsnokság, a Vám- és Pénzügyőrség Központi Bűnüldözési Parancsnoksága, a Vám- és Pénzügyőrség Központi Ellenőrzési Parancsnoksága, a Vám- és Pénzügyőrség Központi Járőrszolgálat

Parancsnoksága, a Vám- és Pénzügyőrség Számlavezető Parancsnoksága, a Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézete, a Vám- és Pénzügyőrség Jövedéki Kapcsolattartó és Kockázatelemzési Központja.

Felsőfokú szerv a vámszervezet országos szerve a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága, valamint az országos parancsnok.

Hatósági jogkörrel nem rendelkező szervek (háttér-intézmények):

A budapesti székhelyű szervek operatív pénzügyi és gazdasági tevékenységének központosított ellátását, továbbá a vámszervek technikai, anyagi eszközökkel való ellátását végző Vám- és Pénzügyőrség Pénzügyi és Számviteli Központja. Az állomány alapképzését és továbbképzését végző Vám- és Pénzügyőri Iskola, az informatikai rendszerek fejlesztését végző Vám- és Pénzügyőrség Rendszerfejlesztő Központja, valamint az egészségügyi ellátást végző Vám- és Pénzügyőrség Egészségügyi Központja, illetve a szociális, kulturális és üdültetési ellátás megszervezését intéző Vám- és Pénzügyőrség Szociális, Kulturális és Sportközpontja, mely magában foglalja a Vám- és Pénzügyőri Gyógyházat. A háttér-intézmények a rendelkezésükre álló szolgáltatás-kapacitás teljes egészével a Vám- és Pénzügyőrség alaptevékenységének ellátását szolgálják, tevékenységüket a Vám- és Pénzügyőrség egységes intézményi költségvetésében és gazdálkodási rendszerében folytatják.

A szervezeti egységek elnevezését, székhelyét és illetékességi jogkörét a Vám- és Pénzügyőrségről szóló törvény végrehajtásának részletes szabályairól szóló 24/2004. (IV.23.) PM rendelet, a Vám- és Pénzügyőrség Szervezeti és Működési Szabályzata és a szolgálati ügyrendek tartalmazzák.

4. A Vám- és Pénzügyőrség működésével kapcsolatos fontosabb jogszabályok

- a) a 2913/92/EGK Tanácsi rendelet a Közösségi Vámkódex létrehozásáról valamint annak módosításai, illetve a Bizottság e rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításairól szóló 2454/93/EGK Rendelete és ennek módosításai
- b) 2004. évi XIX. törvény a Vám- és Pénzügyőrségről
- c) 2003. évi CXXVI. törvény a közösségi vámjog végrehajtásáról

- d) 2003. évi CXXVII. törvény a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól
- e) 2003. évi LXXXVIII. törvény az energiaadóról
- f) 1991. évi LXXXII. törvény a gépjárműadóról
- g) 1992. évi LXXIV. törvény az általános forgalmi adóról
- h) 1990. évi XCIII. törvény az illetékekről
- i) 2003. évi CX. törvény a regisztrációs adóról
- j) 2001. évi XXXIX. törvény külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról, valamint a végrehajtására kiadott 170/2001. (IX. 26.) Kormányrendelet és a 25/2001. (XI. 21.) BM rendelet, és a 35/2001. (XI. 22.) BM-KÜM együttes rendelet
- k) 1995. évi LVI. törvény a környezetvédelmi termékdíjakról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról, valamint a végrehajtásáról szóló 113/1995. (IX. 27.) Kormányrendelet
- l) 1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről
- m) 1999. évi LXIX. törvény a szabálysértésekről
- n) 50/2004. (III. 23.) Kormányrendelet a kettős felhasználású termékek és technológiák külkereskedelmi forgalmának engedélyezéséről
- o) 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet az egyes szabálysértésekről
- p) 15/2004. (IV. 5.) PM rendelet a közösségi vámjog végrehajtásának részletes szabályairól
- q) 24/2004. (IV. 23.) PM rendelet a Vám- és Pénzügyőrségről szóló törvény végrehajtásáról
- r) 21/2004. (IV. 21.) PM rendelet az integrált postaforgalomra vonatkozó egyes vámszabályokról
- s) 23/1990. (XII. 3.) PM rendelet a Vámtarifa Magyarázatról
- t) 23/2004. (IV. 22.) PM rendelet az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap Garanciarészlegéből történő kifizetések ellenőrzéséről
- u) 8/2004. (III. 10.) PM rendelet a jövedéki törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- v) 13/2004. (III. 25.) PM rendelet a jövedéki törvényben megjelölt vámtarifaszámok alkalmazásáról

VII. FEJEZET

A BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal

1. A BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal szervezetének bemutatása

A BM BÁH a Belügyminisztérium irányítása alá tartozó, önálló központi hivatalként működő szerv. Önállóan gazdálkodó költségvetési szerv, költségvetése a Belügyminisztérium fejezet költségvetésében elkülönítetten szerepel. Központi és területi (7 regionális igazgatóság) szervekből áll.

2. BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal feladatai

A BM BÁH a jogszabályokban hatáskörébe utalt állampolgársági, idegenrendészeti és menekültügyi feladatokat végzi.

Az egész ország területére kiterjedő illetékességgel látja el

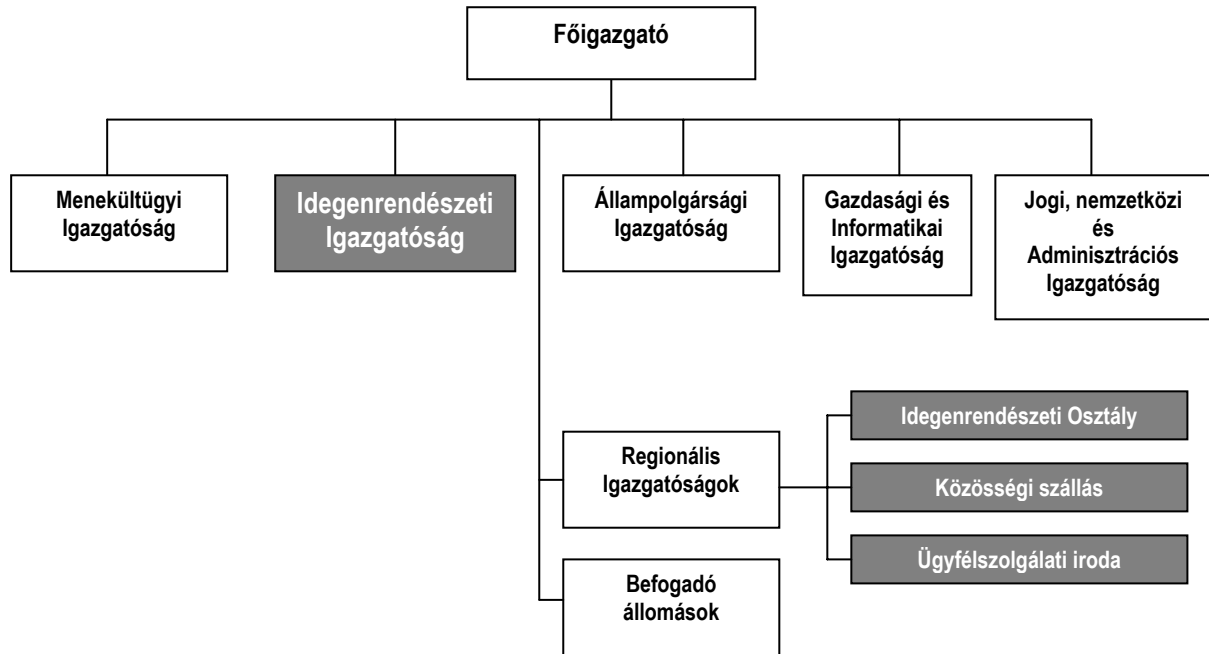
- a) A magyar állampolgárságról szóló jogszabályokban a belügyminiszter feladatkörébe utalt állampolgársági feladatokat.
- b) Központi idegenrendészeti hatóságként a jogszabályokban a hatáskörébe utalt idegenrendészeti feladatokat.
- c) Menekültügyi hatóságként a jogszabályokban a hatáskörébe utalt menekültügyi feladatokat.

A feladatkörébe tartozik továbbá

- a) A migrációs kérdéseket érintő kormányzati döntések előkészítése, a hatáskörébe tartozó jogszabály-tervezetek kidolgozása.
- b) A nemzetközi szerződésekből adódó migrációs feladatok végrehajtása.
- c) A migrációs kérdésekkel foglalkozó nemzetközi szervezetekkel, a magyarországi kormányzati és nem kormányzati szervezetekkel való együttműködés.
- d) A menekülteket befogadó állomások, ideiglenes szálláshelyek és a közösségi szállások irányítása és működtetése.

3. A BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal szervezeti felépítése

10. számú ábra: A BM BÁH szervezeti felépítése.

Főbb központi szervek

Menekültügyi Igazgatóság

Irányítja a menekültügyi hatósági tevékenységet. Kezeli a központi menekültügyi nyilvántartást. Végzi és összehangolja a menekültek és a befogadottak ellátásával, hazatérésével és továbbtelepülésével, a menekültek társadalmi beilleszkedésével kapcsolatos igazgatási feladatokat. Menekültügyi szakmai irányítást gyakorol a BM BÁH menekülteket befogadó állomásai felett. Együttműködik a menekültügyben érdekelt állami szervekkel, a nemzetközi menekültügyi szervezetekkel, továbbá az érintett hazai társadalmi szervezetekkel és a menekültek szervezeteivel. Kapcsolatot tart és együttműködik az ENSZ Menekültügyi Főbiztosság Magyarországi Képviseletével. Ellátja a 343/2003/EK tanácsi rendelet (ún. Dublin II. rendelet) következtében eredő feladatokat. Az Igazgatóság - a menekültügyi igazgató közvetlen alárendeltségében dolgozó - EU szakértői képviselik a BM BÁH-t a menekültügyi hatósági, a menekültek befogadásával, integrációjával, és a Dublin II. működésével kapcsolatos bizottsági munkacsoport, tanácsadói, kapcsolattartói

üléseken. A szakértők továbbá véleményezik a migrációs és egyéb belügyi témájú Interim szakmai anyagokat, előkészítik a menekültügyi vonatkozású EU ülésekhez kapcsolódó hivatali álláspontot. Figyelemmel kísérik az EU tagállamok menekültügyi jogi szabályozását, menekültügyi eljárási és befogadási gyakorlatát, képviselik az Igazgatóságot, ill. a BM BÁH-t a szakmai szemináriumokon, nemzetközi workshopokon és konferenciákon, valamint továbbképzést tartanak a menekültügyi szakterületen dolgozó munkatársaknak, más tárcák és civil szervezetek munkatársainak.

Idegenrendészeti Igazgatóság

Irányítja az idegenrendészeti hatósági tevékenységet. Elbírálja a hatáskörébe utalt vízumkérelmeket, továbbá az I. fokú idegenrendészeti hatóságok határozatával szemben benyújtott fellebbezéseket. Megszervezi és végrehajtja a kiutasított külföldiek légi úton történő kitoloncolását, közreműködik a kétoldalú visszafogadási egyezmények végrehajtásában. A BM BÁH központi idegenrendészeti nyilvántartása vonatkozásában a központi adatkezelő szerv jár el. Együttműködik az idegenrendészeti feladatok ellátásában érintett társszervekkel, társszolgálatokkal, valamint a minisztériumok és főhatóságok illetékes szerveivel. Együttműködésben a Nemzetközi Migrációs Szervezettel szervezi a tartózkodás feltételeivel nem rendelkező külföldiek önkéntes hazatérését.

Állampolgársági Igazgatóság

Döntésre előkészíti a magyar állampolgárság megszerzésére, visszaszerzésére és megszüntetésére irányuló kérelmeket. Kiadja a magyar állampolgárság fennállásáról, megszűnéséről szóló bizonyítványokat, hivatalos megkeresésre állampolgársági státuszvizsgálatot végez. Szakmai irányítást gyakorol az állampolgársági eljárásokban közreműködő szervek ezirányú tevékenysége felett.

Ellenőrzési Főosztály

A főigazgató funkcionális ellenőrzési és felügyeleti szerve. A hatályos jogszabályok és belső rendelkezések alapján, a főigazgató irányítói jogköreiből adódóan éves ellenőrzési terv alapján ellátja a BM BÁH központi és területi szervei szakmai tevékenysége, költségvetési gazdálkodása törvényességének felügyeletét és ellenőrzését, a menekülteket befogadó állomások vonatkozásában elvégzi, illetőleg

koordinálja mindazon felügyeleti ellenőrzési feladatokat, amelyet külön jogszabály a felügyeleti ellenőrzési szerv számára előír. Kidolgozza a BM BÁH központi és területi szerveinél folyó ellenőrzési és felügyeleti munka stratégiai céljait, módszereit, elveit, működteti annak rendszerét. A főigazgató megbízása alapján végzi a BM BÁH központi és területi szervei, a menekülteket befogadó állomások tevékenységével, a személyi állománnyal kapcsolatban benyújtott panasz-beadványok kivizsgálását. Megszervezi és összehangolja a korrupció megelőzésével kapcsolatos feladatok végrehajtását. Elvégzi a korrupciót megelőző tevékenység hatékonyságának elemzését, a feladatok aktualizálását, illetve fejlesztését.

A BM BÁH területi szervei

Regionális igazgatóságok

Az illetékességi területükön – az idegenrendészeti feladatok tekintetében - I. fokú hatóságként járnak el.

Az idegenrendészeti hatáskörben kiadják a meghívóleveleket, elbírálják a tartózkodási és letelepedési kérelmeket, kiadják a tartózkodásra jogosító engedélyeket. A jogszabályokban meghatározott esetekben vízumot adnak ki. A jogsértő külföldiekkel szemben idegenrendészeti kényszerintézkedéseket - kiutasítást, kitoloncolást, idegenrendészeti őrizetet, kiutasítást, előkészítő őrizetet - rendelnek el, illetve hajtanak végre. Intézkednek a külföldi útlevelének visszatartására, kijelölt helyen való tartózkodásának, valamint beutazási- és tartózkodási tilalom elrendelésére. Végzik a külföldiek ellenőrzését, ellátják a bevándorolt, letelepedett külföldieket úti okmánnyal, intézik a külföldiek szálláshelyének, lakóhelyének bejelentését.

A menekültügyi eljárásokban elbírálják a menekültkérelmeket, ellátják a befogadottakat és a menekültként elismert személyeket kétnyelvű úti okmánnyal.

Az illetékességi területükön ügyfélszolgálati irodákat működtetnek.

Közösségi szállások

A tartózkodás feltételeivel nem rendelkező, az idegenrendészeti eljárásban ott-tartózkodásra kötelezett külföldiek részére átmeneti elhelyezést, ellátást és egészségügyi alapellátást biztosítanak, figyelemmel kísérik a kötelező magatartási szabályok megtartását.

Menekülteket befogadó állomások:

A menekültkénti elismerést kérők, valamint az elismert menekültek és befogadottak részére elhelyezést és ellátást biztosítanak, gondoskodnak az elhelyezettek egészségügyi szűréséről és egészségügyi alapellátásának megszervezéséről, valamint elősegítik a menekültek társadalmi integrációját. Feladataik ellátása során együttműködnek az önkormányzatokkal, a társadalmi és a karitatív szervezetekkel.

4. A BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal működésével kapcsolatos fontosabb jogszabályok

- a) 1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmánya
- b) 2001. évi XXXIX. törvény a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról
- c) 1993. évi LV. törvény a magyar állampolgárságról
- d) 1997. évi CXXXIX. törvény a menedékjogról
- e) 172/2001. (IX. 26.) Kormányrendelet a menekültügyi eljárás részletes szabályairól és a menedékesek okmányairól
- f) 25/1998. (II. 18.) Kormányrendelet a menedékjogról szóló 1997. évi CXXXIX. törvény hatálya alá tartozó külföldiek ellátásáról és támogatásáról
- g) 170/2001. (IX. 26.) Kormányrendelet a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvény végrehajtásáról
- h) 125/1993. (IX. 22.) Kormányrendelet a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény végrehajtásáról
- i) 25/2001. (XI. 21.) BM rendelet a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvény végrehajtásáról

Az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség

1. Az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség szervezetének bemutatása

A Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium irányítása, felügyelete alatt működő OMMF látja el a munkavédelem nemzetgazdasági szintű irányításával kapcsolatos feladatokat.

Az OMMF a meghatározott állami irányítási feladatok végrehajtásának - a munkabiztonság területén történő - kezdeményezésére, előkészítésére és elősegítésére, valamint az általános munkabiztonsági hatóságok ellátására létrehozott önálló központi hivatal, amelynek élén elnök áll. A hatósági ellenőrzést az OMMF területi felügyelőségeinek munkabiztonsági, illetve munkaügyi felügyelői látják el.

Az OMMF jogállását, feladat- és hatáskörét a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény, valamint a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény határozza meg. Jogkörét országos illetékességű központja, illetve a regionális illetékességű munkaügyi és munkabiztonsági felügyelőségek keretében lévő munkabiztonsági és munkaügyi felügyelők, és igazgatók útján gyakorolja.

2. Az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség feladatai

A munkavédelemről szóló törvény szerint a munkavédelem irányításának keretében állami feladat:

- a) A munkavédelem országos programjának kialakítása.
- b) Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés alapvető követelményeinek, továbbá az ehhez kapcsolódó jogoknak és kötelezettségeknek a meghatározása.
- c) A munkavédelmi előírások végrehajtásának elősegítése, különösen az e törvény céljait is szolgáló gazdasági szabályozással, az érdekeltség megteremtésével, a nemzetgazdasági jelentőségű munkavédelmi kutatások anyagi feltételeinek megteremtésével, tájékoztatással és felvilágosítással.

- d) A nevelés és az oktatás területén a biztonságos életvitelre, a szakmai oktatás területén az egészséget nem veszélyeztető és a biztonságos munkavégzés szabályaira vonatkozó ismeretanyag meghatározása.
- e) A nemzetgazdaság munkavédelmi helyzetének évenkénti áttekintése, a megállapítások nyilvánosságra hozatala, a munkavédelmi információs rendszer kialakítása és működtetése.

Munkabiztonsági hatáskör

Munkabiztonsági irányítás

Az OMMF állami irányítási feladatként a tárca felelősségi körén belül fontos szabályozás-előkészítési feladatokat lát el. Előkészíti a munkavédelmi törvényt, illetve annak módosításait, továbbá a munkabiztonsági miniszteri rendeleteket. Az elmúlt években a jogalkotást alapvetően a tárcára jutó jogharmonizációs feladatok határozták meg. Ezek terméke volt többek között a munkavédelmi törvény és a végrehajtásáról szóló rendelet módosítása, továbbá a munkahelyi biztonsági jelzésekre, a munkaeszközök minimális munkavédelmi követelményeire. Az egyéni védőeszközök munkavédelmi megfelelőségét vizsgáló, tanúsító, ellenőrző szervezetek kijelölésére és az Európai Bizottságnak, illetőleg az Európai Unió tagállamainak való bejelentésére, a szakmai vizsgák szervezésére feljogosított intézményekre, a munkahelyek kémiai biztonságára, az egyéni védőeszközök követelményeire és megfelelőségének tanúsítására, a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjére, valamint az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekre vonatkozó rendelet.

A szabályozási területen kiemelt feladat a munkavédelem országos programjának kialakítása, illetve az éves részprogramok koordinálása. Az Országgyűlés 2001. márciusában fogadta el az országos programot, és egyben felhatalmazta a Kormányt a végrehajtási határozatok megalkotására, amelyek előkészítésében az OMMF-nek alapvető fontosságú szakmai szerepe van. Az OMMF közreműködik az egyéb, munkavédelmet érintő szakmai területek munkájában (szabványosítás, oktatás, kutatás-fejlesztés, tájékoztatás), továbbá évente előkészíti a Kormány

részére - az egészségügyi tárcával együttműködve - a nemzetgazdaság munkavédelmi helyzetéről szóló átfogó tájékoztató jelentést.

Az OMMF részt vesz a munkavédelemmel kapcsolatos érdekegyeztetésben, szervezi és működteti az Országos Érdekegyeztető Tanács Munkavédelmi Bizottságát. Ellátja a felügyelet által kiszabott munkavédelmi bírság 50%-ának az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés céljainak támogatására fordítását nyilvános pályáztatás útján, továbbá működteti a munkabaleseti információs rendszert.

Munkabiztonsági hatósági feladatok

A munkavédelmi szabályok megtartásának elősegítése és ellenőrzése a munkabiztonsági szakterületen az OMMF hatáskörébe tartozik. Tevékenysége során tájékoztatással és tanácsadással is segíti a munkáltatókat és munkavállalókat, a munkavédelmi képviselőket, továbbá az érdekképviselőket, hogy a munkavédelemmel kapcsolatos jogukat gyakorolhassák, és kötelezettségeiket teljesíthessék.

Az OMMF ellenőrzése kiterjed a munkáltatók és munkavállalók munkabiztonsággal kapcsolatos kötelezettségeinek teljesítésére, a munkahelyek létesítésére, a munkaeszközök üzemeltetésére, az alkalmazott technológiákra és anyagokra, valamint az egyéni védőeszközökre vonatkozó követelmények érvényesítésére, továbbá a munkabalesetek kivizsgálására, bejelentésére, nyilvántartására és megelőzésére tett intézkedésekre.

A munkabiztonsági hatósági ellenőrzést első fokon a területi (regionális) munkabiztonsági felügyelőségek felügyelői végzik. A felügyelő ellenőrzést tarthat az illetékességi területén levő valamennyi munkahelyen. Figyelemfelhívással élhet, vagy közigazgatási határozattal kötelezheti a munkáltatót a munkavédelmi hiányosságok megszüntetésére. Az OMMF arra jogosult felügyelője adott esetben bírság alkalmazásával kényszeríti ki a jogkövetést. A szabálysértési jog alapján 100 ezer forintig terjedő büntetést szabhat ki a mulasztó személy terhére, illetőleg a munkavédelmi törvény alapján a munkáltatót, mint szervezetet 10 millió forint felső határig terjedő munkavédelmi bírsággal sújthatja.

Az OMMF I. fokú hatósági jogkörében engedélyezi a Magyar Mérnöki Kamara hatáskörébe nem tartozó munkabiztonsági szakértők működését, továbbá kijelöli az egyéni védőeszközök megfelelőségének vizsgálatára, tanúsítására, ellenőrzésére jogosult szervezeteket.

Munkaügyi ellenőrzés

Az OMMF ezen a területen is közreműködik a szabályozás előkészítésben, szakértői szinten részt vesz a munkaügyi ellenőrzésre vonatkozó jogszabály és módosításai megalkotásában.

Az OMMF felügyelői első fokon a munkaügyi ellenőrzésről szóló törvény alapján munkaügyi ellenőrzést végeznek a foglalkoztatóval szemben. Az ellenőrzés - hasonlóan a munkabiztonsági ellenőrzéshez - szintén a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004 évi CXL. törvény rendelkezésein alapul, a munkaügyi ellenőrzés speciális eljárási szabályait a 1996. évi LXXV. évi törvény (Met.) határozza meg. A Met. írja elő a munkaügyi felügyelők intézkedési és szankcionálási jogosítványait.

Az ellenőrzés kiterjed a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítéséhez szükséges jognyilatkozatokra (munkaszerződés), a foglalkoztató írásbeli tájékoztatási kötelezettségére, a munkaviszony létesítésével, megszűnésével, megszüntetésével összefüggő bejelentési kötelezettségre, a munkaügyi nyilvántartásokra, az egyenlő bánásmód követelményére, a sérülékeny munkavállalói csoportok foglalkoztatására, a munkaidőre, a pihenőidőre, a rendkívüli munkavégzésre, valamint a szabadsága vonatkozó szabályokra, a munkabérre, a munkabér védelmére, a foglalkoztatásra irányuló jogviszony megszűnésével összefüggő igazolások kiállítására és kiadására, a munkaviszony megszűnéséhez kapcsolódó elszámolás megtörténte, a külföldiek foglalkoztatására, a munkanélküli ellátások melletti foglalkoztatásra, a munkaerő-kölcsönzésre, a távmunka végzésére, a szakszervezet szervezését biztosító szabályokkal összefüggő munkáltatói köteleességekre, egyes választott tisztséget betöltő munkavállalók védelmére, illetve a szakszervezet által kifogásolt intézkedésekkel összefüggő munkáltatói köteleességek végrehajtására vonatkozó szabályokra.

Ezen kívül az ellenőrzés kiterjed a teljesítmény-követelmény megállapításánál az előzetes foglalkoztató eljárás lefolytatásának tényére és a teljesítmény-követelmény alkalmazás előtti írásbeli közlésének ellenőrzésére, az európai üzemi tanács létrehozásáról, illetőleg a munkavállalók tájékoztatásáról szóló rendelkezések betartására és az Európai Unióhoz a Magyar Köztársasággal azonos időpontban csatlakozó állam állampolgára, hozzátartozója magyarországi foglalkoztatásának bejelentési kötelezettségre vonatkozó rendelkezések megtartására.

Az OMMF a foglalkoztató kérelmére jogszabályban meghatározott eljárásokban történő felhasználás céljából hatósági bizonyítvány állít ki.

Hatósági tevékenység

A munkabiztonsági és munkaügyi intézkedések mögött különböző típusú szabálytalanságok, hiányosságok találhatóak.

Általában elmondható, hogy munkabiztonsági intézkedésekre legnagyobb arányban a munkaeszközök veszélyessége miatt kerül sor, de jelentős számban a munkahelyek, üzemek állapota, a technológiai fegyelem megsértése, az előírt felülvizsgálatok elmulasztása stb. miatt is.

Munkaügyi intézkedésekre legnagyobb számban a munkabérre, a munkaidőre, pihenő időre, a túlmunkára és a szabadságra vonatkozó rendelkezések megszegése, valamint a munkaszerződés nélküli vagy leplezett munkaszerződéssel történő foglalkoztatás (fekete munka) miatt kerül sor.

Minimális számban fordulnak elő szakszervezeti jogokkal vagy diszkriminációval kapcsolatos ügyek.

Az OMMF feladatainak ellátása során együttműködik a közigazgatás (önkormányzat) központi és helyi szerveivel, a munkavállalók és munkáltatók érdekképviseleti szerveivel, a társadalombiztosítási intézményekkel és a munkavédelemben érdekelt társadalmi szervezetekkel. Részt vesz az országos munkavédelmi érdekegyeztetésben, az Országos Érdekegyeztető Tanács Munkavédelmi Bizottsága munkájában. Tevékenységét összehangolja a másik két munkavédelmi hatósággal, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálattal, és a Magyar Bányászati

Hivatallal, valamint a munkaerő-piaci szervezetekkel, illetőleg a munkavédelem ellenőrzésében, irányításában hatáskörrel rendelkező más szervekkel.

Az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség helye, szerepe, feladata az Integrált Vezetési Központ munkájában

A munkaügyi felügyelők a munkaügyi ellenőrzésről szóló törvény alapján jogosultak ellenőrizni a külföldiek foglalkoztatásának engedélyezéséről és foglalkoztatásáról szóló jogszabályok betartását. A munkaügyi ellenőrzéseket a területi (regionális) felügyelőségek munkaügyi felügyelői végzik.

Az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni közös fellépés érdekében 2002. november 04-én a Határőrség és az OMMF között együttműködési megállapodás született. Az együttműködés jogszabályi háttérét adta az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó jogellenes cselekmények komplex mélységi ellenőrzéséről szóló 2/2002. (BK.10.) BM-PM-SzCsM együttes utasítás, majd a 2004. szeptember 01-től hatályos, új 20/2004. (BK.15.) BM-FMM-PM együttes utasítás.

A munkaügyi ellenőrzési tapasztalatok szerint az engedély nélküli foglalkoztatás megvalósulásának formái, ha külföldi állampolgárt nem az engedélyben meghatározott foglalkoztatónál, engedélytől eltérő munkahelyen, munkakörben, valamint nem az engedélyben meghatározott időtartamban foglalkoztatják. Ez utóbbi megjelenési típusa, amikor az engedély megadása előtt alkalmazza a foglalkoztató a külföldi állampolgárt, valamint lejárt, vagy még hosszabbítás alatt álló engedély birtokában.

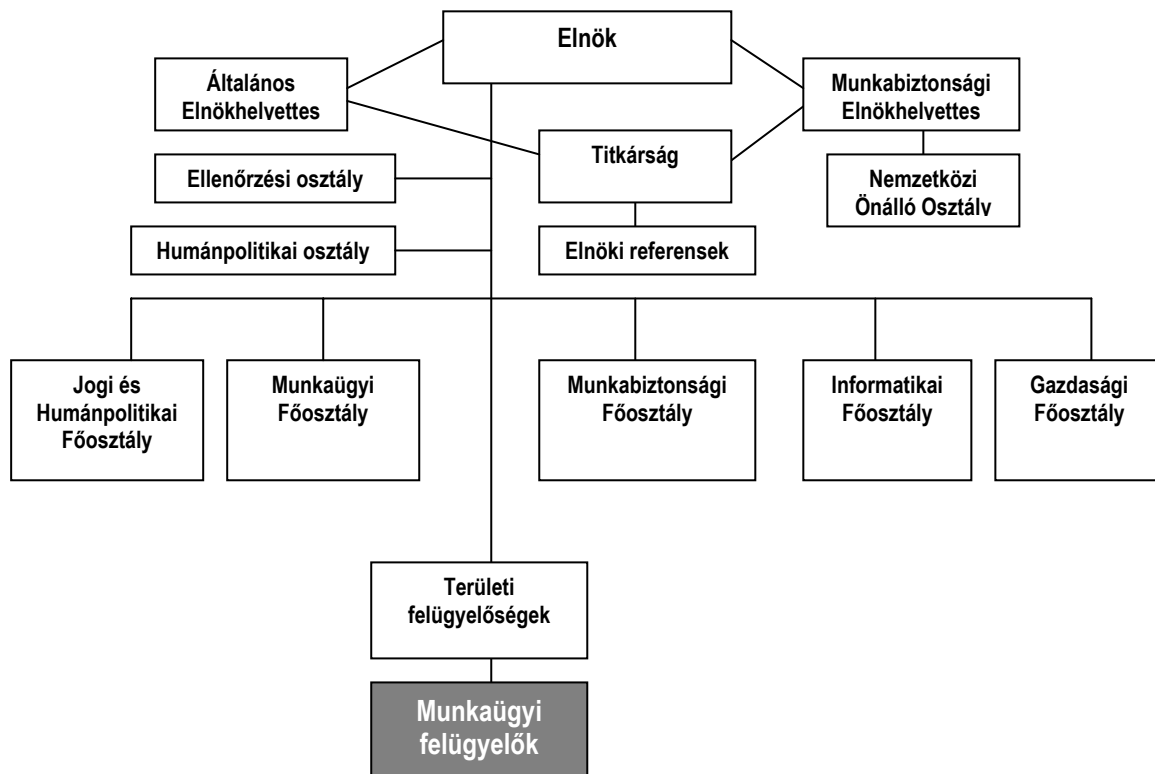
A külföldi munkavállalókat érintő, a Munka Törvénykönyvébe ütköző, a munkaügyi felügyelők által leggyakrabban feltárt szabályszegések formái:

- munkaszerződések írásba foglalásának elmulasztása, kötelező tartalmi elemek hiánya,
- munkaidő nyilvántartására vonatkozó rendelkezések megszegése,
- munkaidőre, pihenőidőre, rendkívüli munkavégzésre és a szabadság kiadására vonatkozó jogszabályok be nem tartása,
- munkabér összegére, munkabér védelmére előírt jogszabályok megszegése.

A 2005. évi tapasztalatok és számadatok is megerősítik, hogy a külföldi állampolgárok munkavégzésének ellenőrzése, a társhatóságok közreműködése nélkül kevésbé lenne eredményes. Ugyanis a közös ellenőrzések alkalmával többször nemcsak munkavállalási engedély nélkül foglalkoztatott külföldi állampolgárral, hanem feketén foglalkoztatott magyar munkavállalóval is találkozunk az akcióban részt vevők, ezen felül az ellenőrzésben résztvevő egyenruhás állomány jelenléte döntő mértékben járul hozzá a munkaügyi ellenőrzések hatékony és sikeres végrehajtásához.

3. Az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség szervezeti felépítése

11. számú ábra: Az OMMF szervezeti felépítése.

4. Az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség működésével kapcsolatos

fontosabb jogszabályok:

- a) 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről
- b) 1996. évi LXXV. törvény a munkaügyi ellenőrzésről

- c) 1992. évi XXII. törvény a munka törvénykönyvéről
- d) 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról
- e) 1999. évi LXIX. törvény a szabálysértésekről
- f) 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet az egyes szabálysértésekről
- g) 9/1995. (II. 3.) Kormányrendelet a köztisztviselők képesítési előírásairól
- h) 54/2001. (IV. 10.) Kormányrendelet a nemzetközi fuvarozást végző egyes járművek személyzetének vezetési és pihenő idejének ellenőrzéséről
- i) 80/1999. (VI. 11.) Kormányrendelet a telepengedély alapján gyakorolható ipari és szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről
- j) 5/1993. (XII. 26.) MÜM rendelet a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- k) 8/1999. (XI. 10.) SZCSM rendelet a külföldiek magyarországi foglalkoztatásának engedélyezéséről
- l) 10/2000. (II. 23.) BM rendelet a helyszíni bírságolás részletes szabályairól
- m) 5/2002. (XI.12.) FMM rendelet a munkavédelmi jellegű bírságok pályázati, valamint információs célú felhasználásáról
- n) 1/2004. (I. 9.) FMM rendelet a közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó, a munkavállalók védelmére és a munkafeltételekre vonatkozó tájékoztatási kötelezettség eljárási szabályairól és díjazásáról
- o) 13/2004. (IV. 19.) FMM rendelet az egyéni védőeszközök megfelelőségét vizsgáló, tanúsító, ellenőrző szervezetek kijelölésének részletes szabályairól és az Európai Bizottságnak, illetőleg az Európai Unió tagállamainak való bejelentéséről, valamint a kijelölési eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról
- p) 4/2002. (II. 20.) SZCSM - EÜM együttes rendelet az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről
- q) 2/2002. (II. 7.) SZCSM rendelet az egyéni védőeszközök követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról
- r) 65/1999. (XII. 22.) EÜM rendelet a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről

IX. FEJEZET

Útmutató egy integrált vezetési központ létrehozásához

1. Egy integrált vezetési központ létrehozásának előnyei

Jelen útmutató segítséget nyújt egy integrált vezetési központ létrehozásához, megismerteti a központ létrehozásának előnyeit, a létrehozás és a működtetés megindításának javasolt folyamatát. Ez az útmutató elsősorban az illegális migráció elleni küzdelemre létrehozott integrált vezetési központ létrehozásáról szól, de módszertanában alkalmazható más célkörben kialakítandó koordinációs szervezetrendszer kialakításához is.

Miért is érdemes integrált vezetési központot létrehozni? Ehhez ismernünk kell annak előnyeit. Az előnyök ismerete nemcsak az integrált vezetési központ létrehozásához szükséges szándékot erősítheti, hanem annak minisztériumi, vagy kormányzati elfogadtatását is segítheti. Alapvető érdek az illegális migráció visszaszorítása és a közrend, közbiztonság erősítése, az alapvető érdek egyben az alapvető cél is. Ez az alapvető cél megvalósulása – természetesen a társadalom biztonságra irányuló érdekén kívül – jelentősen szolgálja az állam és a rendészeti szervek érdekeit is.

Az állam érdekeit szolgáló előny

Az illegális migráció visszaszorítása, a közrend, közbiztonság javítása nemcsak a társadalom, hanem az állam, és az Európai Unió érdeke is. Ennek megvalósítása tehát egyrészt növeli az állam elismertségét mind a lakosság körében, mind a nemzetközi megítélésben, valamint az adó és járulékbevételeinek növelésével hozzájárul az állam gazdasági helyzetének erősítéséhez.

Rendészeti/rendvédelmi szerv érdekeit szolgáló előnyök

Nagyon ritka az ország, ahol a rendészeti/rendvédelmi szerv az ideális létszámú személyi és technikai állománnyal, és ideális pénzügyi háttérrel együtt rendelkezik. Viszont az országok többségében több rendészeti/rendvédelmi szerv is tevékenykedik. Ezen rendészeti/rendvédelmi szervek együttműködésével, a

hatékony erő-, és eszközfelhasználással mind a személyi állományban, mind a pénzügyi eszközökben jelentkező hiányosságokat pótolni lehet. Így olyan együttműködési rendszer működtethető, ami összehangolt, gyors és gazdaságos tevékenységével kevesebb anyagi ráfordítással teszi eredményesebbé a társszervek működését, valamint segíti elérni ágazati céljaikat. A rendészeti/rendvédelmi szervek, együttműködése elősegíti az illegális migráció visszaszorítását, a közrend és a közbiztonság javítását. Ezáltal erősíti a rendészeti/rendvédelmi szerveknek mind az irányító szervek, mind a társadalom általi elismertségét és pozitív hozzáállását.

2. Miért kell az illegális migráció ellen küzdeni? Milyen veszélyeket rejt az illegális migráció?

Az illegális migráció több veszélyforrást hordoz magában. Minden illegális migráns szükségképpen legalább egy szempontból veszélyes, de extrém esetben az összes szempontból veszélyesnek minősíthető. Melyek is azok a veszélyek, melyeket az illegális migráció hordoz magában.

Veszély az állami főhatalomra

Az államiság – többek mellett – két fontos komponense az államterület és az állampolgárok. Ezek nélkül nem létezik állam. Emellett (az előzőekből kifolyólag) az államnak joga van meghatározni, hogy a saját területén, a külföldiek (más állam polgárai és a hontalanok) milyen feltételekkel tartózkodhatnak, és a területére lépő, vagy a területén tartózkodó külföldiek esetében joga van e feltételek ellenőrzésére. Az illegális migráns sérti az államnak ezt a jogát. Az illegális migráns tehát vagy az államterületre lépés feltételeinek, vagy a tartózkodás feltételeinek nem felel meg, vagy az ellenőrzés lehetősége alól vonja ki magát, esetleg a személyére mindhárom lehetőség igaz. Ha egy személyre vonatkozólag bármelyik megvalósul, az szükségképpen sérti az állam főhatalmát.

Veszély az állam biztonságára

A világ fejlett részein kívüli vidékeken a lakosság hangulata sok helyütt forrongó, vészterhes, és sajnos néhol egyes emberek életét a nyugati világ értékeit elpusztítani akaró hangulat irányítja. Ez Európában és a világ más, a „nyugati” kultúrát hordozó

országában a terrorizmus megjelenésével járt. A nyugati társadalmakat ért terrorista támadások már több ezer ember életét követelték és az okozott kár is dollármilliárdokra tehető. Az az illegális migráns, aki terrorcselekmények elkövetése végett érkezik az állam területére, kiemelt veszéllyel jár. Szerencsére az illegális migrációban a terrorista személyek száma viszonylag alacsony, viszont mégis kiemelt kategóriát képviselnek, ugyanis e kevés személy által okozott gazdasági és társadalmi kár kiemelkedően magas.

Veszély a közrendre

Az illegális migránsok nem elhanyagolható része veszélyezteti az állam közrendjét. Az illegális migránsok túlnyomó része gazdasági okokból hagyja el a származási országát. Ilyen okok lehetnek például a munkalehetőség, nagyobb jövedelem megszerzése, az otthoni szegénységből való kikerülés. Ezek a személyek sokszor kétkézi munkások, szakértelem és iskolai végzettség nélkül, ezért a nyugati munkaerő piacon való elhelyezkedésük és benn maradásuk nehéz, valamint hiányos szakértelmük miatt a bérezésük is alacsony. Gyakran a munkáltatók a migránsok hátrányos helyzetét kihasználva azokat majdhogynem rabszolga módjára dolgoztatják. Az alacsony bérezés, vagy a munkanélküliség rákényszeríti az illegális migránsok egy részét, hogy létfenntartásukat szabálysértések és bűncselekmények elkövetésével biztosítsák. Sajnos nem elhanyagolandó azon személyek száma sem, akik kifejezetten bűncselekmények elkövetése érdekében tartózkodnak az ország területén, vagy külföldi bűnszervezeteknek az országban működő részlegének tagjaként működnek.

Veszély az államgazdasági és pénzügyi érdekeire

Az illegális migráció veszélyt jelenthet az államgazdasági és pénzügyi érdekeire, ugyanis az illegális migrációhoz számos más jogellenes cselekmény kapcsolódik.

Az árucsempészet, mely a hazai termékek piacát gyengíti, és az állam vám-, és jövedéki bevételeit csökkenti.

Az illegális munkavállalók után az állam költségvetésébe nem kerülnek befizetésre a munkavállaláshoz kapcsolódó adók és járulékok (személyi jövedelemadó, TB és egyéb járulékok).

Veszély a társadalmi érdekekre

Az illegális migráció társadalmi érdekeket is sérthet, ugyanis a külföldi illegális munkavállalók olcsó munkaerőnek számítanak, így alkalmazásuk csökkenti az adott munkakörben jellemző munkabéreket, és csökkenti az adott munkakörben foglalkoztatott hazai munkavállalók számát. Ezek a tényezők növelik egyrészt az államnak a hazai munkáltatók segélyezésére fordított költségeit másrészt jelentős társadalmi feszültségeket generálnak.

Az eddig tárgyaltak alapján megállapítható az integrált vezetési központ működésének alapvető célja. Az alapvető cél nem más, mint az illegális migráció visszaszorítása, a közrend, közbiztonság javítása. Az alapvető cél megvalósítása mellett az integrált vezetési központ számos más, állami és rendészeti cél eléréséhez is kellő segítséget nyújt.

3. Milyen egyéb célkitűzések elérését szolgálja az alapvető cél elérése?

Állami célok

Stratégiai cél: a társadalom és az Európai Unió biztonsági igényének kielégítése.

Az alapvető cél elérésével az illegális migráció visszaszorul és a közrend, közbiztonság javul. Ezzel az állam megfelel az állampolgárok azon jogos igényének, hogy biztonságban élhessenek. Az állampolgárok megelégedettsége folytán növekszik az állam iránti lojalitás és a pozitív hangulat, ami időszakonként egyéb érzékelhető módon is megnyilvánulhat. Az Európai Unió egyik legfontosabb törekvése a rend és a biztonság elérése az egész Unión belül. Az Uniónak való megfelelés mind a felvételre törekvő, mind a már uniós tagországoknak is rendkívül fontos.

Taktikai célok (biztonságérzet garantálása)

- a) az állam működésére veszélyt jelentő tényezők (illegális migráció veszélyei) megszüntetése,
- b) a biztonságra veszélyt jelentő személyek kiszűrése,
- c) az illegálisan tartózkodók, ezáltal a belföldön tartózkodókra vonatkozó szabályok alól magukat kivonók számának visszaszorítása,

- d) az illegális migrációval szinte mindig együtt járó gazdasági és pénzügyi jellegű bűncselekmények (pl. árucsempészet, vagy munkaviszonnal kapcsolatos adók-járadékok meg nem fizetése) visszaszorítása, ezáltal az állami bevételek növelése.

A taktikai célok megvalósulása kiküszöböli vagy jelentősen csökkenti az illegális migráció veszélyeit (melyek korábban már tárgyalásra kerültek).

Az alapvető cél elérésével nemcsak az állam, hanem a rendészeti szervek céljai is elérhetőek.

Operatív cél

Az állam célja hogy a biztonságpolitikai-, jogi-, pénzügyi-, és közrend folyamatosan fennálljon, az ezeket érintő bármilyen veszély folyamatosan megelőzésre, a bekövetkezett sérelem azonnal megszüntetésre kerüljön. Az állam operatív célja, hogy állandóan, a nap minden percében működjön az állam érdeksérelmeit megelőző, vagy megszüntető szervezet, vagy szervezetrendszer, ami azonnali reagálási képességgel, eredményesen, hatékonyan és egyben gazdaságosan működik.

4. A rendészeti/rendvédelmi szerv megvalósítandó céljai

Stratégiai cél: az állami főhatalom és a társadalom általi elismertség.

Az alapvető cél elérésével az illegális migráció visszaszorul és a közrend, közbiztonság javul. Ezzel a rendészeti szerv megfelel a társadalom tagjainak azon jogos igényének, hogy biztonságban élhessenek. Az állampolgárok megelégedettsége folytán növekszik az állam iránti lojalitás és a pozitív hangulat, ami természetesen visszatükröződik az állam és a rendészeti szerv viszonyában is.

Taktikai célok

A rendészeti tevékenységének időbeni állandósága és területi kiterjedésének növelése, a gyors reagálás és a váratlan helyzetek megfelelő kezelése, gazdaságosabb működtetés és mindezek megvalósulásának folyamányaként az eredményesség, valamint a biztonságérzet növelése.

Operatív célok

A rendészeti szerv operatív célja, hogy feladatát a jogi normáknak és az állami elvárásoknak megfelelően, térben és időben összehangoltan, rugalmasan, eredményesen, hatékonyan és gazdaságosan hajtsa végre. Ezt a célt csak úgy tudja elérni, ha személyi állománya a kellő számban és a kellő időpontban bármikor rendelkezésre áll, jól képzett és jól felszerelt, valamint ha a feladat ellátásához szükséges technikai eszközök a szükséges mennyiségben és minőségben rendelkezésre állnak, valamint a működtetésükhöz szükséges feltételek fenn állnak.

5. Mikor van szükség integrált vezetési központ létrehozására?

Integrált vezetési központ létrehozásának szükségességét több szempontból, alaposan és komplexen indokolt vizsgálni. Csak komoly értékelő munkával a múlt és a jelen történéseinek figyelembe vételével és a jövőbeni folyamatok várható prognosztizálásával, a társadalmi, jogi politikai és egyéb szempontok elemzésével alakulhat ki az a kép, ami megmutatja, hogy van e szükség integrált vezetési központ létrehozására és ha igen, akkor az milyen irányultságú, milyen szervezetű és működésű legyen. A vizsgálat kiterjedése és mélysége – szintűgy, mint az eredménye – országonként, és rendészeti területenként is más és más lesz, ezért most általánosan tekintve a két legalapvetőbb vizsgálati eredményt tekintsük.

Integrált vezetési központ létrehozására szükség tehát szükség van, ha a végrehajtott vizsgálatok legalább az alábbi két eredményt együttesen mutatják:

- a) Ha akár az alapvető cél, akár az állam, vagy a rendészeti szerv stratégiai céljának, vagy taktikai céljának az elérése indokolt.
- b) És az illegális migráció és a hozzá kapcsolódó jogellenes cselekmények elleni küzdelemben (vagy a vizsgált más rendészeti szakterület tevékenységében) legalább két szerv érintett.

A célok megléte alapvető fontosságú, hiszen ha sem az államnak, sem a rendészeti szervnek nem szerepelnek a céljai között az alapvető, a stratégiai, vagy a taktikai célok, akkor felesleges az együttműködés.

A célorientáltság viszont nem jelenti azt, hogy mind az államnak, mind a rendészeti szervnek együttesen kell, hogy a célorientáltsága fennálljon. Előfordulhat, hogy csak az államnak, vagy csak a rendészeti szervnek érdeke a célok elérése. Mindkét esetben indokolt az integrált vezetési központ létrehozása. Amennyiben csak az állam célkitűzései között szerepel az illegális migráció elleni küzdelem, a rendészeti szervek kötelesek a célkitűzésnek eleget tenni. Ebben az esetben az integrált vezetési központ létrehozása felső akarat eredménye lesz. Ha a rendészeti szervek célkitűzései között szerepelnek az említett célok, viszont az államnak nem kiemelt érdeke az illegális migráció elleni küzdelem, az integrált vezetési központ így is létrehozható. Ebben az esetben a központot alulról építkezve kell létrehozni és a rendészeti szervek tevékenységi igényeinek kielégítését fogja szolgálni.

A központ létrehozásának alapvető és nyilvánvaló feltétele, hogy az illegális migráció és a hozzá kapcsolódó jogellenes cselekmények elleni küzdelemre legalább két szerv legyen kötelezve. Ha csak egy ilyen szerv van, az együttműködés nem értelmezhető.

6. Az integrált vezetési központ létrehozásának folyamata

Ha már eljutottunk oda, hogy integrált vezetési központot indokolt létrehozni, és a létrehozás szándéka is fennáll, meg kell kezdeni a létrehozás folyamatát. A következőkben ezt fogjuk tárgyalni. A létrehozás folyamata alapvetően négy fő részből áll: a tervezésből, a kapcsolatfelvételből, a szabályozók kidolgozásából és a működés megkezdéséből.

7. Tervezés – környezetvizsgálat

Az illegális migráció elleni küzdelemhez feltétlenül szükséges a migrációs környezet vizsgálata. Tisztázni kell, hogy és milyen mértékű és jellegű az illegális migráció, valamint azt, hogy az illegális migráció milyen migrációs veszélyeket generál.

Ezen vizsgálatok elvégzése mind a tervezésnél, mind már a működésnél is komoly segítséget jelent. Meg kell vizsgálni az illegális migráció területi és minőségi megoszlását, az illegális migránsok számát és állampolgársági jellemzőit. A vizsgálatok elvégzéséhez – amennyiben saját tapasztalattal kis mértékben rendelkezünk – érdemes bevonni más rendészeti/rendvédelmi és esetlegesen a titkosszolgálati szerveket is. A vizsgálat eredményeként megtudhatjuk, hogy az integrált vezetési központ tevékenységében milyen szervezeteknek indokolt részt venni, e szervezetek milyen hangsúllyal vegyenek részt a közös tevékenységben. Értelmszerűen, az a szerv, amelyik a legnagyobb gondot okozó migrációs veszély elleni tevékenységet folytatja, meghatározóbb szerepet kell, hogy kapjon. Természetesen a társszervek között egyenrangúságnak kell fennállnia, ennek hiányában nem együttműködés, hanem alárendelt kapcsolat jön létre, ami a közös tevékenységet jelentősen hátráltathatja.

8. Tervezés – szervezeti környezet vizsgálata

Az integrált vezetési központ tevékenységében részt vevő szervezetek meghatározásánál – a migrációs környezet vizsgálata közben, vagy az után – a szervezeti környezet tekintetében is vizsgálatokat kell végezni. A vizsgálatok során az alábbi kérdésekre kell választ adni:

- a) Van-e olyan szerv, amely az illegális migráció veszélyei ellen lép fel? Ez a kérdés akkor merülhet fel, ha az integrált vezetési központ létrehozása felülről kezdeményezett. Meg kell határozni, hogy az egyes migrációs veszélyek elleni küzdelem melyik szerv, vagy szervezetek hatásköre.
- b) Mennyi ilyen szerv van? Ezt szükségképpen meg kell állapítani. Utalok itt arra, hogy ha nincs legalább két szerv, akkor a központ létrehozása értelmetlen.
- c) Ezen szervezetek egy, vagy több irányító szerv (minisztérium) alárendeltségébe tartoznak-e? Az előkészítő munkálatok során azért fontos, mert ha több irányító szerv (minisztérium) alá tartozó szervezetek vesznek várhatóan részt

a központ tevékenységében, akkor az előkészítő munkálatok egy részének kormány-szinten kell lezajlódnia.

- d) Van-e olyan migrációs veszély, melyet egy szerv sem ellenőriz? Nagyon fontos témakör. A migrációs veszély fontosságának és volumenének megfelelően a jogi előkészítő munkák során jut kiemelt szerephez.
- e) Rendelkeznek-e ezen szervek a szükséges személyi, technikai és pénzügyi feltételekkel? A szervek személyi és technikai állományszámának vizsgálata. Fontos, mert az együttműködés egyik fő mozgatórugója a másik szerv tevékenységének erővel – eszközzel való támogatása, ezáltal térben és időben való kiterjesztése. Érdemes azt is vizsgálni, hogy a társszerv fegyveres, vagy civil szerv-e, ugyanis az együttműködésnél a fegyveres szerv segítsége a civil szerv ellenőrző tevékenységét jelentősen segítheti. Indokolt az erő - eszköz megoszlást területi szinten is felmérni.
- f) Ezen szervek hatásköre lefedi-e az illegális migráció veszélyeinek teljességét, vannak-e a szervek között átfedések, vagy esetleg „fehér foltok”? A hatáskörök vizsgálata. Az együttműködés irányainak meghatározásához nyújt segítséget. Egy társszerv által sem ellenőrzött migrációs veszély jelentkezése esetén valószínűleg valamely szerv hatáskörét ki kell terjeszteni erre a fehér foltra, ami nagy valószínűséggel jogszabály-módosítást fog eredményezni.
- g) A szervek illetékességi területe lefedi-e az ország teljes területét? Az illetékesség vizsgálata. Fontos, hogy az együttműködés az ország egész területére, ne csak a határterületre terjedjen ki. Ha egy szerv illetékességi területe nem fedi le az ország teljes területét, az a közös munka eredményességét csökkentheti. Lépéseket kell tenni minden szerv illetékességének az ország teljes területére, történő kiterjesztésére, mely valószínűleg jogszabály-módosítást fog eredményezni.

Valószínű, hogy a szervezeti környezet vizsgálata – hacsak nem vagyunk a többi szerv jellemzőivel teljesen tisztában – már igényel egy bizonyos fokú kapcsolatfelvételt, vagy közös tevékenységet. A kapcsolatfelvételt tehát már a tervezésnek ebben a szakában érdemes megkezdeni.

Ha már körvonalazódik, vagy esetleg bizonyossá válik, hogy mely szervezeteknek indokolt a központon belüli részvétele, meg kell vizsgálni, hogy van-e, és milyen mélységű rendészeti együttműködés van az adott szervezetek között? Ha már létezik valamilyen szintű együttműködés, az már a jövőre nézve biztató, sőt a megfelelő és kipróbált gyakorlat beépítésre kerülhet a központ tevékenységébe is. Indokolt vizsgálni, hogy az esetleges létező együttműködésre a szervezetet jogszabály kötelezi, vagy esetleg az együttműködés a gyakorlati munkavégzés során alakult-e ki. Ha a közös tevékenységet nem szabályozza jogszabály, vagy egyéb jogi norma, akkor tervbe kell venni az ilyen irányú jogszabály-alkotási munkákat is. Ugyanis a gyakorlatban kialakult együttműködés nagy általánosságban nem szervhez kötött, hanem személyhez. Ezen személyek – gyakran a szervezetek vezetői – között meglévő azon szívélyes kapcsolat, ami az együttműködés alapja lehet, esetleges megromolása a közös tevékenység megszűnésével is járhat.

Meg kell vizsgálnunk, hogy milyen a szervezetek közötti kapcsolat jellege. A kapcsolatok jellege a témakört egyszerűen szemlélve öt fajta fő csoportba sorolható: ellenséges, rivalizáló, semleges, konstruktív és baráti. A jellegek közötti határvonal nem éles, vannak átfedések, de előfordulhat, hogy két szerv egy-egy szervezeti eleme egymással pozitív, míg másik kettő negatív kapcsolatban van. Sőt a kapcsolatok jellege nem feltétlenül függ attól, hogy a szervezetek között van-e együttműködés, vagy nincs, ugyanis – ha például jogszabály, vagy felsőbb vezetői akarat határozza meg az együttműködést, az megvalósulhat akkor is, – bár valószínűleg kevés eredménnyel - ha az adott szervezetek egymással ellenséges kapcsolatban állnak.

Az ellenséges kapcsolati jellegnél kapcsolatáról szinte nem is lehet beszélni. A szervezetek egymással nem tartják a kapcsolatot, és gyakran a harmadik fél felé másik szerv elleni burkolt, vagy nyílt fellépés a jellemző. Az együttműködés megvalósítása itt rendkívül nehéz, valószínűleg évtizedes berögződések ellen kellene harcolni. A helyzetet szinte csak jogi szigorral lehet pozitív irányba terelni, ennek eredménytelensége esetén személyi kérdéseket is fontolóra lehet venni.

A rivalizáló kapcsolati jelleg általában egy szerv útkeresése esetén léphet fel. Útkeresésnek értendő például, ha új szervezet hoznak létre, vagy a szervezetek nagymértékben megváltozik a tevékenységi köre, vagy a hatásköre. Jellemző lehet

ez a kapcsolati jelleg akkor is, ha az egyik szerv igényt tart a másik szerv egyes, vagy teljes pénzügyi forrásaira, támogatásaira. Az új tevékenységi, vagy hatáskör esetleg sértheti más szerv érdekeit, ezért az – bár a kapcsolat nem mérgesedik ellenségessé – próbálja az útkereső szervezet nyíltan, vagy burkoltan az adott tevékenységtől és az érvényesüléstől távol tartani. Ekkor a „régí” szervnek nem érdeke az új sikere és eredményessége. A rivalizáló kapcsolat viszonylag könnyen átfordulhat mind pozitív, mind negatív irányba. Ezt elősegítheti a hatáskörök és feladatkörök kikristályosítása, vagy a pénzügyi viszonyok konkretizálása. Ez a kapcsolati rendszer nem feltétlenül jelent rosszat, hisz ilyenkor a rivalizáló szervek versenyhelyzetben vannak, ami nem jelent egyértelműen ellenségkedést.

Semleges kapcsolati rendszernél az élni és élni hagyni elv uralkodik, a szervek tevékenységében nincsenek, vagy kis mértékűek az átfedések, a felek között nincs, vagy kis mértékű az együttműködés. Egyes szervek hatásköri bővítése, vagy részükre nagyobb pénzügyi eszközök biztosítása könnyen átbillentheti a helyzetet rivalizálóvá, vagy ellenségessé, viszont ugyanilyen eséllyel válhat a kapcsolat akár baráti is, ha az együttműködés mindkét fél számára hasznos és eredményes.

Konstruktív kapcsolat esetén a szervek törekednek az egymás felé tanúsítandó jó viszony fenntartására, kapcsolatukban az együttműködés mindkét fél számára hasznos, ezért a közös tevékenység gyakori.

Baráti kapcsolatban a szervek egymással napi kapcsolatban állnak, az együttműködés mindkét fél számára hasznos és eredményes, ezért szinte folyamatos.

Ha a központ munkájában a tervek szerint részt, vevő szervezetet külön felső hatóság, vagy minisztérium irányítja, akkor indokolt e minisztériumok kapcsolati jellegét is feltérképezni.

A vizsgálatok célja, hogy megállapítsuk, hogy a szervek közötti kapcsolat jellege elmozdítható-e, és milyen eszközökkel mozdítható el pozitív irányba. Fontos, hogy a társszervek kapcsolata legalább semleges jellegű legyen. Semleges alatti kategóriákban az együttműködés - bár nem lehetetlen – folyamatos felügyeletet és

hatalmi szóval való irányítást feltételez, ami, kényszer lévén nem fog kimagasló eredményeket hozni.

9. Tervezés – jogszabályi környezet vizsgálata

Az illegális migráció elleni fellépéshez szükséges, hogy azt jogszabály állapítsa meg. Ezért vizsgálni kell, hogy van-e az illegális migráció és annak veszélyei elleni fellépést elrendelő jogszabály (vagy az be van építve az egyes szervek feladatkörét meghatározó szabályozókba). Itt vizsgálni kell egyrészt azt, hogy az adott ország jogrendszerében az illegális migráció veszélyei jogellenes cselekménynek számítanak-e, valamint azt is, hogy az egyes migrációs veszélyek üldözése beletartozik-e valamelyik társszerv feladatkörébe. Ha esetleg valamely migrációs veszély az adott jogrendben nem jogellenes cselekmény, vagy egy migrációs veszély elleni fellépést egy szerv sem hajtja végre, akkor ezt negatív tényezőként kell figyelembe venni és a jogi előkészítői munka során a hiányosságok pótlására javaslatot kell tenni.

Vizsgálni kell továbbá azt is, hogy van-e az együttműködést szabályozó jogszabály vagy egyéb rendelkezés? A jogszabályban történő leszabályozás komoly mértékben segítheti a közös munkát ezért a jogi előkészítői munka során indokolt erre a szabályozásra is javaslatot tenni.

10. Kapcsolatfelvétel

Első lépés: a leendő társszervek közötti kapcsolatfelvétel. Érdemes először a barátival, a konstruktívval, majd a semlegessel, utána a rivalizálóval, majd végül az ellenségessel felvenni a kapcsolatot.

Ha a kapcsolatfelvétel sikeres, együttes javaslattal kell élni az irányító miniszterek felé az integrált vezetési csoport létrehozása érdekében. Ha két szerv között a kapcsolat nem emelhető legalább semleges jellegűre, akkor a közös állásfoglalásra jutás nehézkes, vagy egyenesen lehetetlen. Ekkor az irányító minisztereknek utasítás jelleggel kell az együttműködést elrendelni.

Második lépés: az irányító minisztériumok közötti kapcsolatfelvétel.

Ez elsősorban már a jogszabályi rendelkezések elkészítésére – melyet a társszervek már előzetesen elkészítettek – és a távlati feladat-meghatározásra irányul. Ilyen munkálatokat a társmisztériumoknak együtt kell végrehajtani.

A leendő társszervekkel való sikeres kapcsolatfelvétel után, a minisztériumokkal való kapcsolatfelvétel előtt közösen egy elgondolást kell készíteni, melyben a miniszterek felé jelentik a szervek az integrált vezetési központ létrehozására, működésére vonatkozó terveket, valamint javaslatot kell tenni a szükséges jogi normák megalkotására, vagy módosítására.

Az elgondolást indokolt a miniszterekkel jóváhagyatni.

11. Szabályozók kidolgozása – a létrehozáshoz

Az IVK létrehozásához indokolt az irányító minisztériumok közös jogi normába foglalt szabályozóját kiadni. Magyarországon ez együttes utasítás formájában történt.

Az IVK-ban részt vevő szervek eredményesebb együttműködését szolgálhatja, ha egyes szervek hatásköre, vagy illetékességi köre bővül. Ehhez a tervezésnél nyert megállapítások figyelembe vételével javaslatot kell tenni. Magyarországon a hatáskörök – illetékességek jelentősen nem akadályozták a munkát, ezért komolyabb jogszabály-módosítási tevékenységre nem volt szükség.

Az együttes szabályzónak tartalmaznia célszerű:

- a) Az együttműködésre kötelezett szerveket. A tervezési folyamat szervezeti környezet elemzésénél kerültek meghatározásra a szervek, akikkel a kapcsolatfelvétel is megtörtént már.
- b) Az együttműködés célját, irányultságát. Meg kell határozni a főbb irányvonalakat, amelyek mentén a közös tevékenység haladni fog, valamint a célt, aminek elérésére az együttműködés irányul.
- c) Az együttműködő szervek képviselőinek számát. A szervek képviselőinek számát célszerűségi szempontból kell meghatározni. Elsősorban az együttműködésben hangsúly az irányadó, és indokolt, hogy egy szervek belül

több szakterület is képviselve legyen (pl. rendészeti és bűnügyi szakterület is). Ettől függetlenül maga a szerv dönti el, hogy hány főt kíván delegálni a tevékenységhez, a szám megkérdőjelezése indokolatlan.

- d) Az IVK működésének alapelveit. Alapelv szerint kell meghatározni úgy, hogy abból a központ szervei a saját ügyrendjüket elkészíthessék.
- e) Az IVK felépítését. El kell különíteni területiség és cselekvési időszáv szerint a központ szerveit. Meg kell határozni a szervek egymással való viszonyát és kapcsolatrendszerét is.
- f) Az IVK működése részletszabályainak kidolgozására vonatkozó utasítást. Az egyes szerveknek utasítást kell adni, hogy készítsék el a tevékenységük részletszabályait, tartalmazó ügyrendeket, melyek az utasításban meghatározott működési alapelveken nyugszanak.

A szerveket alapvetően két szempont alapján, cselekvési időszáv és illetékesség szerint csoportosíthatjuk.

Cselekvési időszáv szerinti csoportosítás: távlati tervezési szint, stratégiai szint, taktikai szint, végrehajtói szint

A távlati tervezési szint, mint ahogy a nevéből is kiderül, több éves időtartamra alapelveket, célokat határoz meg, és azok megvalósulását ellenőrzi. A távlati ellenőrzési szintbe a szervek első számú vezetői kerülhetnek. Ezen a szinten a tényleges tevékenység – bár nagy volumenű – de ritka. Éppen azért, mert a célkitűzéseket, irányelveket már a miniszteri utasítás meghatározza, a távlati tervezési szint nem létfontosságú, viszont meglete mindenképpen hasznos.

A stratégiai tervezési szinten a szervek szakterületi (pl. rendészeti, vagy bűnügyi) első számú vezetők kapnak helyet. Ez a szint tölti ki tartalommal az irányelveket, célkitűzéseket. Stratégiai időtávra (1-2 év) tervez, és folyamatosan figyelemmel kíséri a célok és az irányelvek megvalósulását. Központi szinten koordinálja az együttműködés nagyobb volumenű kérdéseit és meghatározza az adott évre – félévre vonatkozó tevékenységi irányvonalakat. Éppen ezért gyakrabban, évente 1-3 alkalommal, valamint, ha a körülmények stratégiai döntést kívánnak, ad hoc módon is működik.

A taktikai szint már rövid távú koordinációs és tervező tevékenységet végez. Akciót és közös szolgálati tevékenységet főleg akkor végez, ha a feladat végrehajtásban részt vevő szervek tevékenységéhez – hatáskörök, vagy illetékességek

különbözősége miatt – ez szükséges. Kapocsként és közvetítőként szolgál továbbá a stratégiai és a végrehajtói szint között.

A végrehajtói szint már a konkrét szolgálati tevékenységet tervezi és szervezi. Egyeztetni az adott szolgálati tevékenységbe bevont erők, eszközök számát, és a konkrét feladatra tervez és koordinál. Működése szinte mindennapos.

Illetékesség szerint központi, területi és helyi szintet különíthetünk el. A központi szint országos felső irányító, a területi szint regionális, vagy megyei középírányító, a helyi szint városi, vagy kistérségi, főleg végrehajtói tevékenységet végez. Ez a sorrend egyben alá- és fölérendeltségi viszonyt is jelent a szintek között.

Egy illetékességi szint több cselekvési sávba tartozó tevékenységeket is végrehajthat.

A fentiek alapján a szervek lehetnek:

- a) Központi távlati tervező szint: egyértelműen csak központi szinten lehetséges, de, mint már említettük, a felállítása nem létfontosságú. Csak egy ilyen szerv működése lehetséges. Magyarországon ilyen jelenleg nincsen.
- b) Központi stratégiai szint: az egyik legfontosabb szerv, létrehozása létfontosságú, csak egy ilyen szerv működhet. Magyarországon ilyen szerv a Vezetői Tanács.
- c) Központi taktikai szint: koordináló és kapcsolati szerepe miatt szintén létfontosságú, csak egy ilyen szerv működhet. Magyarországon ilyen szerv az IVCS.
- d) Területi stratégiai szint: működése indokolt lehet, de nem létfontosságú, tekintettel arra, hogy stratégiai döntéseket regionális, vagy megyei szinten hoz, viszont a stratégiai döntések országos szinten már meghatározottak, ezektől eltérés elviekben nem lehetséges. Magyarországon ilyen jelenleg nincsen.
- e) Területi taktikai szint: működése mindenképpen szükséges, ilyen szervek száma elviekben megegyezik a régiók, vagy megyék számával. Ha az IVK társszerveinek illetékességi területe nem egyezik meg a régiók, vagy megyék területével, akkor számukat egyéb célszerű és ésszerű, a területiségen

alapuló elvek szerint kell meghatározni. Magyarországon ilyenek a területi összekötő tisztek-tisztviselők.

- f) Területi végrehajtói szint: akkor indokolt létrehozni, ha az egyes szervezetek területi illetékességi végrehajtó egységeik is vannak. Egy szerv, ha van végrehajtói állománya, végezheti a területi taktikai és a területi végrehajtói szint feladatait is. Magyarországon ilyen például a határőr igazgatóság bevetési osztálya.
- g) Helyi taktikai szint: létrehozása nem létfontosságú, ugyanis a rövid távú tervezést, koordinálást már a területi szint végzi. Mindemellett a működése nem kizárható és pozitív hatású is lehet. Magyarországon ilyen jelenleg nincsen.
- h) Helyi végrehajtói szint: nélkülözhetetlen eleme az együttműködésnek, hiszen a konkrét közös szolgálati tevékenységeket ez a szint hajtja végre. Magyarországon ilyenek a határvadász századok vagy a városi rendőrkapitányságok. A helyi végrehajtói szint tevékenységét végrehajthatja más irányítási szint is, mint például Magyarországon a határőr igazgatóságok bevetési osztályai.

Az előzőek alapján megállapítható, hogy a következő szervek működése fogalmilag kizárt, vagy működése nehezen értelmezhető:

- a) Központi végrehajtói szint: ha a szervezetnek országos illetékességi területű végrehajtói szervei vannak a központi szerv alárendeltségében.
- b) Területi távlati tervezői szint: működése nem lehetséges, arra kizárólag a szervek első számú vezetői jogosultak.
- c) Helyi távlati tervezői és helyi stratégiai szint: értelemszerűen a helyi szervek feladata a végrehajtás koordinálása, magasabb fokú tervezést jellemzően nem végeznek.

A vezetési szintek számát az adott szakterület sajátosságainak figyelembe vételével kell meghatározni, így egy, vagy kettő vezetési szint kimaradhat.

A szervek képviselőinek az alábbi személyeket indokolt kijelölni:

- a) Távlati tervezési szint: az első számú országos vezetők.
- b) Stratégiai szint: országos szintű, döntéshozásra jogosult ágazati vezető.

- c) Taktikai szint: a stratégiai vezetővel közvetlen kapcsolatban álló, vezető beosztású a szakterületen széleskörű tapasztalattal rendelkező személy.
- d) Végrehajtási szint: végrehajtó állományt közvetlenül irányító vezető.

A személyek számának meghatározásánál az együttműködésbeni intenzitást, a célszerűséget és a szervek egyéni igényét kell figyelembe venni.

12. Szabályozók kidolgozása – a működtetéshez

A működtetés szabályait indokolt jogi normában lefektetni. A területet szabályozó jogi normák többfélék lehetnek.

A működés szabályait szabályozni lehet

- a) A vezetési testület által elfogadott ügyrendben.
- b) Együttes belső rendelkezésben.
- c) Felsőbb szintű jogszabályban, vagy miniszteri belső rendelkezésben.

Minden országban más forma lehet a célravezető. Az alsóbb szintű norma módosítása – ezáltal aktualizálása – könnyebb, a magasabb szintű norma viszont komolyabb kötelező erővel bírhat. Tekintettel arra, hogy az alsóbb szintű jogi norma is kötelező jellegű, valamint rugalmasabb is, ebben indokolt a szabályozást megvalósítani.

Mint már említettük, a normák vizsgálatánál egyrészt a központ működését szabályozó norma (ügyrend) kialakítása, valamint az együttműködés végrehajtásához szükséges jogszabályok módosítása, vagy megalkotása a feladat.

13. Az ügyrend megalkotása

Az ügyrendben meg kell határozni:

- a) Az adott vezetési szint jogosultságait, feladatait.
- b) Az adott vezetési szintbe delegált tagokat.
- c) Az adott vezetési szint kapcsolatát más vezetői szintekkel.
- d) A tagok jogosultságait, kötelezettségeit, kapcsolattartási rendjét.

- e) Az adott vezetési szint üléseinek – összehívás, tevékenységek, döntés-előkészítés – rendjét.
- f) A hozott döntések végrehajtásának rendjét.
- g) A döntések végrehajtása tapasztalatainak visszacsatolását.
- h) Elemző-értékelő feladatok rendjét.

Meg kell vizsgálni a felsőbb szintű jogszabályi környezetben:

- a) Fel vannak-e hatalmazva a szervek az együttműködésre?
- b) A szervek hatásköre lefedi-e a teljes a teljes, az illegális migrációhoz kapcsolódó ellenőrzési spektrumot?
- c) A szervek illetékességi területe lefedi-e az ország egész területét?
- d) A szervek intézkedési jogosultságai között vannak-e párhuzamosságok, vagy kiemelkedően eltérő – esetleg egymást kioltó – lehetőségek, vagy kötelezettségek.

A jogszabályi rendelkezések között tapasztalt hiányosságok, vagy megszüntetendő problémák esetében javaslatot – lehetőleg közös javaslatot – kell tenni a jogszabályok módosítására.

14. Működés megkezdése

A működés megkezdéséhez az alábbi feltételek megléte elengedhetetlen:

- a) Jogi háttér.
- b) A szervezet és összekötő személyek delegálása.
- c) Kapcsolattartási rendszer és kommunikációs eszközök.
- d) Ülések helyszínének biztosítása.

Ha ezek a feltételek megvalósulnak, az integrált vezetési központ a működésre készen áll.

15. A tájékoztatás

A működés megkezdéséhez kapcsolódó fontos feladat a tájékoztatás. Mind a lakosságot, mind az államigazgatás többi szereplőjét, valamint a nemzetközi közvéleményt és szervezeteket indokolt tájékoztatni. A tájékoztatás mind a működés megkezdésekor, mind az eredmények kommunikálásakor fontos.

16. Összegzés

Az eddigiek során áttekintésre került az integrált vezetési rendszer intézményi és tevékenységi kialakításának javasolt módszertana. Mint már a fejezet bevezetésében említve lett, ezen útmutató elsősorban az illegális migráció elleni küzdelemre létrehozott integrált vezetési központ létrehozásáról szól, de módszertanában alkalmazható más célkörben kialakítandó koordinációs szervezetrendszer kialakításához is. Néhány példával élve tekinthető át az integrált vezetési rendszer más célkörben való alkalmazásának lehetőségét is.

- Nemzetközi szervezett bűnözés elleni küzdelem

A szervezett bűnözői körök tevékenységi irányultsága gyakran olyan, hogy a tevékenység több rendészeti szerv feladatkörét érinti (pl. embercsempészás, emberkereskedelem, fegyvercsempészet, visszaélés kábítószerrel). Ezen bűncselekménycsoportoknál jellemző, hogy az elkövetés nemzetközi szinten bonyolódik és országhatárokon keresztül folyik, gyakran egy összefüggő cselekménysorozat elkövetésével több bűncselekményt is megvalósítanak, ezáltal felfedésük több rendészeti szerv által lehetséges. Éppen ezért indokolt, hogy az esetleges bűncselekmény elkövetésére utaló részinformációkkal rendelkező szervek egymás munkáját napi szinten, kölcsönös tájékoztatás nyújtásával és folyamatos koordinációval segítsék.

- Nemzetközi terrorizmus elleni küzdelem

A terrorizmusra – a szervezett bűnözéshez hasonlóan - jellemző a nemzetköziség. Európát és Észak-Amerikát szemlélve egy-két kivételtől eltekintve (Nagy-Britannia, Spanyolország) jellemző, hogy a terroristák más állam polgárai, nagy többségben más földrésről is valók. A terroristák célországba való eljutása szükségképpen, a

fegyverekkel, robbanószerekkel, vagy veszélyes anyagokkal való ellátásuk pedig nagy valószínűséggel több államon keresztül, több határon való átlépéssel valósul meg. Ezáltal a terrorista, vagy terrorista gyanús személyekkel több rendészeti szerv is találkozhat, vagy ezekről több szerv is rendelkezhet információkkal. Az ilyen veszélyes személyekkel szembeni fellépés eredményessége növelhető a szervek közötti folyamatos és intenzív tájékoztatással és tevékenységi koordinációval.

- Közrendvédelem, közbiztonság, váratlan helyzetek kezelése

Az illegális migráció elleni fellépéshez hasonlóan ebben a kategóriában is jellemző, hogy a közrendet, közbiztonságot veszélyeztető cselekményeket elkövetőkkel, vagy váratlan helyzetekkel bármely, a közterületen szolgálatot ellátó rendészeti szerv találkozhat. Az esetleges hatásköri és illetékességi különbségek, vagy erő- és eszközhiányból eredő intézkedési problémák kiküszöbölésére, valamint az információáramlás biztosítására szintén indokolt lehet egy integrált vezetési rendszer kialakítása.

- Rendkívüli állapot, szükségállapot, védelmi feladatok

Bár ebben a témakörben az államok túlnyomó többségének már kialakított, minden rendészeti szervekre kiterjedő tevékenységi-irányítási stratégiája van, az olyan államokban, ahol ilyen stratégia nincsen, vagy az nem teljes körű, indokolt lehet az integrált vezetési rendszer létrehozása. Már kialakult stratégia és szervezet esetén is alkalmazható lehet esetlegesen a rendszer a koordináció és a tájékoztatás eredményességének növelése érdekében.

UTÓSZÓ

Minden európai, és európai értékeket valló ország potenciális és reális lehetőséggel rendelkezik arra, hogy a komplex biztonság terén az illegális migrációt kezelő koordinációs szerepe a saját térségében növekedjen, ezáltal saját helyzetét és az EU általi elismertségét erősítse, és e lehetőséggel maximálisan élni is kell.

Az illegális migrációt ellenőrző háló Magyarországon eredményesen működik, bebizonyította létjogosultságát. A napjainkban tapasztalható világméretű, nemzetközileg szervezett illegális migráció ellen való hatékony küzdelem csak rendszert alkotva, a már meglévő és működő rendszerek erőinek és eszközeinek integrálásával, a nemzetközi szintű együttműködés széleskörű alkalmazásával hozhat jelentős eredményeket.

Kiadványban bemutattuk az illegális migráció elleni küzdelem Magyarországon alkalmazott, jelenleg nemzetközileg szinte egyedülállónak nevezhető rendszerének történetét, működését, a működtető szervek önálló, és együttműködő tevékenységét, valamint útmutatót nyújtottunk a hasonló rendszert kialakítani szándékozók részére.

Reméljük, hogy anyagunkkal segítséget nyújthatunk mindazoknak, akik a saját országuk, valamint az Európai Unió biztonsága, rendje érdekében ténylegesen tenni és cselekedni akarnak és munkájukhoz sok sikert és kitartást kívánunk.

A Szerzők

1. számú függelék

Az Integrált Vezetési Központ működését és az együttműködő szervek közös tevékenységét szabályozó főbb uniós és hazai jogszabályok jegyzéke

EU szabályozók

- a) Az Európai Közösség Alapító Szerződése (Róma 1957. március 25-én)
- b) Szerződés az Európai Unióról (Maastricht, 1992. február 7.)
- c) Egyezmény a Benelux Gazdasági Unió Államainak kormányai, a Német Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormánya között a közös határon történő ellenőrzés fokozatos megszüntetéséről (Schengeni egyezmény)
- d) Megállapodás a Benelux Gazdasági Unió Államainak kormányai, a Német Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormánya között a határon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetése tárgyában 1985. Június 14-én létrejött Schengeni Egyezmény végrehajtásáról (Schengeni végrehajtási egyezmény)
- e) EU Tanács irányelve a személyek ellenőrzésének megszüntetéséről a belső határokon COM(95) 347
- f) Az Európai Parlament és az EU Tanács közös irányelve két korábbi EGK-irányelv (68/360/EGK és 73/148/EGK) módosításáról az Unión belüli szabad mozgás és letelepedés útjában álló akadályok felszámolásáról COM(95) 348
- g) Az EU Tanács irányelve harmadik országbeli állampolgárok Közösségen belüli utazásáról COM(95) 346
- h) Dublini Konvenció – Dublin, 1990. június 15. Bulletin EC 1990/6
- i) Külső Határok Konvenció OJ. C11 (15.10.1994) – COM(93) 684
- j) SCHENGENI VÍVMÁNYOK a Tanács 1999. május 20-i 1999/435/EK határozata 1. cikkének (2) bekezdése szerint (Schengeni Aquis) vonatkozó normarészei, különösen a VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁG 1998. október 27-i HATÁROZATA az illegális bevándorlás elleni intézkedések elfogadásáról (SCH/Com-ex (98)37 def. 2)
- k) a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK Tanácsi rendelet, valamint annak módosításai, illetve a Bizottság e rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításairól szóló 2454/93/EGK Rendelete és ennek módosításai (a továbbiakban: Közösségi Vámkódex)

Nemzeti szabályozók

Törvények

- a) 2004. évi XIX. törvény a Vám- és Pénzügyőrségről
- b) 2003. évi CXXVII. törvény a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól
- c) 2003. évi CXXVI. törvény közösségi vámjog végrehajtásáról.
- d) 2003. évi CX. törvény a regisztrációs adóról
- e) 2003. évi LXXXVIII. törvény az energiaadóról
- f) 2001. évi XXXIX. törvény a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról

- g) 1999. évi LXXIV. törvény a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezéséről
- h) 1999. évi LXIX. törvény a szabálysértésekről
- i) 1997. évi CXXXIX. törvény a menedékjogról
- j) 1997. évi XXXII. törvény a határőrizetről és a Határőrségről
- k) 1996. évi LXXV. törvény a munkaügyi ellenőrzésről
- l) 1995. évi LXV. törvény az államtitokról és a szolgálati titokról
- m) 1995. évi LVI. törvény a környezetvédelmi termékdíjakról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról
- n) 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről
- o) 1993. évi LV. törvény a magyar állampolgárságról
- p) 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről
- q) 1992. évi LXXIV. törvény az általános forgalmi adóról
- r) 1992. évi LXIII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról
- s) 1992. évi XXII. törvény a munka törvénykönyvéről
- t) 1991. évi LXXXII. törvény a gépjárműadóról
- u) 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról
- v) 1990. évi XCIII. törvény az illetékekről
- w) 1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről
- x) 1973. évi I. törvény a büntetőeljárásról
- y) 1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmánya

Kormányrendeletek

- a) 50/2004. (III. 23.) Kor. rendelet a kettős felhasználású termékek és technológiák külkereskedelmi forgalmának engedélyezéséről
- b) 172/2001. (IX. 26.) Kormányrendelet a menekültügyi eljárás részletes szabályairól és a menedékesek okmányairól
- c) 170/2001. (IX. 26.) Kormányrendelet a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvény végrehajtásáról
- d) 54/2001. (IV. 10.) Kormányrendelet a nemzetközi fuvarozást végző egyes járművek személyzetének vezetési és pihenő idejének ellenőrzéséről
- e) 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet az egyes szabálysértésekről
- f) 80/1999. (VI. 11.) Kormányrendelet a telepengedély alapján gyakorolható ipari és szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről
- g) 25/1998. (II. 18.) Kormányrendelet a menedékjogról szóló 1997. évi CXXXIX. törvény hatálya alá tartozó külföldiek ellátásáról és támogatásáról
- h) 113/1995. (IX. 27.) Kormányrendelet a környezetvédelmi termékdíjakról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény végrehajtásáról
- i) 79/1995. (VI. 30.) Kormányrendelet a minősített adatok kezelésének rendjéről
- j) 9/1995. (II. 3.) Kormányrendelet a köztisztviselők képesítési előírásairól
- k) 125/1993. (IX. 22.) Kormányrendelet a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény végrehajtásáról

Miniszteri rendeletek

- a) 24/2004. (IV. 23.) PM rendelet a Vám- és Pénzügyőrségről szóló törvény végrehajtásáról
- b) 23/2004. (IV. 22.) PM rendelet az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap Garanciarészlegéből történő kifizetések ellenőrzéséről
- c) 21/2004. (IV. 21.) PM rendelet az integrált postaforgalomra vonatkozó egyes vámszabályokról
- d) 15/2004. (IV. 5.) PM rendelet a közösségi vámjog végrehajtásának részletes szabályairól
- e) 13/2004. (III. 25.) PM rendelet a jövedéki törvényben megjelölt vámtarifaszámok alkalmazásáról
- f) 8/2004. (III. 10.) PM rendelet a jövedéki törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- g) 23/1990. (XII. 3.) PM rendelet a Vámtarifa Magyarazatról szóló
- h) 13/2004. (IV. 19.) FMM rendelet az egyéni védőeszközök megfelelőségét vizsgáló, tanúsító, ellenőrző szervezetek kijelölésének részletes szabályairól és az Európai Bizottságnak, illetőleg az Európai Unió tagállamainak való bejelentéséről, valamint a kijelölési eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról
- i) 1/2004. (I. 9.) FMM rendelet a közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó, a munkavállalók védelmére és a munkafeltételekre vonatkozó tájékoztatási kötelezettség eljárási szabályairól és díjazásáról
- j) 5/2002. (XI.12.) FMM rendelet a munkavédelmi jellegű bírságok pályázati, valamint információs célú felhasználásáról
- k) 4/2002. (II. 20.) SZCSM - EÜM együttes rendelet az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről
- l) 8/1999. (XI. 10.) SZCSM rendelet a külföldiek magyarországi foglalkoztatásának engedélyezéséről
- m) 2/2002. (II. 7.) SZCSM rendelet az egyéni védőeszközök követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról
- n) 40/2001. (XII. 23.) BM rendelet a Határőrség Szolgálati Szabályzatáról
- o) 30/2001. (XII. 11.) BM rendelet a Határőrség határrendészeti szerveinek és nyomozó hatóságainak illetékességi területéről.
- p) 25/2001. (XI. 21.) BM rendelet a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvény végrehajtásáról
- q) 10/2000. (II. 23.) BM rendelet a helyszíni bírságolás részletes szabályairól
- r) 3/1995. (III. 1.) BM rendelet a Rendőrség szolgálati szabályzatáról
- s) 65/1999. (XII. 22.) EÜM rendelet a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről
- t) 5/1993. (XII. 26.) MÜM rendelet a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról

2. számú függelék

3/2004. (BK 2.) BM utasítás

a Határőrség korszerűsítésére

A Magyar Köztársaság Európai Unió csatlakozása következtében szükségessé vált a Határőrség szervezeti korszerűsítése. Kiemelt cél, hogy a szigorú schengeni működési rendszerhez igazodva, hazánk leendő uniós belső határain jelentkező, döntően rendészeti, míg a leendő külső határokon a komplex határvédelmi és rendészeti feladatok ellátására alkalmas struktúra jöjjön létre. A vezetői szintek számának csökkentésével a jelenleginél rugalmasabban reagáló és komplex feladatok ellátására alkalmas szervezetet kell kialakítani. A Határőrség korszerűsítése érdekében kiadom az alábbi

utasítást:

1. Készüljön előterjesztés a Határőrség határőrizeti és határforgalmi kirendeltségeinek határrendészeti kirendeltség megnevezéssel történő összevonásáról. Az előterjesztés mellékletként a diszlokációt, valamint a humánpolitikai és jogalkotási feladatokat tartalmazó operatív intézkedési tervet kell készíteni. Az előterjesztést a honvédelemről szóló 1993. évi CX. törvény 6. §-ának (3) bekezdése alapján az Országgyűlés Honvédelmi Bizottsága részére be kell mutatni.

Határidő: az előterjesztés elkészítésére 2004. március 1.
az új kirendeltségek létrehozására 2004. május 1.

Felelős: Határőrség országos parancsnoka
közigazgatási államtitkár

2. Az illegális migrációval szembeni hatékonyabb fellépés érdekében a Határőrség hozzon létre egy integrált vezetési központot. Vezetője a Határőrség Rendészeti Főigazgatója, tagjai a Belügyminisztérium irányítása alá tartozó, az együttműködésben érintett szervezetek az illegális migráció elleni fellépésben szükséges operatív döntések meghozatalára jogosult vezetői.

Készüljön intézkedési terv az integrált vezetési központ felállításáról, valamint az együttműködésben részt vevő szervezetek közbiztonsági feladataik, valamint idegenrendészeti és menekültügyi hatásköreik hatékonyabb ellátásához szükséges teendőkről.

Határidő: az intézkedési tervre 2004. február 15.

Felelős: Határőrség országos parancsnoka
együttműködésben érintett szervezetek vezetői

3. Kezdeményező és előkészítő lépéseket kell tenni az Európai Unió leendő Határőrizeti Ügynökségének magyarországi székhellyel történő létrehozása érdekében.

Határidő: 2004. április 15.

Felelős: Határőrség országos parancsnoka
nemzetközi ügyekért felelős helyettes államtitkár
közgazdasági és informatikai helyettes államtitkár

4. Készüljön el a Határőrség évtized végéig szóló stratégiája. A stratégia időszakaszainak kidolgozásánál figyelemmel kell lenni hazánknak az Európai Unióhoz, majd a schengeni térséghez történő csatlakozására, továbbá hosszabb távon az uniós bővítés következő periódusában várhatóan bekövetkező, és határőrizetünket érintő változásokra, így különösen Románia csatlakozására és Horvátország esetleges taggá válására.

Határidő: 2004. szeptember 1.

Felelős: Határőrség országos parancsnoka

5. A Határőrség számára a Schengen Alapból 2004. évben rendelkezésre álló források felhasználása érdekében a közbeszerzési eljárások alapjait képező döntéseket meg kell hozni.

Határidő: 2004. március 1.

Felelős: közgazdasági és informatikai helyettes államtitkár
nemzetközi ügyekért felelős helyettes államtitkár
Határőrség országos parancsnoka

6. Az utasítás a közzététele napján lép hatályba.

3. számú függelék

20/2004. (BK 15.) BM-FMM-PM együttes utasítás az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni hatósági fellépés hatékonyságának növelésére, illetve összehangolására

Az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni hatósági fellépés hatékonyságának növelésére, illetve összehangolására - figyelemmel a közös határokon történő ellenőrzés fokozatos eltörléséről szóló, Schengenben, 1985. június 14-én aláírt megállapodás végrehajtásáról rendelkező, Schengenben, 1990. június 19-én aláírt egyezmény 6. Cikkének (3) és (4) bekezdésére, valamint a Schengeni Végrehajtó Bizottság illegális bevándorlás elleni intézkedések elfogadásáról szóló 1998. október 27-i határozatának 6. és 9. pontjára - kiadjuk a következő

utasítást:

1. A jogellenesen Magyarországra belépő és itt tartózkodó, illetve jogellenesen munkát vállaló külföldiek (a továbbiakban: illegális migráció), valamint az illegális migrációhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni hatósági fellépés hatékonyságának növelése, illetve összehangolása, a közrend és közbiztonság javítása érdekében komplex ellenőrző rendszert kell kialakítani és működtetni.
2. A komplex ellenőrző rendszer feladata, hogy a szolgálati és a hatósági tevékenység időben, térben és módszereiben történő összehangolásával, a rendelkezésre álló erők és eszközök gazdaságos felhasználásával, az információcsere felgyorsításával, a totális ellenőrzés mellőzésével, differenciált és szelektív módon, az ország egész területén biztosítsa a külföldiek jogszabályokban meghatározott hatósági ellenőrzésének végrehajtását, továbbá az illegális migráció, valamint az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények felfedését, illetve a szükséges hatósági eljárások lefolytatását.
3. A komplex ellenőrző rendszert a Határőrség, a Rendőrség, a BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (a továbbiakban: BM BÁH), a Vám- és Pénzügyőrség (a továbbiakban: VPOP), valamint az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség (a továbbiakban: OMMF) központi és területi szerveinek (a továbbiakban együtt: hatóságok), a jogszabályokban meghatározott hatáskörük és illetékességük keretei között kell kialakítani és a helyi szervek bevonásával kell működtetni.
4. A hatóságok a komplex ellenőrző rendszer kialakításával és működtetésével kapcsolatos feladatokat kötelesek végrehajtani, illetve a jelen utasításban meghatározottak szerint együttműködni.
5. A hatóságok együttműködése terjedjen ki:
 - a) az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni közös fellépés stratégiájának kialakítására, a szervek közötti együttműködés kiemelt irányainak meghatározására, elveinek és gyakorlatának kidolgozására, valamint a megvalósításukhoz szükséges jogi feltételrendszer megteremtésére, illetve fejlesztésére vonatkozó javaslatok kidolgozására,
 - b) az illegális migráció elleni küzdelemhez rendelkezésre álló hazai és nemzetközi pénzalapok felhasználásának összehangolására, közös technikai fejlesztésekre

vonatkozó javaslatok kidolgozására, a közös képzési feladatok meghatározására, c) az ország egész területére kiterjedő komplex ellenőrző rendszer kialakítására és működtetésére, az illegális migrációval kapcsolatos átfogó helyzetelemzések készítésére,

d) a külföldiek tartózkodására, munkavállalására vonatkozó szabályok, az úti okmányok, beutazásra és tartózkodásra jogosító engedélyek, tartózkodási engedélyek, munkavállalási engedélyek és vizsgálatuk, az illegális migránsok, illegális munkavállalók, embercsempészek és csempészek által alkalmazott módszerek és eszközök figyelembevételével a végrehajtó hivatásos és köztisztviselői állomány összehangolt vagy közös felkészítésére,

e) az illegális migrációval, embercsempészéssel és csempészéssel, a hatósági eljárások lefolytatásával kapcsolatos tapasztalatok, illetve információk kicserélésére,

f) az illegális migrációval fertőzött területek, útvonalak, csomópontok, munkahelyek összehangolt vagy közös idegenrendészeti és munkaügyi, illetve közrendvédelmi/közbiztonsági ellenőrzésére,

g) a hatóságok állományából szervezett közös idegenrendészeti és munkaügyi ellenőrző feladatok ellátására,

h) hatóságok által megszervezett és végrehajtott közös idegenrendészeti és munkaügyi ellenőrző akciókra,

i) a komplex ellenőrző rendszer kialakításával és működésével kapcsolatos, a feladatok összehangolásával megbízott szervezeti egységek, továbbá hivatásos állományúak (a továbbiakban: hivatásos), illetve köztisztviselők kijelölésére.

6. Az 5. pontban meghatározott együttműködési feladatok megszervezésére és végrehajtására, valamint a komplex ellenőrző rendszer folyamatos működtetésére Integrált Vezetési Központot kell létrehozni.

7. Az Integrált Vezetési Központ központi szerve a Vezetői Tanács, melynek vezetője a Határőrség rendészeti főigazgatója, tagjai:

a) az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) közbiztonsági főigazgatója,

b) a BM BÁH főigazgató-helyettese,

c) a VPOP rendészeti főigazgatója,

d) az OMMF elnöke.

8. A Vezetői Tanács feladatai:

a) az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni küzdelem, valamint a komplex ellenőrző rendszer országos működtetésének központi irányítása,

b) a hatóságok illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni közös fellépése stratégiájának kialakítása,

c) hatóságok közötti együttműködés kiemelt irányainak meghatározása, elveinek és gyakorlatának kidolgozása, valamint a megvalósításukhoz szükséges jogi feltételrendszer megteremtésére, illetve fejlesztésére vonatkozó javaslatok kidolgozása,

d) az illegális migráció elleni küzdelemhez rendelkezésre álló hazai és nemzetközi pénzalapok felhasználásának összehangolása, közös technikai fejlesztésekre vonatkozó javaslatok kidolgozása, a közös képzési feladatok meghatározása,

e) az illegális migráció elleni küzdelemben résztvevő közös erők és eszközök kijelölése,

f) országos vagy regionális méretű, közös idegenrendészeti és munkaügyi hatósági, illetve közbiztonsági, és az illegális migrációhoz kapcsolódó bűnügyi ellenőrzések és akciók kezdeményezése,

- g) az illegális migrációval kapcsolatos átfogó helyzetelemzések készítése,
- h) az együttműködő szervek között felmerülő vitás kérdések rendezése,
- i) az Integrált Vezetési Központ előző évi tevékenységéről szóló összefoglaló jelentés előterjesztése - minden év január 30-áig - az érintett miniszterek elé.

9. A Vezetői Tanács a komplex ellenőrző rendszer kialakításával és működtetésével kapcsolatosan végrehajtott feladatok és tapasztalatok értékelése, valamint a további feladatok meghatározása érdekében szükség szerint, de legalább félévente ülést tart.

10. A Vezetői Tanács szintjén nem rendezhető ügyekben az érintett miniszterek együttesen döntenek.

11. A Vezetői Tanács ügyrendjét és részletes munkaprogramját maga állapítja meg.

12. Az Integrált Vezetési Központ operatív végrehajtó szerve az Integrált Vezetési Csoport, amelynek irányítója a Határőrség Bevetési Főosztályának a vezetője.

13. Az Integrált Vezetési Csoport tagjai:

- a) a Határőrség Bevetési Főosztályától 3 fő hivatásos,
- b) az ORFK Közbiztonsági Főigazgatóság Közrendvédelmi Főosztályától 2 fő hivatásos,
- c) az ORFK Nemzeti Nyomozó Irodájától 1 fő hivatásos,
- d) a Szervezett Bűnözés Elleni Koordinációs Központtól 1 fő hivatásos,
- e) a VPOP-tól 1 fő hivatásos,
- f) a BM BÁH Idegenrendészeti Igazgatóságától 1 fő hivatásos vagy köztisztviselő,
- g) az OMMF Felügyeleti Főosztályától 1 fő köztisztviselő.

14. Az Integrált Vezetési Csoport feladatai:

a) kidolgozza a komplex ellenőrző rendszer kialakításával és működtetésével kapcsolatos konkrét feladatok központi és területi szintű összehangolásának rendjét, valamint a kapcsolattartás rendszerét,

b) a Vezetői Tanács munkaprogramja alapján előkészíti és megszervezi a Vezetői Tanács üléseit, elkészíti az ülések programtervezetét, illetve a Vezetői Tanács döntéseinek meghozatalához szükséges egyéb tervezeteket, javaslatokat, jelentéseket, tájékoztatókat, elemzéseket,

c) folyamatosan gyűjti, elemzi és értékeli az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények tendenciáira, a hatóságok idegenrendészeti, munkaügyi hatósági, illetve közbiztonsági ellenőrzéseinek rendszerére, valamint a tapasztalatok alapján tervezett eseti jellegű és általános érvényű intézkedésekre vonatkozó információkat,

d) szervezi az illegális migráció ellenőrzésével, az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények felfedésével és a hatósági eljárások lefolytatásával kapcsolatos tapasztalatok, ellenőrzési módszerek, információk átadását, illetve kicserélését, és javaslatot tesz a végrehajtó hivatásos, illetve köztisztviselői állomány felkészítésére, képzésére,

e) szervezi az országos vagy regionális szintű közös idegenrendészeti és munkaügyi hatósági, illetve közbiztonsági ellenőrzéseket és akciókat, előzetesen tájékoztatja az ellenőrzésben vagy akcióban részt nem vevő együttműködő hatóságokat,

f) az elemzett és értékelt adatokról negyedévente, a további intézkedések megtételére vonatkozó javaslatokkal együtt, összefoglaló jelentést állít össze a Vezetői Tanács részére,

g) havonta egyeztetési és hetente pontosítja a közös idegenrendészeti és munkaügyi hatósági, illetve közbiztonsági ellenőrzéseket és akciókat, összehangolja azok végrehajtását,

h) hetente - napi pontosítással - végzi az akciók keretein kívül eső, az illegális

migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények felderítésére irányuló szolgálati tevékenység összehangolását.

15. Az Integrált Vezetési Csoport működésének részletes szabályait ügyrendben kell megállapítani, amelyet a Vezetői Tanács vezetője - a tagok egyetértésével - hagy jóvá.

16. A 3. pontban felsorolt szervek vezetői kötelesek kijelölni az Integrált Vezetési Csoport tagjait, továbbá kötelesek intézkedni arra, hogy az alárendeltségükbe tartozó területi szervek vezetői kijelöljék a komplex ellenőrző rendszer kialakításával és működésével kapcsolatos konkrét feladatok összehangolásáért, valamint az együttműködési feladatok végrehajtásáért felelős hivatásosokat, illetve köztisztviselőket (a továbbiakban együtt: összekötők) és a helyettesítésükkel megbízott személyeket.

17. Az összekötők az általuk képviselt szervek hatáskörére és illetékességi területére figyelemmel, illetve kiterjedően, az Integrált Vezetési Csoport irányításával hajtják végre feladataikat.

18. Az utasításban meghatározott komplex ellenőrző rendszer kialakításával és működtetésével kapcsolatos rendelkezések nem érintik a 3. pontban felsorolt hatóságok jogszabályban megállapított feladatait, hatáskörét, illetékességét, titok- és adatvédelmi szabályait.

19. A közös idegenrendészeti és munkaügyi hatósági, illetve közbiztonsági ellenőrzés vagy akció során meg kell határozni a közös tevékenység irányításáért felelős hivatásost, illetve, köztisztviselőt, de a közös tevékenységet végrehajtó állomány kizárólag a rá vonatkozó jogszabályok szerint intézkedhet, és intézkedéséért, a rá vonatkozó jogszabályok alapján felel.

20. A hatóságok a közös tevékenységhez szükséges technikai eszközöket, berendezéseket összehangoltan, a közös tevékenység jellegére és a közös tevékenységben résztvevő hatóságok lehetőségeire figyelemmel a jogszabályban meghatározott feladataiknak megfelelően biztosítják.

21. A komplex ellenőrző rendszer kialakításával és működtetésével kapcsolatos, valamint a közös idegenrendészeti és munkaügyi hatósági, illetve közbiztonsági ellenőrzések vagy akciók során felmerült költségeket a hatóságok maguk viselik és azt egymásnak nem számolhatják fel.

22. Az utasításban meghatározott feladatok végrehajtásának részletes szabályait a hatóságok együttműködési megállapodásokban rögzítsék, illetve a már meglévő együttműködési megállapodásokat az utasításban foglaltaknak megfelelően egészítsék ki.

23. Ez az utasítás a közzétételét követő 15. napon lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények komplex mélységi ellenőrzésének kialakításáról és működtetéséről szóló 2/2002. (BK 10.) BM-PM-SzCsM együttes utasítás.

4. számú függelék

AZ INTEGRÁLT VEZETÉSI KÖZPONT INTEGRÁLT VEZETÉSI TANÁCSÁNAK ÜGYRENDJE

A 20/2004. (BK 15.) BM-FMM-PM együttes utasítással létrehozott Integrált Vezetési Központ (a továbbiakban: IVK) Vezetői Tanácsa az együttes utasítás 11. pontja alapján ügyrendjét az alábbiakban határozza meg:

A Vezetői Tanács, összetétele, általános feladatai

- 1) A Vezetői Tanács összetételét az együttes utasítás 7. pontja határozza meg.
- 2) A Vezetői Tanács általános feladatait az együttes utasítás 8. pontja határozza meg.

A Vezetői Tanács tevékenységének rendje

- 3) A Vezetői Tanács összehangolja az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni küzdelemben részt vevő szervek tevékenységét, irányítja a komplex ellenőrző rendszer működését, valamint meghatározza a részt vevő szervek együttműködésének fő irányait.
- 4) Jóváhagyja és a változásoknak megfelelően felülvizsgálja az IVK-ban részt vevő szervek illegális migráció és ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni közös fellépésének stratégiáját.
- 5) Kijelöli az illegális migráció elleni küzdelemben részt vevő közös erőket, eszközöket.
- 6) Elrendeli az országos vagy regionális méretű, közös idegenrendészeti és munkaügyi, illetve közbiztonsági és az illegális migrációhoz kapcsolódó bűnügyi akciókat, ellenőrzéseket, és utasítja az Integrált Vezetési Csoportot (a továbbiakban: IVCS) azok megtervezésére, megszervezésére, levezetésére.
- 7) Megvitatja, értékeli az illegális migrációval kapcsolatos átfogó helyzetelemzéseket, azok alapján a jövőbeni tevékenységekre vonatkozóan stratégiai döntéseket hoz.
- 8) A Vezetői Tanács tagja a döntést követően, előzetes egyeztetés után azonos tartalmú, de a saját szervezetre vonatkozó intézkedés, parancs, utasítás kiadására tesz javaslatot az általa képviselt szerv vezetőjének.
- 9) A Vezetői Tanács tagjai, a saját szervük érdekeinek és lehetőségeinek figyelembevételével, kompromisszumra törekedve összehangolják az illegális migráció elleni harcra rendelkezésre álló hazai és nemzetközi pénzalapok felhasználását.

- 10)A Vezetői Tanács dönt az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni fellépéshez szükséges közös technikai fejlesztésekre vonatkozó egységes álláspontról és azt a szervek első számú vezetőinek jóváhagyásával egységesen felterjeszti a felettes minisztériumok részére.
- 11)A Vezetői Tanács dönt az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni hatékony fellépéshez, az IVK működéshez szükséges jogi feltételek megteremtésére vonatkozó egységes álláspontról és azt a szervek első számú vezetőinek jóváhagyásával egységesen felterjeszti a felettes minisztériumok részére.
- 12)A Vezetői Tanács dönt az együttműködő szervek kijelölt állományának illegális migráció elleni fellépéssel kapcsolatos közös képzésére vonatkozó kérdésekben.

A Vezetői Tanács értekezleteinek rendje

- 13)A Vezetői Tanács a komplex ellenőrző rendszer kialakításával és működtetésével kapcsolatosan végrehajtott feladatok és tapasztalatok értékelése, valamint a további feladatok meghatározása érdekében évente két alkalommal rendes ülést tart, az előzetesen elfogadott éves munkaterv szerint.
- 14)Rendkívüli ülés összehívását a Tanács Vezetőjénél – az ok és a cél megjelölésével – írásban a Tanács bármely tagja kezdeményezheti.

Az ülések összehívása

- 15)A Vezetői Tanács üléseit a Tanács vezetője, akadályoztatása (tartós betegség, tartós távollét) esetén az általa megjelölt helyettesítő személy hívja össze.
- 16)Az ülés összehívása írásbeli meghívóval történik, a meghívó tartalmazza mindazon dokumentumokat, amelyek az érdemi döntéshozatalhoz szükségesek. Az üléseket úgy kell összehívni, hogy a tagok a meghívót és annak mellékleteit legalább 15 nappal az ülést megelőzően kézhez kapják.
- 17)Rendkívüli ülés összehívására vonatkozó javaslat esetén az ülést az egyeztetéstől számított legrövidebb időn belül meg kell tartani.
- 18)A Vezetői Tanács ülése részleges jelleggel is összehívható abban az esetben, ha az adott témakörben nem mindegyik együttműködő szerv érintett. A Vezetői Tanács ülésének összehívásáról és az ott született érdemi döntésekről azonban valamennyi együttműködő szervezet tájékoztatni kell.

Az ülés menete

- 19)Az üléseket a Tanács vezetője vezeti.
- 20)Az üléseken a Tanács tagjain kívül állandó meghívottként a Vezetési Csoport vezetője vesz részt.
- 21)A Tanács ülésére a tagok - előzetes egyeztetést követően - az adott tanácskozási témában érintetteket, illetve szakértőket meghívhatnak.
- 22)Az ülésen elhangzottokról jegyzőkönyv készül. A jegyzőkönyv tartalmazza a tanácskozás lényegét, a tanács döntéseit, illetve a Tanács tagjainak kérésére

hosszúhosszúak szó szerinti szövegét. A jegyzőkönyv vezetését az IVCS valamely kijelölt tagja végzi.

- 23)A jegyzőkönyvet az ülést követően 8 napon belül meg kell küldeni a Tanács tagjainak. A jegyzőkönyv számítástechnikai adathordozón is megküldhető.
- 24)A tagok jogosultak a delegáló szervük képviselőjére. A Tanácsban végzett munkájuk során hozott döntéseikben – a saját szervük érdekeinek képviselőjén túl - elsődlegesen a komplex ellenőrzési rendszer kialakításával és működtetésével kapcsolatos feladatok végrehajtását kötelesek szem előtt tartani, ennek érdekében együttműködni.
- 25)A Tanács a feladatkörébe tartozó ügyekben kizárólag egyhangú döntéseket hozhat, melyek ezt követően valamennyi együttműködő szerv részére kötelező jellegűek.
- 26)Ha valamely szerv az adott tanácskozási témában nem érintett, vagy a körvonalazódó döntéssel nem ért egyet, nem tudja vállalni a döntés következtében fellépő terheket, akkor a szerv képviselője a döntési körből visszavonulhat. Ebben az esetben a döntés a szervekre nem vonatkozik. A visszavonuló szerv ezt követően az adott témával kapcsolatban csupán javaslattevési, véleményezési jogával élhet, döntési és vétójogával nem.

Az Integrált Vezetési Központ Integrált Vezetési Tanácsának Ügyrendjét a vezetői tanács 2004. szeptemberi alakuló ülésén egyhangú döntéssel hagyta jóvá.

5. számú függelék

AZ INTEGRÁLT VEZETÉSI KÖZPONT INTEGRÁLT VEZETÉSI CSOPORTJÁNAK ÜGYRENDJE

A 20/2004. (BK. 15) BM-FMM-PM együttes utasítással létrehozott Integrált Vezetési Központ (a továbbiakban: IVK) Vezetői Tanácsa az együttes utasítás 15. pontja alapján az IVK Integrált Vezetési Csoportjának (a továbbiakban: IVCS) ügyrendjét az alábbiakban határozza meg:

Az IVCS elhelyezése, összetétele, általános feladatai

1. Az IVCS a Határőrség Országos Parancsnokság Bevetési Főosztálya elhelyezésére szolgáló objektumának e célra kialakított irodahelyiségében működik.
2. Az irodahelyiségben állandó jelleggel kerülnek elhelyezésre az IVCS határőrségi tagjai (a vezető kivételével).
3. Az együttműködő szervek részére az irodahelyiség a központi és regionális akciók végrehajtása során műveletirányítási központként, egyéb időszakban pedig a kapott feladatok végrehajtása érdekében ideiglenes szolgálati-/munkahelyként funkcionál.
4. Az együttműködő szervek képviselői részére az irodahelyiségben biztosított:
 - számítógép-csatlakozás a helyi hálózathoz, BM szerverhez,
 - vezetékes telefon-összeköttetés (a Bevetési Főosztály keretéből elkülönített norma erejéig),
 - nyomtatási lehetőség,
 - fénymásolási lehetőség,
 - faxolási lehetőség,
 - scan lehetőség,
 - a kultúrált munkavégzéshez szükséges egyéb feltételek.
5. Az IVCS összetételét az együttes utasítás 13. pontja határozza meg.
6. Az IVCS általános feladatait az együttes utasítás 14. pontja határozza meg.

Az IVCS tevékenységének rendje

7. Az IVCS tagjai a komplex ellenőrző rendszer kialakításával és működtetésével kapcsolatos feladataikat saját szolgálati helyükön/munkahelyükön valamint a Határőrség Országos parancsnokság Bevetési Főosztályánál kialakított szolgálati helyen látják el.
8. Az IVCS vezetőjének feladatai:
 - a) Összehívja az IVCS havi és rendkívüli értekezleteit,
 - b) Vezeti az IVCS értekezleteit,
 - c) Részt vesz – döntési jogkör nélkül – a Vezetői Tanács Ülésein,
 - d) Meghatározza az IVCS tagjai részére a Vezetői Tanács döntései nyomán az IVCS-ra háruló feladatokat,

- e) Jóváhagyásra felterjeszti az IVCS által elkészített akcióterveket, összefoglaló jelentéseket, programterveket, helyzetelemzéseket, valamint a Vezetői Tanács értekezleteire elkészített háttéranyagokat, javaslatokat,
- f) Szükség szerint tájékoztatja a médiák képviselőit az IVK tevékenységéről, a **nyilvánosság elé tárható** folyamatban lévő, vagy tervezett közös szolgálati tevékenységről, azok eredményességéről, az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni közös fellépés helyzetéről, stratégiájáról.

9. Az IVCS tagjainak konkrét feladatai:

- a) Akciók, bevetések, ellenőrzések (a továbbiakban: akciók) tervezése, szervezése;

Az IVCS feladata azon akciók megtervezése, melyekben legalább két együttműködő szerv vesz részt, legalább két megye közigazgatási területét érintik és megszervezésük a területi összekötői rendszeren keresztül nem megoldható, illetőleg azon keresztül történő megszervezése nem célszerű. Egyéb esetben az akciók, bevetések, ellenőrzések (továbbiakban: intézkedések) szervezése, az egyes intézkedések térben és időben történő összehangolása a területi összekötő tisztek feladata. A területi szinten szervezett intézkedések alapját képező adatokról a tervezett intézkedésről a végrehajtás helyéről és idejéről, a résztvevőkről, az intézkedés eredményéről, az összekötő tisztek tájékoztatják az IVCS-t. Az IVCS tagjai e tevékenységeket felügyelik, az egymástól független intézkedéseket koordinálják, szükség esetén ellenőrzik, illetve beavatkoznak a végrehajtásba. Területi szinten a szervek között együttműködés koordinációjáért a határőrségi összekötő tisztek felelnek. Akciók tervezése esetén az azt kezdeményező szerv képviselője - az előzetes igény-felmérést és előkészítést követően ismerteti az IVCS-tal a konkrét akcióra vonatkozó elképzelését és előterjeszti az ezzel kapcsolatos igényeket. Ezt követően a felkért együttműködő szervek képviselőivel közösen szervezik meg az akciók lebonyolítását, készítik el az akcióterveket, a kapcsolódó egyéb anyagokat.

Az IVCS tagjai folyamatosan figyelemmel kísérik a saját tervezésű akciósorozatok, folyamatos jellegű feladat-végrehajtások menetét, a beállt változásokkal, tervezett változtatásokkal kapcsolatos pontosításokat az együttes utasítás 14. g) alpontja szerint hajtják végre.

- b) Művelet-irányítás;

Az IVCS a saját tervezésű közös akciók végrehajtása során, valamint váratlan helyzetek kezelése során művelet-irányítási feladatokat láthat el. A műveletirányítási feladatok esetén az IVCS céljaira szolgáló irodahelyiség az együttműködés keretein belül végrehajtott akciók információs és irányítási központjaként funkcionálhat. A művelet-irányítás során az IVCS tagjai kizárólag az akcióban résztvevő saját erők és eszközök fölött diszponálhatnak, azonban mindennemű manőverezést, tevékenységet kötelesek egymással összehangolni. A művelet-irányítási feladatok ellátására indokolt esetben - (pl: ha az irányítás különleges szakértelmet igényel) - kijelölhető, segítségére bevonható más személy is.

- c) Elemzés-értékelés;

Az IVCS tagjai önállóan, folyamatosan gyűjtik, havonta elemzik és értékelik a szakterületüknél jelentkező, az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények tendenciáira vonatkozó információkat, valamint az együttműködésre kijelölt erők által végrehajtott akciók lebonyolításával,

tapasztalataival eredményességével kapcsolatos információkat. A területi szinten kijelölt összekötő tisztek folyamatosan gyűjtik és értékelik saját illetékességi területeik adatait, azokról egyrészt kölcsönösen adnak tájékoztatást az érintett szervek összekötői részére, másrészt a részükre meghatározott módon tájékoztatják saját szervezetük IVCS-be delegált tagjait.

Az IVCS az összegyűjtött adatokról havonta készít tájékoztatót az IVK részére. A havi tájékoztatók az együttműködő szervek illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni közös hatósági fellépése hatékonyságának, eredményességének értékelése céljából a Vezetői Tanács részére készítendő negyedéves és éves összesítés során kerülnek felhasználásra, melyeket az IVCS tagjai közösen készítenek el.

d) Döntés-előkészítés;

Az IVCS tagjai kizárólagosan végzik a Vezetői Tanács döntéseihez szükséges előkészítő jellegű munkálatokat, ennek során az alábbi főbb tevékenységeket látják el:

- Előkészítik a Vezetői Tanács üléseit, elkészíti az ülések programtervezetét,
- Elkészítik az ülések napirendi pontjaiban szereplő, döntést igénylő témák háttéranyagát, kidolgozzák a döntési alternatívákat, ha a döntés tárgya szükségessé teszi, helyzetelemzéseket, eredmény-kimutatásokat, költségkimutatásokat készítenek,
- Folyamatosan figyelemmel kísérik az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni fellépést szabályozó, érintő jogszabályi környezet, kezdeményezik a szükséges módosításokat, deregulációt, új szabályzók kiadását,
- Folyamatosan figyelemmel kísérik az együttműködő szerveknél zajló és tervezett – az illegális migrációval kapcsolatba hozható - technikai fejlesztéseket, felméri a szerveknél jelentkező, ilyen irányú igényeket és - a gazdasági szakterületekkel egyeztetve, a rendelkezésre álló hazai és nemzetközi pénzalapok lehetőségeinek kihasználásával - közös fejlesztési javaslatokat dolgoznak ki,
- A közösen elkészített akcióterveket az érintett Vezetői Tanács-tagoknak jóváhagyásra felterjesztik,
- Folyamatosan figyelemmel kísérik az együttműködő szervek kijelölt állománya illegális migráció elleni küzdelemmel kapcsolatos felkészítését, felméri a szerveknél jelentkező, ilyen irányú igényeket és annak alapján - a képzési szakterületekkel egyeztetve – javaslatokat tesznek a közös képzés irányaira, tartalmára.

e) Tájékoztatás;

Az IVCS tagjai saját szervezetükre vonatkozóan haladéktalanul tájékoztatják egymást mindazokról az újonnan megjelenő belső rendelkezésekről, amelyek az illegális migráció elleni küzdelem terén az együttműködő társszervek tevékenységét befolyásolhatják, illetőleg amelyek nem gyakorolnak közvetlen hatást az együttműködők tevékenységére, de a tervező-szervező munkához segítséget nyújthatnak.

Az IVCS tagjai az IVK működéséről, a közös szolgálati tevékenység eredményességéről közös tájékoztató kiadásával tájékoztatják az együttműködő szervek központi, területi és helyi szervezeti elemeit, állományát. Az IVCS tagjai közösen készítik elő az IVCS vezetője részére a médiák tájékoztatására szolgáló anyagokat.

- f) Az IVK Checknet rendszerének kialakítása, fejlesztése, karbantartása;
A Határőrség komplex mélységi ellenőrző rendszerének (Checknet) mintájára az IVCS tagjai kialakítják az IVK Checknet rendszerét. Az IVK Checknet rendszere áll az öt együttműködő szerv központi és területi összekötő tisztjeinek/tisztviselőinek hálózatából, valamint egy olyan számítógépes adatbázisból, mely tartalmazza az egyes együttműködő szervek által az illegális migráció elleni küzdelemhez szükséges, kiemelten fontos információkat (közúti ellenőrzésekre, Ellenőrző-Átengedő Pontok telepítésére alkalmas stratégiai jelentőségű helyek, csomópontok, szálláshelyek, nagyobb építkezések, piacok, fényképekkel, helyszínvázlatokkal kiegészített adatait; valamint az idegenrendészetileg fertőzött körzetekre, mezőgazdasági területekre vonatkozó információkat) és a központi és területi összekötők elérhetőségét.

A rendszer kialakítását követően, annak folyamatos működtetése érdekében az IVCS tagjai saját szervükre vonatkozóan folyamatosan gyűjtik, elemzik-értékelik az IVK Checknet részére felhasználásra kerülő adatokat, információkat, azok bedolgozása a számítógépes rendszerbe az elemző-értékelő munkával egyidejűleg történik. Az IVK tagjai negyedévente ellenőrzik a már meglévő, központi és területi szintekről érkezett információk aktualitását.

Jogok és kötelezettségek

10. Az IVCS irodahelyiségébe hivatali munkaidőben bejelentés nélkül, hivatali munkaidőn túl előzetes bejelentést követően belépni, ott a központi összekötői feladattal kapcsolatos tevékenységet végezni.
11. A saját szerv területi összekötőitől az IVK tevékenységével kapcsolatos ügyekben a szolgálati út betartása nélkül információkat, adatszolgáltatást kérni, valamint a velük való előzetes egyeztetést követően részükre akció-tervezéssel, szervezéssel kapcsolatos feladatokról tájékoztatást nyújtani.
12. A havi és a rendkívüli értekezleteken az IVCS részére kijelölt irodahelyiségben megjelenni. Akadályoztatás esetén (tartós betegség, tartós távollét) a helyettesítésről gondoskodni.
13. Az együttműködési feladatok ellátása során a közös célok megvalósítása érdekében tevékenykedni.
14. A tudomásra jutott, együttműködés szempontjából releváns információk szabad áramlását biztosítani.
15. Az elhelyezésre szolgáló objektum balesetvédelmi, tűzvédelmi, munkavédelmi szabályait betartani, a rezsimszabályokat tiszteletben tartani. A rendelkezésre bocsátott eszközök, felszerelések állagát megővni, azokat rendeltetészerűen használni.

Az Integrált Vezetési Központ Integrált Vezetési Csoportjának Ügyrendjét a vezetői tanács 2004. szeptemberi alakuló ülésén egyhangú döntéssel hagyta jóvá.

6. számú függelék

Az együttműködő szervek illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni közös célkitűzései

1. Bevezetés

Magyarország az Európai Unió második leghosszabb szárazföldi külső határral rendelkező tagállama, geostratégiai helyzete kapcsán az ukrán és balkáni irányok kapujában helyezkedik el, így várható, hogy az újabb bővítésig növekedni fog a külső határszakaszaink veszélyeztetettsége, amelyre természetesen reagálni kell. A határőrizeti rendszer folyamatosan és következetesen végrehajtott megerősítése azonban az illegális migrációban változások bekövetkezését generálja, amelyet a statisztikai adatok is alátámasztanak. A közeljövőben az ország területére a zöldhatáron keresztül illegálisan bejutott külföldiekkel szemben egyre nagyobb arányt fognak képviselni azok, akik a legális belépést követően válnak nem jogszerűen itt tartózkodóvá.

A fenti folyamatok eredményeképp Magyarország belső határain a határforgalom-ellenőrzések fokozatos megszűnése mellett egyre **inkább hangsúlyt** kap az illegális migránsok felderítése érdekében működő **mélyégi ellenőrzési rendszer, amely az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni hatósági fellépés hatékonyságának növelésére, illetve összehangolására kiadott 20/2004. (BK. 15.) BM-FMM-PM együttes utasítás (a továbbiakban: Utasítás) alapján működik.**

Az Utasítással létrehozott Integrált Vezetési Központ (továbbiakban: IVK) összehangolja és koordinálja az együttműködő szervek tevékenységét, valamint a közös ellenőrzéseken keresztül irányítja a komplex ellenőrző rendszer működését. Ez egy összetett – több hatóság és szervezet együttműködésére épülő – tevékenység, amely kizárólag akkor lehet sikeres, ha a résztvevő szervek és hatóságok egyenrangú partnerként, meglévő hatáskörüknek megfelelően együttműködnek, amely egyik alapja az IVK működésének.

2. Helyzetértékelés

Az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni fellépés tevékenységének irányítása több minisztérium között oszlik meg. A minisztériumi irányítás alatt álló országos hatáskörű szervek önálló felelősséggel és jogkörrel végzik az illegális migrációval összefüggő tevékenységekhez kapcsolódó feladatok irányítását. A jelentkező feladatok komplex kezelése érdekében a szükséges együttműködést az érintett, országos hatáskörű szervek között létesült megállapodások, valamint a 20/2004. (BK. 15.) BM-FMM-PM együttes utasítás biztosítják.

Az IVK jelenlegi értékelése:

Erősségek

- Gyors reagálás
- Koordináció
- Gazdaságos, hatékony működés

Lehetőségek

- Közös szolgálatellátás
- Közös képzési program
- PR tevékenység létrehozása, fokozása

Az IVK feladatrendszerében jelenleg az információáramlás kiforratlansága, valamint az, hogy az egyes szervek területi összekötői nem megfelelően tájékozottak az IVK tevékenységével kapcsolatban, némely esetben az információ torzulásához, félretájékoztatáshoz vezethet, azonban az ezek megszüntetésére tett erőfeszítéseknek köszönhetően ezeken a területeken nagymértékű javulás tapasztalható.

3. Az illegális migráció elleni közös fellépés célkitűzései

3.1 Céljai, feladatai, irányai

Az együttműködő szervezeteknek olyan alkalmazási elvekkel, felkészítettséggel, felszereléssel, kapcsolatrendszerrel kell rendelkezniük, amely lehetővé teszi a közös fellépés elvárt szintjét. A tevékenységben meghatározó a gyorsaság, a pontosság, a rugalmas alkalmazkodás és reagálás képessége, a speciális felkészültség, az erőforrások hatékonyabb és gazdaságosabb felhasználása, a veszteségek minimalizálására való törekvés.

Az illegális migráció és a hozzá kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni küzdelem leghatásosabb eszköze és módszere a távoltartás. Ez a kialakított, integrált határbiztosítási rendszer az EU külső határainak legmagasabb szintű ellenőrzését és védelmét valósítja meg, az ország egészét átfogó ellenőrzési rendszer (migrációs szűrőháló) segítségével. Ez egy új típusú, komplex szemlélet, amely a biztonság exportját helyezi előtérbe.

Valamennyi résztvevő szerv számára ez a komplex biztonságon alapuló szemlélet, a kooperatív, koordinatív hozzáállás teremti meg a korszerű tevékenység feltételeit, amelyet a limitált költségvetési környezetben, a növekvő elvárások mellett kell megvalósítani.

3.2 Az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni közös hatósági tevékenység megszervezése, végrehajtása

Az IVK keretein belül együttműködő szervek feladata kiterjed az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni közös és hatékony fellépésre. Ez elsősorban **közös** idegenrendészeti akciók koordinálására,

szervezésére és végrehajtására kell, hogy irányuljon. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani az illegális migrációval fertőzött területek, útvonalak, munkahelyek idegenrendészeti, munkaügyi, illetve közbiztonsági ellenőrzésére. Az IVK feladata kiterjed a 20/2004. (BK. 15.) BM-FMM-PM együttes utasítás 2. pontjában meghatározott tevékenységekre.

A közös hatósági tevékenységeket (akciók, ellenőrzések) bármelyik együttműködő szerv kezdeményezheti, a tevékenység szervek közötti összehangolását a feladat jellegének, irányultságának megfelelően a szervek központi és/vagy területi összekötői végzik.

Az Integrált Vezetési Központ akcióiban legalább két szerv beajánlott állománya vesz részt, annak megszervezése az összekötő tiszti/tisztviselői állomány koordinálása mellett folyik. Az akciót kezdeményező szerv felel az akció megtervezéséért, megszervezéséért, a jelentések elkészítéséért.

Az összekötők a szervezés, összehangolás során a saját szervük érdekeinek képviselőitől túl kötelesek valamennyi szerv érdekeit szem előtt tartva, kompromisszumra törekedve eljárni. A közös tevékenység elsődleges célja a feladat teljesítése, annak valamennyi fázisát (tervezés, szervezés, végrehajtás) az erők és eszközök tudatos, előrelátó és hatékony alkalmazásával, gazdaságos felhasználásával kell végrehajtani, figyelemmel a szerveken belüli és a szervek közötti eltérő sajátosságokra.

A szervek közös tevékenysége az erre vonatkozó jogszabályok, az állami irányítás egyéb jogi eszközei és a hatályos együttműködési megállapodások alapján, a kialakított saját eljárási gyakorlatok fenntartásával történik.

Távlati cél:

Fokozottabban be kell vonni a szomszédos, EU-n kívüli államok rendészeti szerveit a magyar és nemzetközi együttműködések keretein belül végrehajtott akciókba (a további EU bővítés egyik kulcsa a Balkáni stabilizáció, az Ukrán viszonylat pedig egyébként is kiemelt figyelmet kap az Unió tagállamai részéről).

3.3 Az illegális migráció elleni küzdelemben résztvevő szervek az alábbi erőkkel és eszközökkel vesznek részt az IVK feladataiban

3.3.1 Határőrség:

- központi szinten az Országos Parancsnokság Bevetési Főosztály állománya,
- területi szinten a Bevetési Osztályok (alosztályok, határvadász századok) állománya,
- speciális felkészültséget igénylő feladatok ellátáshoz a Bevetési Főosztály Speciális Alosztálya, a Kiskunhalasi és a Nyírbátori Határőr Igazgatóságokon felállított Kobra és Skorpió Csoportok.

A tevékenységbe bevonhatók továbbá a Határőrség központi és területi szintű bűnügyi, idegenrendészeti és határrendészeti szervei is. Az együttműködési feladatok végrehajtására a Határőrség rendelkezésre bocsátja a fent említett szervek technikai eszközeit.

3.3.2 Rendőrség:

- területi szinten a megyei rendőr-főkapitányságok állományai,
- helyi szinten a városi, illetve a kerületi rendőrkapitányságok állományai.

Elsősorban a közrendvédelmi szolgálati ág állományai, de az akciók, közös szolgálatok sajátosságának megfelelően a közlekedésrendészeti, illetve bűnügyi szolgálati ág alkalmazottai is bevonhatók. Az együttműködési feladatok végrehajtására a Rendőrség rendelkezésre bocsátja a fent említett szervek technikai eszközeit.

3.3.3 Vám- és Pénzügyőrség:

- központi szinten az Országos Parancsnokság Határügyi és Ügyeleti Főosztály állománya,
- területi szinten a regionális parancsnokságok felügyelete alatt álló Mobil Ellenőrző Csoportok illetve a Vám- és Pénzügyőrség Központi Járőrszolgálati Parancsnokság állománya.

A feladatok eredményes elvégzése érdekében – szükség esetén - bevonhatók a Vám- és Pénzügyőrség bűnügyi szakterületének munkatársai is. Az együttműködési feladatok végrehajtására a Vám- és Pénzügyőrség rendelkezésre bocsátja a fent említett szervek technikai eszközeit.

3.3.4 BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal:

- központi szinten az Idegenrendészeti Igazgatóság állománya,
- területi szinten az idegenrendészeti szakterület (osztályok, közösségi szállások, ügyfélszolgálati irodák) állománya.

Az együttműködési feladatok eredményes végrehajtása érdekében szükség szerint biztosítjuk az akciók helyszínein és a közös ellenőrzések során szakértők részvételét, továbbá a tervezett ellenőrzések és akciók idején a hatáskörünkbe utalt idegenrendészeti eljárások lefolytatásához szükséges személyi és technikai háttérrel.

3.3.5 Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség:

- területi szinten a megyei munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőségek állományából 178 fő munkaügyi felügyelő.

A felügyelők tevékenységébe a külföldiek ellenőrzésén túl a napi hatósági munka keretében egyéb munkaügyi szabálytalanságok vizsgálata is a hatáskörükbe tartozik. A mozgósításukat befolyásolják még az országos akciók és célvizsgálatok időpontjai és a saját kezdeményezésű ellenőrzések időszakai.

3.4 Információáramlás az együttműködő szervek között

Az információáramlás az alábbi területeken kell, hogy megvalósuljon:

- a) A tevékenységek tervezése-szervezése során (a váratlan eseményekre történő gyors és összehangolt reagálás, a hazai és külföldi rendészeti jellegű tevékenységek dinamikus összehangolása érdekében);
- b) a közös tevékenységek végrehajtása során (a mobilitásból adódó manőverező készség segítségével a végrehajtás közben felmerült váratlan helyzetekre történő azonnali reagálás érdekében);

- c) a tevékenység végrehajtását követően (a bekövetkezett események, eredmények adatainak megküldése a szükséges összefoglaló jelentések, elemző-értékelő munkálatok elvégzése érdekében);
- d) egyéb esetekben (pl. önállóan végrehajtott, nagyobb volumenű ellenőrző tevékenységről – amennyiben a tevékenység operativitása megengedi – a társszervek részére történő előzetes információnyújtás; a szervek egymással szemben támasztott, az illegális migrációra vonatkozó rendészeti hírigényének kielégítése, stb.).

Az Integrált Vezetési Csoport (továbbiakban: IVCS) központi összekötő tisztjeinek/tisztviselőinek feladata, hogy a gyors és pontos információáramlást biztosítsák, segítsék és ellenőrizzék, a felmerülő problémák esetén pedig tegyenek javaslatot a megoldásra.

3.5 Egységes IVK statisztikai nyilvántartás

A Vezetői Tanács, valamint az illetékes felsőbb szervek információigényének kielégítése kizárólag pontos adatok megadásával történhet, ezért a migrációs háló működtetésének eredményességét hűen tükröző, a résztvevő szervek sajátosságai figyelembe vételével kialakított egységes és egyeztetett statisztikai nyilvántartás bevezetése indokolt és szükséges.

Az IVCS által kialakított Jelentési Lap, és az ehhez kapcsolódó adatbázis feladata, hogy kielégítse ezt az információigényt, az IVK részére megfelelő visszacsatolást adjon a migrációs folyamatokban végbemenő változásokról, ezzel segítse a feladatok végrehajtásához szükséges elemző-értékelő tevékenységet.

3.6 Az egész ország területét átfogó Checknet rendszer

Az illegális migráció elleni harc hatékonyságának növelése érdekében a mélységi migrációs szűrő-ellenőrző rendszer alapjait képező ellenőrzési helyek feltérképezése nagymértékben elősegíti valamennyi szervnél a tevékenységek tervezését, valamint az elemző-értékelő munkát. Jelenleg nyomtatott formában létezik, de mivel ennek a nyilvántartásnak (Checknet) hozzáférhetőnek kell lennie valamennyi szerv illegális migráció elleni harcra kijelölt állományának, ezért a hosszú távú cél, hogy a Checknet számítógépes program formájában kerüljön megalkotásra, és az informatikai hálózaton keresztül elérhető legyen.

Az Checknet rendszere az öt együttműködő szerv központi és területi összekötő tisztjeinek/tisztviselőinek hálózatából, valamint egy olyan számítógépes adatbázisból áll majd, mely tartalmazza az egyes együttműködő szervek által az illegális migráció elleni küzdelemhez szükséges, kiemelten fontos információkat (közúti ellenőrzésekre, Ellenőrző Átengedő Pontok telepítésére alkalmas stratégiai jelentőségű helyek, csomópontok, szálláshelyek, nagyobb építkezések, piacok, fényképekkel, helyszínvázlatokkal kiegészített adatait; valamint az idegenrendészetileg fertőzött körzetekre, mezőgazdasági területekre vonatkozó információk.), valamint a központi és területi összekötők elérhetőségét, továbbá egy veszélyeztetettség térképet, amely az illegális migrációra és az ahhoz kapcsolódó

más jogellenes cselekményekre vonatkozó területi fertőzöttségi mutatókat jeleníti meg.

A rendszer kialakítását követően, annak folyamatos működtetése érdekében az IVK-ba delegált szervek saját szervükre vonatkozóan folyamatosan gyűjtik, elemzik-értékelik az Checknet részére felhasználásra kerülő adatokat, információkat, azok bedolgozása a számítógépes rendszerbe az elemző-értékelő munkával egyidejűleg történik. Az IVK tagjai negyedévente ellenőrzik a már meglévő, központi és területi szintekről érkezett információk aktualitását.

3.7 A rendelkezésre álló hazai és nemzetközi pénzalapok gazdaságos és hatékony felhasználása

A szervek törekedjenek arra, hogy az illegális migráció elleni fellépés céljából rendelkezésre álló és a jövőben várható hazai és nemzetközi pénzalapok felhasználását a közös cél érdekében a legmesszebb menőkig összehangolják. Ezen összehangoló tevékenység érdekében – amikor nagyobb volumenű, előrelátható, az illegális migráció ellenes harccal kapcsolatos beszerzések várhatóak - közös ideiglenes szakmai bizottság kerüljön felállításra, amely bizottság munkájában a központi összekötők, valamint az együttműködő szervek gazdasági szakterületeinek képviselői is részt vesznek. A szakmai bizottság a mélységi migrációs háló rendeltetészerű működéséhez szükséges pénzeszközökkel kapcsolatos érdemi döntések kezdeményezésére tegyen javaslatot a Vezetői Tanács felé.

3.8 Közös technikai fejlesztés

Az IVCS bevonásával törekedni kell a nagy értékű eszközök megosztott, közös beszerzésére, használatára és szervizelésére, illetve a társszervek által használt egyéb eszközök egységesítésére, a kompatibilitás kialakítására. A közös technikai fejlesztés elsődleges szempontja a minőség és célszerűség figyelembe vételével a költséghatékonyság legyen.

3.9 Lakossági és médiakapcsolatok erősítése

A szervek IVK-s tevékenységével kapcsolatos PR tevékenysége önálló, ugyanakkor kölcsönösen egyeztetett kell legyen. Az IVK a szervek szóvivőin vagy ezért a tevékenységért felelős személyein keresztül tájékoztatja a médiákat, a közvéleményt, illetve folyamatos tájékoztatást nyújt a saját honlapján keresztül. Az IVK honlap naprakészségének biztosítása érdekében a szervek rendszeresen tegyenek javaslatot annak frissítésére. Konkrét ellenőrzési tevékenységekről, akciókról alapesetben mindig a kezdeményező szerv jogosult nyilatkozni. Nagy volumenű akció, vagy jelentős, a közvélemény érdeklődésére számot tartó esemény esetén a BM szóvivője is felkérhető nyilatkozattételre.

A lakosság széleskörű tájékoztatása érdekében az elektronikus és a nyomtatott médiákban be kell mutatni az IVK szervezetét, tevékenységét, a komplex migrációs ellenőrző rendszer működését, illetve hirdetések, szórólapok alkalmazásával

közismertté kell tenni az együttműködő szervek „zöld számain”, információs vonalait, tevékenységüket.

A területi összekötő tiszteken keresztül meg kell vizsgálni, hogy környezetükben milyen alapvető PR tevékenységet lehet végezni a polgármesteri hivatalok, iskolák, civil és egyéb szervezetek, valamint a lakosság irányába.

3.10 Képzés

Az Integrált Vezetési Központ keretén belül megvalósuló kölcsönös és folyamatos képzésekkel el kell érni, hogy a szervek együttműködésre kijelölt állománya minél több és pontosabb információval rendelkezzen a társszervek tevékenységéről a közös munkavégzés hatékonyságának növelése érdekében. Az összehangoltan és rugalmasan, az igények és lehetőségek figyelembevételével megtervezett és végrehajtott képzések biztosíthatják a közös tevékenységek maximális szakszerűségét és hatékonyságát, az esetleges hatáskörök túllépésének elkerülését. A rendszeresen megvalósuló képzések a naprakészséget, a gyors reagálást, az elektronikus adattár pedig a folyamatos háttérbázis lehetőségét nyújtja.

Az elsődlegesen az együttműködő szervek területi összekötő tiszti/tisztviselői rendszerén keresztül, a „Képzési Programban” lefektetett elvek alapján megvalósuló területi és - a végrehajtó állomány felkészítésére irányuló – helyi képzések rendszere kellő garanciát nyújt arra, hogy a szervek gyorsan, szakszerűen és költséghatékonyan reagáljanak az állomány felkészítést, tájékoztatást igénylő problémáinak megoldásában, a naprakész szaktudás folyamatos magas szinten tartásában az illegális migráció ellenes közös tevékenység kapcsán.

Az Integrált Vezetési Központ Integrált Vezetési Csoportjának Ügyrendjét a vezetői tanács 2005. júniusi ülésén egyhangú döntéssel hagyta jóvá.

7. számú függelék

Az Integrált Vezetési Központoz tartozó szervek együttműködésre kijelölt állományának képzési programja

Az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni hatósági fellépés hatékonyságának növelésére és összehangolására komplex ellenőrző rendszer került kialakításra, melynek működtetését az Integrált Vezetési Központ (a továbbiakban: IVK) végzi. Az együttműködő szervek kijelölt állományának irányítását, munkájuk összehangolását az IVK az Integrált Vezetési Csoporton (a továbbiakban: IVCS) és az összekötő tiszti rendszeren keresztül gyakorolja.

A közös tevékenység egyre inkább fokozottan előtérbe kerül, nő a közös szolgálati tevékenység szerepe, száma és jóval nagyobb az ez irányú hazai és nemzetközi érdeklődés. Az elvárásoknak való megfelelés érdekében, valamint a sikeres együttműködéséhez elengedhetetlen, hogy a partnerszervek állománya megfelelő ismeretekkel rendelkezzen egymás tevékenységéről, hatásköréről, illetékességéről. Ezen kívül a helyi, regionális és az országos koordináltság szükségszerűen követeli meg az összekötő tisztek kiváló felkészültségét, részletes ismereteit a migrációs szűrő-ellenőrző rendszer működéséről, a társszervek feladatairól, munkamenetéről.

E cél elérése érdekében szükséges egy egyeztetett, a társszervek képzési igényeinek megfelelő, a szervek lehetőségeit figyelembe vevő képzési rend kialakítása az alábbiak szerint:

1. A képzésbe az Integrált Vezetési Csoport tagjait (központi szint), a területi összekötő tiszteket (területi szint), valamint az együttműködő szervek kijelölt végrehajtó állományát (helyi szint) kell bevonni. A kijelölt csoportok különböző mértékű és struktúrájú oktatásban részesülnek, feladatkörüknek megfelelően.
2. Ezen képzési programot alapul véve az IVK-t alkotó társszervek dolgozzák ki a felkészítés alapját képező közös intézkedés-tervezetet. A tervezetnek főként az alábbi részletekre kell kitérnie:
A felkészítések célja, tartalma, szintjei; a résztvevők köre; a gyakorlati megvalósítás kérdései (pl: oktatói feladatokat ellátó személyek kijelölése, felkészítése; képzések helye, időbeosztása, jellege, stb.), finanszírozási alapjai (pl: bérleti díjak, üzemeltetési, működési, szállítási költségek, előadói díjak rendezése, stb.).
3. Amennyiben szükséges, a szervek készítsenek a képzés gyakorlati megvalósításához - a társszervek képzési igényei alapján – a saját, oktatói feladatokra kijelölt állománya részére a szakterület oktatóanyagát magába foglaló oktatócsomagot.
4. Az IVCS az IVK feladatrendszeréről, felépítéséről és működéséről, valamint az összekötő tiszti tevékenységről készítsen tájékoztatócsomagot.

5. Az oktatócsomag alapján valamennyi szerv háromszintű tematikát készítsen (központi, területi, helyi).
- A központi szinten végrehajtott felkészítésen az IVCS tagjai a társszervekről kapnak *általános* és *széleskörű* képzést, melynek során megismerkednek az együttműködő szervek felépítésével, feladataival és azok végrehajtási módjával, hatáskörökkel és illetékességgel, valamint az adott szervek működésének jogszabályi hátterével.
 - A területi szinten lebonyolított képzésen a területi összekötő tisztek, valamint az érintett végrehajtó állomány közvetlen vezetői az IVK és az összekötő tiszti rendszer működtetése tekintetében, valamint a társszervek feladatai, a feladat-végrehajtások módja, illetve hatásköre, illetékessége témakörökben kapnak felkészítést.
 - A helyi szintű oktatáson az együttműködő szervek kijelölt végrehajtó állománya az IVK felépítése, működése témakörben kap *általános* felkészítést, valamint *pontos, végrehajtás-centrikus* ismereteket a társszervekkel történő közös munkavégzéssel kapcsolatos speciális szakmai ismeretek, különös tekintettel a feladat-kapcsolódási pontokra.

A különböző szintű képzési tematikák, oktatócsomagok összeállításánál törekedni kell arra, hogy a központi szintű felkészítésen adott témakörben elsősorban egy általános átfogó kép kerüljön bemutatásra, míg ugyanazon témakörben a területi és különösképpen a helyi szintű képzéseken gyakorlati és végrehajtás-centrikus ismeretek kerüljenek átadásra, hangsúlyozva a társszervek feladat-végrehajtásának kapcsolódási pontjait. A területi és helyi képzések oktatási anyaga a helyi sajátosságok figyelembe vételével kerüljön összeállításra.

6. Az együttműködő szervek vizsgálják meg annak a lehetőségét, hogy ú.n. szakértői képzések is végrehajtásra kerüljenek, melynek keretén belül a társszervek speciálisan felkészített állománycsoportjai (pl. okmányszakértői, kábítószer keresés/felismerés, stb. témakörökben) megosztják egymással azon sajátos, elsősorban az adott szerv működésének keretén belül megszerzett olyan szakmai ismereteit, tapasztalatait, melyekről a társszervek állománya kevesebb információval rendelkezik.
7. A társszervek közösen állítsanak össze egy „kézikönyvet”, amely tartalmazzon minden – a sikeres közös feladatvégzéshez kapcsolódó – alapszintű gyakorlati ismeretet, mintegy módszertani útmutatót képezve a szervek végrehajtó állománya részére.
8. Az IVK-ban együttműködő szervek állítsanak össze egy elektronikus alapú adattárat, amely fontosnak ítélt ismereteket, adatokat (pl. úti okmányok leírása, munkavállalási engedélyek, okmányminták, kábítószeres rövid leírása, jövedéki ismeretek, stb.) tartalmaz, és a végrehajtó munkában felhasználható.

A szervek az alábbi témakörök oktatását hajtsák végre:

Határőrségi oktatási témakörök:

- Tájékoztató a Határőrség tevékenységéről.
- Az Európai Unió és a környező országok útlevétípusai, a jogellenes cselekményeket elkövetők által leginkább használt nemzeti úti okmányok.
- Hamis, hamisított, fiktív úti okmányok, alapvető hamisítási módszerek, a felismerés, felfedés módszerei, eszközei.
- Embercsempészás, módszerek, felfedés, áldozattá válás.
- Schengeni Közös Kézikönyv.

Rendőrségi oktatási témakörök:

- Tájékoztató a Rendőrség tevékenységéről.
- Intézkedéstaktikai képzés (külön igény szerint, előzetes egyeztetés alapján).
- Helyszínbírság kiszabása.
- Kisebb fokú közlekedési szabálysértések elkövetőivel szembeni intézkedések.
- A feljelentés elkészítéséhez szükséges jogszabályi ismeretek, a feljelentés alakai, tartalmi követelményei.

Vám- és pénzügyőrségi oktatási témakörök:

- Tájékoztató a Vám- és Pénzügyőrség tevékenységéről.
- Jövedéki szabályokkal kapcsolatos alapismeretek.

Bevándorlási oktatási témakörök:

- A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal feladatrendszere és struktúrája.
- Hatáskörök, illetékességek az idegenrendészeti eljárásban.
- A legális és illegális migráció kezelése.
- Kiutasítási eljárás.
- Kiutasítástól történő eltekintés.
- Beutazási és tartózkodási tilalom elrendelése.
- Idegenrendészeti kényszerintézkedések.
- Közrendvédelmi bírság kiszabása.

Munkaügyi oktatási témakörök:

- Tájékoztató az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség tevékenységéről.
- A jogszerűen kiállított munkavállalási engedélyek tartalma.
- A munkavállalók ellenőrzésének tartalma, folyamata.

Az Integrált Vezetési Központ Integrált Vezetési Csoportjának Ügyrendjét a vezetői tanács 2005. áprilisában egyhangú döntéssel hagyta jóvá.